

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Management alternativních hudebních festivalů v Královéhradeckém kraji

Bakalářská práce

Autor: Kateřina Tobolková

Studijní obor: Management cestovního ruchu – anglický jazyk

Vedoucí práce: Mgr. Michal Trousil, Ph.D.

Hradec Králové

duben 2019

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové, dne

Kateřina Tobolková

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Michalu Trousilovi, Ph.D. za metodické vedení a cenné rady při tvorbě bakalářské práce. Zároveň bych chtěla poděkovat všem zúčastněným pořadatelům a starostům za poskytnuté rozhovory. Dále také členům místních samospráv a pracovníkům informačních center za vyplnění dotazníků.

Anotace

Cíl bakalářské práce je zaměřen na fungování managementu alternativních hudebních festivalů. Teoretická část je vymezená pro definice pojmů úzce spjatých se zadaným tématem. V první kapitole jsou popisovány pojmy alternativa, alternativní kultura. V další kapitole se práce věnuje charakteristice hudebních festivalů, jejich organizaci a vlivu na cestovní ruch. Dalšími vysvětlovanými pojmy jsou management a management neziskových organizací.

Na základě uskutečněných rozhovorů s pořadateli festivalů se empirická část věnuje analýze managementu vybraných alternativních hudebních festivalů v Královéhradeckém kraji. Prostřednictvím dotazníkového šetření mezi zástupci místních samospráv je zjišťován postoj města k těmto akcím a jejich vliv na cestovní ruch. Pro doplnění šetření byly navíc uskutečněny rozhovory se starosty měst, kde se festivaly konají. Hlavním záměrem bakalářské práce je zjištění fungování managementu zkoumaných festivalů. Ty jsou následně porovnány dle určených kritérií, jako je finanční náročnost, organizace, návštěvnost a vize do budoucna.

Annotation

Title: Management of alternative music festivals in Hradec Králové region

The aim of this Bachelor Thesis is to explore how the organizations of alternative music festivals work, their comparison, attitudes to the local autonomies and their impact on tourism.

The methods used in the theoretical part include a literature review describing the key terms as well as management of nonprofit organization or alternative culture. The empirical part uses interviews with organizers of the selected festivals and questionnaires filled in by members of local autonomies. The questionnaires were given to the members of local autonomies in order to indicate their attitude to this event and its influence on local tourism. Moreover the mayors of towns and villages were questioned about their opinions on these events. The results show that all festivals are organized very long time, so for management the organizers mainly use their experiences. The biggest influence on tourism has festival Cultural Reggae Vibež. Only festival Pecka is positively seen by local residents. All organizers have an issue with finding eligible delegates who would replace them.

OBSAH:

1	Úvod.....	1
2	Cíl práce a metodika zpracování	2
3	Teoretická východiska	4
3.1	Pojem alternativa (alternativní)	4
3.1.1	Alternativní kultura	5
3.1.2	Alternativní hudba.....	6
3.1.3	Alternativní hudba v České republice	7
3.2	Hudební festivaly jako součást kultury a cestovního ruchu	10
3.3	Vybrané alternativní hudební festivaly ve světě.....	11
3.4	Vybrané alternativní hudební festivaly v České republice.....	13
3.5	Vybrané alternativní kulturní akce v Královéhradeckém kraji	15
3.6	Management	16
3.6.1	Management neziskového sektoru	18
3.6.2	Pracovní síla	21
4	Empirická část.....	22
4.1	Základní výzkumné otázky.....	22
4.2	Sběr informací a průběh šetření.....	24
4.3	Případová studie „ Cultural Reggae Vibe z“	25
4.3.1	Vnímání alternativní hudby.....	25
4.3.2	Místo konání a počátky festivalu	26
4.3.3	Proměny v čase.....	28
4.3.4	Motivace.....	29
4.3.5	Příprava a organizace festivalu	30
4.3.6	Průběh festivalu.....	32
4.3.7	Problémy	33
4.3.8	Personální zajištění.....	33

4.3.9	Propagace	34
4.3.10	Financování	35
4.3.11	Návštěvnost	36
4.3.12	Vztahy s okolím, umístění a vliv na cestovní ruch	37
4.3.13	Postoj samosprávy	37
4.3.14	Budoucnost festivalu	39
4.4	Případová studie „ Benefiční festival Pecka “	41
4.4.1	Vnímání alternativní hudby	41
4.4.2	Místo konání a počátky festivalu	41
4.4.3	Proměny v čase	43
4.4.4	Motivace	44
4.4.5	Příprava a organizace festivalu	45
4.4.6	Průběh festivalu	46
4.4.7	Problémy	47
4.4.8	Personální zajištění	47
4.4.9	Propagace	47
4.4.10	Financování	48
4.4.11	Návštěvnost	49
4.4.12	Vztahy s okolím, umístění a vliv na cestovní ruch	49
4.4.13	Postoj samosprávy	49
4.4.14	Budoucnost festivalu	51
4.5	Případová studie „ Kozí mejdan “	52
4.5.1	Vnímání alternativní hudby	52
4.5.2	Místo konání a počátky festivalu	53
4.5.3	Proměny v čase	56
4.5.4	Motivace	57
4.5.5	Příprava a organizace festivalu	57

4.5.6	Průběh festivalu.....	59
4.5.7	Problémy	59
4.5.8	Personální zajištění.....	60
4.5.9	Propagace	60
4.5.10	Financování.....	61
4.5.11	Návštěvnost.....	62
4.5.12	Vztahy s okolím, umístění a vliv na cestovní ruch	63
4.5.13	Postoj samosprávy.....	63
4.5.14	Budoucnost festivalu.....	65
5	Shrnutí výsledků.....	66
6	Závěry a doporučení	70
7	Seznam použitých zdrojů.....	74
8	Přílohy	79

1 Úvod

Hudební festivaly jsou čím dál tím častěji hlavním cílem cestování. Ať už alternativní, komerční, multizánrové, nebo zaměřené na určitý druh hudby, festivaly jsou důležitou součástí kulturního života lidí jakéhokoliv věku. Jedná se o příjemnou formu zážitkového cestovního ruchu, kde dochází k uspokojení potřeb člověka, zažít jedinečnou atmosféru. Lidé také svou návštěvu často spojí s prohlídkou památek v okolí, čímž přispívají k rozvoji cestovního ruchu v oblasti.

Hlavními odlišnostmi alternativních festivalů od těch komerčních je jejich motiv. Naproti zisku či věhlasu, je jejich cílem prezentace nepříliš známého druhu muziky, dobročinná věc nebo upozornění na aktuální problém společnosti.

V bakalářské práci jsou charakterizovány tři alternativní hudební festivaly, které se konají v Královéhradeckém kraji. Ačkoliv jsou všechny alternativní, liší se v mnoha ohledech hned na první pohled. Zkoumány jsou festivaly Cultural Reggae Vibež v Hořicích v Podkrkonoší, dále festival Pecka se na hradě Pecka. Jako poslední Kozí mejdan v Milkovicích u Libáně.

Práce se zabývá analýzou společných prvků, největšími odlišnostmi a problémy v managementu výše uvedených festivalů. Dále práce řeší jejich vliv na cestovní ruch v dané oblasti a postoje územní samosprávy i místních obyvatel k těmto akcím.

2 Cíl práce a metodika zpracování

Cílem bakalářské práce v její teoretické části je definice pojmů úzce spojených se zadaným tématem, a to sice management a management neziskových organizací, alternativa, alternativní kultura a hudební festival.

Empirická část je zaměřená na samotný management a organizaci zkoumaných festivalů a charakteristiku destinace, ve které jsou uskutečňovány. Hlavním záměrem je zjištění fungování managementu alternativních hudebních festivalů. Dále také zjištění vlivu na cestovních ruch pohledem jak pořadatelů, tak místních samospráv. V neposlední řadě také porovnání zkoumaných festivalů dle určených kritérií. Jako například v návštěvnosti a jejich finanční a organizační náročnosti.

Pro analýzu byly vybrány festivaly Cultural Reggae Vibez v Hořicích v Podkrkonoší, Benefiční festival Pecka v městysu Pecka a jako poslední Kozí mejdan v Milkovicích u Libáně.

Pro průzkum managementu těchto festivalů byl vypracován scénář otázek pro rozhovory s klíčovými pořadateli. Tento scénář je přílohou č. 1 bakalářské práce. Otázky jsou zaměřené zejména na jednotlivé fáze managementu. U každého z festivalů byli vybráni dva hlavní organizátoři, a v jednom případě i dlouholetý návštěvník. Bylo provedeno dotazníkové šetření mezi zástupci měst pro zjištění vlivu těchto turistických akcí na město či obec, ve kterém se festivaly odehrávají. Výsledky jsou dále podpořeny rozhovory se zástupci měst, kteří mají na starosti kulturní dění. Záměrem je zjištění, jakým způsobem se město, či obec připravuje na tyto akce. Dále jak na ně nahlíží, zda je z jejich strany podporuje, či se naopak do jejich organizace neangažuje. Závěrem jsou uvedena případná doporučení autorky na zlepšení organizace za účelem jejich podpory na základě provedené analýzy.

Pro zjištění potřebných informací ohledně uvedených pojmů byla využita literatura zabývající se alternativní kulturou a hudbou, relevantní webové stránky, a vlastní pozorování.

K dosažení stanoveného cíle bylo nutné najít odpovědi na následující výzkumné otázky:

- 1) Co je alternativní hudba podle pořadatelů festivalů?
- 2) Jak se odlišuje původní účel festivalu od současného?
- 3) Jaká je hlavní motivace pořadatelů pro pořádání festivalu?
- 4) Jaké jsou největší problémy s pořádáním a celkovou organizací festivalu?
- 5) Jaké je personální zajištění festivalu?
- 6) Jakým způsobem je řešena propagace?
- 7) Z jakých zdrojů pořadatelé čerpají a jaký mají rozpočet?
- 8) Jaká je návštěvnost festivalů?
- 9) Jaké mají pořadatelé představy o budoucnosti festivalu?
- 10) Jak jsou festivaly vnímány zástupci měst, ve kterých se odehrávají?
- 11) Jak festival ovlivňuje cestovní ruch v daném místě?

3 Teoretická východiska

3.1 Pojem alternativa (alternativní)

Vznik alternativní kultury v České republice je podle Alana (2001, s. 19) spojován s protestem proti komunistickému režimu počínající koncem šedesátých let 20. století. Ten dle jeho názoru vyznačoval potlačováním svobodného myšlení.

Dle Jandourka (2012, s. 217) kořeny alternativní hudby sahají do éry hippies, jenž vznikla jako kritická reakce vůči tehdejšímu kapitalismu a oficiálním strukturám. Tato kontrakultura se však vytrácí počátkem 70. let. Dále je poukazováno na to, že se vyznačovala tolerancí k drogám, jako byly LSD a marihuana. Podle jejich ideologie rozšiřují vědomí a pomáhají lidem se oprostit od úzkého západního racionalistického pojetí světa. Dalším významným prvkem podle Jandourka (2012, s. 217) je to, že absorbovala filozofické, hinduistické a buddhistické ideje. Cílem kritiky hippies byla byrokracie, technokracie a policie (Jandourek, 2012, s. 217).

Pojem alternativa je Vladimírem 518 (2016, s. 724) definována jako: *„Odlišný životní styl aktivně vytvářený proti pasivně přijímanému životnímu stylu nabízenému médiu konzumní společnosti.“*

Autor Alan (2001, s. 21) poukazuje na to, že veškeré aktivity spojené s tímto proudem se nějakým způsobem odklánějí od převládajícího kulturního proudu. Podle něj se u ní projevují dva základní rysy. A to sice souvislost s životním stylem a postupná inkorporace do hlavního proudu, vůči kterému se vymezovala. Jinými slovy se sama později stane hlavním proudem.

V dnešní době je alternativa podle Jandourka (2012, s. 217) spojována spíše s šamanismem a astrologií. Předmětem kritiky je podle něj hlavně demokracie, která se nezaobírá zájmy lidu, ale organizovaných skupin. Nositelé alternativní ideologie, jak je dále zmiňováno, je nezkažená a ideologická mládež. Zmiňuje také, že nespokojenost s reálně existující společností se odráží na porovnání současné společnosti se společností, která neexistuje. V oblibě bývají také různé teorie spiknutí, jako templáři či zednáři, kteří podle Jandourka (2012, s. 217) celý svět údajně vedou.

3.1.1 Alternativní kultura

Alternativní kulturu je možné podle Alana (2001, s. 20) také nazvat jako neoficiální, polooficiální, undergroundovou, disidentskou, ilegální, podzemní, opoziční, nezávislou. Dle jeho názoru se různé formy alternativní kultury vyznačovaly dobově podmíněnou manifestací proti režijním postojům. Zdůrazňuje také to, že se jednalo o minoritní kulturu stojící na okraji společnosti.

S pojmem alternativní se dále pojí slovo subkultura. Tu Maderová a kol. (2013, s. 8) charakterizuje jako lidské společenství tvořící základy každé hudby spojené s aktivitami, jejichž výsledkem je zvukový fenomén. Dle jejich názoru se jedná o skupinu lidí, jenž mají svůj podíl v dominantní kultuře. Vyznačují se svými specifickými hodnotami a normami, které jsou v celé kultuře přítomny jen slabě. Jde především o používání odlišného slangu, či o specifické zdobení v podobě piercingu. Denčevová (2012, s. 19) dále uvádí, že společně sdílená hudba pro členy určité subkultury představuje ideovou platformu. Na jejích základech si pak tvoří svůj specifický životní styl, hodnoty a postoje k okolnímu konzumnímu světu.

Krajní scénu alternativní kultury představuje Alan (2001, s. 19) právě **undergroundový** postoj, jenž vědomě odmítal totalitní režim. Dle jeho názoru, byl silně zaměřen na oblasti spojené s uměním. Kládl důraz na tvůrčí nezávislost, opravdovost, autenticitu a tvůrčí poctivost. Podle něj se lidé takto projevovali, protože tak odmítali pracovat pro režim. Jako vzor pro ně byli američtí Beatníci. Alan (2001, s. 19) dále uvádí, že: *„Underground se hrát nedá, to není hudební styl...ani třeba malířský nebo spisovatelský, není to umělecký styl, je to životní styl, v undergroundu může být i netvůrčí člověk.“*

Podle Alana (2001, s. 20) krajní pól alternativní kultury dále představoval **disident**, který se podobně jako underground vyznačoval odporem vůči režimu. Jeho motivace byla však odlišně strukturována. Podle něj byl disident orientován na intelektuální aktivity a kritickou analýzu reálné společenské a politické situace. Poukazuje na to, že převratným momentem byl vznik Charty 77, organizační platforma disidentu. Ta představovala v průběhu osmdesátých let rozhodující nástroj záchrany svobodného myšlení a nezávislé kultury.

3.1.2 Alternativní hudba

V anglo-americké kultuře je pojmem alternativa myšlena tzv. „jiná“ hudba než je mainstream, která však může být svobodně šířena (Daly-Wice, 1999, s. 16). Česká alternativa takovou možnost neměla.

Hudební alternativu Jonssonová (2013, s. 25-26) ve své knize charakterizuje těmito rysy:

1. *„Šlo o hudbu „národního obrození“ v situaci ohrožení, o snahu nalézt v nesvobodném prostředí prostor pro tvůrčí svobodu; proto alternativa po roce 1989 ztratila svou sílu.*
2. *Používá se čeština v názvech i v textech*
3. *Texty mohly být psány v subkulturním slangu nebo kultivovanou formou, ale vždy šlo o inovativní poezii, jdoucí dál než předchozí vzory.*
4. *Žánrově šlo o široký záběr od experimentu, avantgardy, punku reggae, meditační hudby po jazz, ale spojena s rockovou poetikou, ve smyslu zmíněné víry šedesátých let, že rock změní vědomí světa (...).*
5. *Hudba se musela odlišovat od běžné mainstreamové produkce, nemělo jít jen o formulky, ale o zachycení autentického prožívání a příběhu, případně o inovativní hru s jazykem.*
6. *Co se týče hudebních skupin, vytvářeli je přátelé, nikoli manažeři. To znamená, že většina z nich byli amatéři, kteří se společně naučili hrát.*
7. *Každá skupina si musela vytvořit vlastní rozpoznatelný styl, nesmělo jít o kopírování. S tím souvisela i podmínka vlastní tvorby.“*

Podle Maderové a kol. (2013, s. 6) je třeba odlišit hudební alternativu od českého dříve pronásledovaného a dnes naopak uznávaného **undergroundu**. Rozdíly však nelze snadno určit, jelikož se podle některých autorů (Škvorecký, 1988, s. 35) tyto dva proudy vzájemně prolínaly. Naopak Chadima (1992, s. 246) se domnívá, že underground je vnímán jako samostatná skupina, která se považovala jako nekompromisní a výlučnou. Autorka Maderová a kol. (2013, s. 6) underground popisuje jako jeden z extrémů alternativy.

Současný umělec Vladimír 518 (2016, s. 726) popisuje ve své knize alternativu především od roku 1998 po současnost. Poukazuje na to, že ztratila svou historickou roli kulturního odboje, která se snaží nalézt prostor v nesvobodném období pro tvůrčí svobodu.

Podle něj tím, že alternativa zvítězila, ztratila svou naději kontrakultury. Dále uvádí, že alternativní hudba se svou inovativní jazykovou vybaveností a svými reálnými životními příběhy nesplňuje prodejní měřítka velkých společností. Následkem toho některé kapely a kritici začali místo alternativy používat termíny jako indie, post-punk a mnoho dalších. Tím se tento pojem začal postupně vytrácet.

Podle Vladimíra 518 (2013, s. 120) bylo cílem undergroundu vytvoření nové nezávislé kultury. A to na oficiálních komunikačních kanálech, společenském ocenění a hierarchií hodnot, tak jako tomu je u establishmentu. Čím zuřivější byla reakce establishmentu, tím byl underground populárnější. Jeho stoupenci, jak označuje Vladimír 518 (2013, s. 122) byli „kluci od lopaty“, kteří se ničeho nebáli, protože neměli co ztratit. Jak uvádí Topol citovaný Vladimírem 518 (2013, s. 124) lze underground označit jako tzv. dobrovolné podzemí, ke kterému lidí směřují právě z potřeby schovat se a cítit se svobodně.

Zajímavostí podle Vladimíra 518 (2013, s. 129) je, že underground byl vnímán mocenskými strukturami jako politický odboj. Jak ale dále zmiňuje, většině jeho zástupců se o politiku vůbec nejednalo, jako spíše o to, dělat si věci po svém.

3.1.3 Alternativní hudba v České republice

První skupiny „vlasatců“ se podle Vaňka (2010, s. 231) v českých a slovenských městech začaly objevovat v polovině šedesátých let. Jednalo se o dobu postupného politického a kulturního uvolňování. Počínaje manifestacemi při návštěvě amerického beatníka Allena Ginsberga v Praze roku 1965, a vyvrcholením Pražského jara v roce 1968 to však zdaleka nekončí.

„Z rock and rollu se stal jako v jeho začátcích koncem padesátých let opět „nástroj západních ideodiverzních protisocialistických centrál“, nad kterým bylo žádoucí zostrit dohled s cílem zabránit jeho „negativnímu vlivu“ na mládež“ (Vladimír 518, 2013, s. 372).

Vladimír 518 (2013, s. 377) tvrdí, že angličtina, do té doby i v písních českých zpěváků celkem používaná, byla najednou nežádoucí. Což vedlo i k přejmenování kapel. Jakýkoliv odlišný styl podle něj nebyl tolerován. Poukazuje také na to, že rocková hudba se díky mediálními kampaním stala hudbou asociálních individuí a primitivů. Následkem

toho se většina rockových kapel po dvou letech normalizace rozpadla. Většina skupin se podle Vaňka (2010, s. 238) v té době inspirovaly především Hendrixem a The Doors.

Jak uvádí Vaněk (2010, s. 239-240) nejznámější undergroundová kapela tehdejšího Československa The Plastic People of the Universe vznikla v roce 1968. Zmiňuje také, že velký vliv na ně měla kapela The Velvet Underground. Po příchodu normalizace koncem 70. let kapela nadále vystupovala pouze na soukromých nebo neoficiálních akcích.

V Mariánských Lázních se, jak uvádí Vaněk (2010, s. 240), v roce 1967 objevila údajně tehdy nejtvrdší undergroundová kapela Aktuál. Její hráči byli rozděleny do dvou skupin a to na „hráče“ (ovládali alespoň dva akordy) a „nehrače“, kteří fasovali brusky, pily a vrtačky.

Vaněk (2010, s. 241) tvrdí, že: „*Pokud Československo mohlo být v šedesátých letech považováno za zemi s nejvyšší muzikantovou úrovní v rámci tzv. Východního bloku, pak počátek let sedmdesátých znamenal pád a období stagnace.*“ Podle něj řada kapel totiž buď skončila, emigrovala nebo splynula s pop music.

Naopak Vladimír 518 (2013, s. 378) hovoří o letech sedmdesátých jako o počátku alternativy, kdy se mládež rozdělila do dvou kmenů. Na nonkonformní menšiny odmítající normalizaci a konformní většinu, která se stala součástí proudu. Podle něj se underground jako takový začal formovat jako první. Dále je Vladimírem 518 (2013, s. 389) upozorňováno na to, že nové kapely se mohly vydat na profesionální dráhu až po komisních přehrávkách. Jejich součástí byl i reprezentant StB. Na nich zástupci komise mladé rockery zkoušeli ze znalostí z hudební teorie, instrumentálních schopností, ale také z loajality k režimu a jejich ochotě se přizpůsobit.

V druhé polovině 70. let, jak uvádí Vladimír 518 (2013, s. 391) byly základem rockové alternativní scény kapely, FOK, Extempore Band, Kilhets, Elektrobus, Stehlík, Švehlík, The Rock and Jokes apod. Pod pojmem alternativní byly tyto kapely označovány až po pobytu britské skupiny Art Bears. Ta našincům v roce 1979 osvětlila význam tohoto slova. Od té doby se pod pojmem alternativní skrývaly amatérské, neprofesionální, nekomerční kapely, bez ohledu na styl, který hrály. Dále Vladimír 518 (2013, s. 391) zdůrazňuje, že nalezení tohoto pojmu bylo pro tehdejší hudební scénu velmi důležité. Hlavním důvodem bylo to, že se alternativní kapely chtěly a zároveň potřebovaly vymezit vůči undergroundu i oficiální rockové scéně.

Jak tvrdí Vaněk (2010, s. 245), fenoménem sedmdesátých let se stal nový hudební styl jazz - rock. Díky fúzi jazzu s rockem, mohli podle něj rockoví představitelé přežít sedmdesátá léta.

Především jazzové sekci se po několik let celkem dařilo. Jak zmiňuje Vladimír 518 (2013, s. 395) zlom přišel v roce 1979. Tehdy si představitelé okupačního režimu uvědomili, že by jim narůstající vliv jazzové sekce mohl přerůst přes hlavu. Mezi lety 1986 – 1987 byla tak společně s alternativními kapelami definitivně vytlačena z veřejného prostoru.

V polovině 80. let se objevila tzv. alternativní scéna, která jak uvádí Vaněk (2010, s. 256), vyplňovala mezeru mezi oficiálním proudem a undergroundem. Ta podle něj představovala hlavně amatérské kapely orientované na blues, soul a později reggae.

Vladimír 518 (2013, s. 399-340) charakterizuje čs. alternativní scénu slovy Josefa Zuba Vlčka, který ji označil takto:

„Alternativní kapela může být elektrická, akustická, ovlivněná Zappou, jazzovou novou vlnou i orientální hudbou, lidovým blues, punkem i moravským folkem, dětskou říkankou i absolutní poezií.“

„ 4. Alternativní hudba je proud, který se snaží vytvářet svébytnou hudbu mimo obchodní a estetický diktát médií. Patří do ní folkový zpěváci i experimentální kapely, bourající užití konvence, pro něž jsou naše disko studia uzavřena.“

„ 13. Alternativní hudba není systémem hvězd; vycvičenými tvory v roztleskaných sálech nás dost krmí komerční kultura. Hlavní je muzika, pak teprve její tvůrce.“

„21. Alternativní hudba není žádný underground, dobrovolně se izolující od reality. Alternativní hudba nezmění svět, ba ani jen naši kulturu, není příčinou jeho budoucích změn, ale důsledkem jeho krize.“

Jak dále uvádí Vladimír 518 (2011, s. 8-12) alternativních životních stylů současnosti není zrovna málo. Poukazuje na to, že i dnes jejich zástupci jsou pro ostatní neviditelní, anebo výtržníci, kteří odmítají „normální“ způsob života. Vladimír 518 (2011, s. 8-12) do nich řadí politicky a aktivisticky zaměřené styly jako např. hardcore, straight edge, odnože punku, screamo. Dále styly ovlivněné digitálními technologiemi, a to sice otaku, hipsteři a virtuální svět. Scény okolo tetovacích salónů a grafiti. Poté také

často zaměňované, ale přesto ideově velmi vzdálené goths, emo a black metal. Dále je třeba zmínit u nás vcelku oblíbené hudební styly, jakými jsou ska a hip hop. Alternativních životních forem je podle Vladimíra 518 (2011, s. 8-12) opravdu mnoho. Jedná se o mikroskupiny lidí se stejnými zájmy. Nejedná se tedy jenom o hudbu, ale o to se projevit.

3.2 Hudební festivaly jako součást kultury a cestovního ruchu

Pojem hudba je podle Soukupa (2010) pro všechny jistě dobře známé slovo, ale zároveň také těžko uchopitelné. V rozhovoru s Petrem Soukupem Michal Rataj (2010) uvedl, že vlastní estetickou hodnotu, kterou oslovuje emoce svých posluchačů a to jak pozitivně, tak negativně. Podle něj se jedná o universální nástroj, kterému porozumí každý, bez ohledu na jazykovou vybavenost. Proto je právě hudba důležitou součástí kultury. Kde jinde posluchač dosáhne nejlepšího zážitku z poslechu živé hudby než právě na festivalu plného živých koncertů.

Divadlo, koncerty, návštěva galerie, muzea, kina i hudebního festivalu, to vše jsou kulturní akce, kterými je možné si zpříjemnit volný čas. Jak uvádějí autoři Heřmanská a Patočka (2008, s. 9) pojem kultura je mnohoznačný.

Hudební festivaly jsou tedy podstatnou součástí kultury, jelikož většinou dávají možnost svým návštěvníkům projít si více kulturních akcí najednou. A to formou doprovodného programu v podobě výstav či přednášek.

Klíčové podle Johnové (2008, s. 95) v pořádání kulturních akcí je získávání informací ohledně potřeb a přání svých zákazníků. Na jejím základě je poté připravena nabídka, která tyto zákazníky osloví. Jak dále uvádí, uspokojení jejich potřeb vede k dosažení zisků. A to jak finančních, tak i ve formě darů, dotací a sponzorských příspěvků. Podle ní je tedy důležité nabízet neustále něco nového, co dokáže zaujmout a zároveň vede k rozvoji zákazníků.

Konkrétně u alternativních hudebních festivalů se většinou jejich návštěvníci setkávají s trochu odlišnými hudebníky i doprovodným programem. Tyto odlišnosti je právě to, co tyto návštěvníky přitahuje. Je to totiž místo, kde jim je nabídnuto konečně něco odlišného než to, co si mohou poslechnout a vyzkoušet všude. Nacházejí zde tak pocit relaxace a úniku od starostí všedního dne. Jako příklad doprovodného programu alternativních hudebních festivalů lze uvést veganskou či vegetariánskou nabídku

stravování. Dále také výstavy místních amatérských umělců nebo možnost vyzkoušet si cvičení jógy.

Kotíková (2013, s. 91) tvrdí, že akce a události, tedy i hudební festivaly, tvoří nedílnou součást nabídky dané destinace. Nezřídka se stávají i hlavní motivací cestování. Tyto jsou podle ní typické svou prestiží, aktuálností s cílem vzbudit zájem a vyvolat pozornost.

Hudební festivaly se, jak dále zmiňuje Kotíková (2013, s. 98), řadí nejčastěji do skupiny společenských a zábavních událostí. Lidé tedy cestují proto, aby se jich mohli zúčastnit, jsou jejich samotným cílem. Z místa konání se vlivem pravidelného pořádání určitých akcí stává určitý trend, který se příznivě odráží na jeho návštěvnosti.

Dle průzkumu na webu Týden.cz (2018) se v současnosti návštěvnost letních festivalů stále zvyšuje, jelikož festivaly patří mezi oblíbený způsob trávení volného času mladých lidí. To ale neznamená, že starší lidé tyto společenské události nepreferují. Jak je dále uvedeno, návštěvníci bývají přitahováni hudebními interprety či samotným prostředím události. V případě zkoumaných festivalů místo ve spojení s hudbou vytváří jedinečnou atmosféru a o to silnější prožitek.

Kotíková (2013, s. 99-100) však upozorňuje na to, že tyto akce nebývají příznivě vnímány residenty dané oblasti. Nejčastějšími důvody je podle ní vysoká hlasitost, konzumace alkoholu, drog a znečišťování prostor. U masově navštěvovaných festivalů je možné se setkat, jak uvádí Kotíková (2013, s. 99-100), s problémy dočasné kongesce komunikací. Občas také dochází k dočasné urbanizaci. Dále také k neschopnosti ostatních subjektů cestovního ruchu (ubytovací, stravovací zařízení), nebo i externích subjektů uspokojit potřeby všech návštěvníků.

3.3 Vybrané alternativní hudební festivaly ve světě

Symbolem éry hippies, zároveň protestem proti válce ve Vietnamu, se v roce 1969, dle webu Techno (2008) stal legendární festival Woodstock. Ten se 15. srpna a následující tři dny odehrával na farmě Maxa Yasgura asi 60 km vzdálené od města Woodstock. Hlavními organizátory byli Michael Langem a Artie Kornfeld a Sant Goldstein (Techno, 2008).

Podle Langa (2009, s. 222 – 223) se Woodstock stal zlomovým vyvrcholením společenské rebelie a demonstrací generační odlišnosti 60. let. Spontánně bez jakéhokoliv plánování. Jeho podstatu dle jeho názoru je možné shrnout do tří pojmů, a to sice: láska, tolerance a vnímavost. Déšť, drogy, bahno ale i mír a laskavost lidí, jejichž cesta na festival trvala i několik dní se vryla do globální společenské paměti.

Podle Štefka (2016), který odkazuje na oficiální zdroje, festival navštívilo okolo půl miliónu lidí. Jak však dále přiznává, přesný počet je sporný. Pořadatelé brzy přestali dbát na kontrolu vstupenek a vyhlásili volný vstup. Vyzdvihována jsou hlavně jména vystupujících jimiž byli např. Jimi Hendrix, Janis Joplin či Carlos Santana. Rozsáhlý déšť proměnil areál festivalu v moře bahna, kde panoval chaos, nedostatek jídla, pití a hygienických zařízení. Během festivalu se narodily dvě děti a umřeli dva účastníci. Na jedné straně tento festival bývá odsuzován, na té druhé spojován s nespoutanou svobodou (Štefek, 2016).

Jako dalším zajímavým alternativním festivalem ve světě je Boom Festival. Dle Festivaly.poslouchej.net (2008) se koná každé dva roky od roku 1997 po sedm dní při srpnovém úplňku. Místem konání je pláž u jezera Idanha-a-Nova v Portugalsku v překrásné krajině zvané Naturtejo Geopark. Velký důraz je, jak je uvedeno na webu Festivaly.poslouchej.net (2008) kladen na udržitelnost přírodních zdrojů, vzdělanost v oblasti permakultury a na uvědomělou spotřebu. Všechny dekorace, inspirovány mexickými indiány, jsou vytvořeny z přírodních materiálů. Festival je zaměřený nejen na hudbu, ale i na malířství, jógu či kung-fu, alternativní léčebné metody či diskuze ohledně psytrans muziky. Hudba zde zazní především ve stylu funk, dubstep, reggae, neo-trance a mnoho dalších (Festivaly.poslouchej.net , 2008).

Největším středoevropských festivalem zaměřeným ve stylu reggae je dle Uprising.sk (2018) slovenský Uprising Reggae Festival. Od roku 2008 se koná v oblasti Zlatých pieskov. Během dvou dnů se na čtyřech stage vystřídá hned několik druhů reggae jako například: latino, ska, ragga-jungle a dnb mimo jiné od interpretů Deadly Hunta, Fireson Bantu či kapely Mellow Mood. Ve volném čase je zde možnost zapojit se do závodů na vodních kolech. Dále zajezdit si na vodních lyžích, zacvičit si capoeeru, jógu, nebo si prohlédnout výstavu pouličního umění (Uprising.sk, 2018).

3.4 Vybrané alternativní hudební festivaly v České republice

Největším a nejstarším alternativním festivalem s dlouholetou tradicí v České republice i na Slovensku byl, dle webu Festivaltrutnoff.cz (2017), ještě do nedávna *TrutnOFF Open Air Festival*. Jinak přezdívaný jako „Východočeský Woodstock“. Podle webu Festivaltrutnoff.cz (2017) se ve svých počátcích odehrával na zelené louce u Hrádečku, později na trutnovském Bojišti. Vznikl neoficiálně v roce 1984, oficiálně až v roce 1987. Jeho kořeny sahají k počátku undergroundu osmdesátých let. Jak dále uvádí Festivaltrutnoff.cz (2017) první dva počáteční festivaly byly potlačeny Státní bezpečností. Jeho účastníci z celé tehdejší Československé republiky byli rozháněni po celé tři dny a hlavní organizátoři zatčeni.

Festival byl typický, jak je uvedeno na Festivaltrutnoff.cz (2017), svou indiánskou filozofií a vyznačoval se výjimečnou atmosférou, historií a neobvyklou dramaturgií. Podle uvedených informací doprovodný program návštěvníkům nabízel různé happeningy a občanské aktivity. Pravidelným návštěvníkem, který stál i u samotného zrodu festivalu, byl bývalý prezident České republiky Václav Havel (Festivaltrutnoff, 2017).

V areálu Bojiště živě zazněly, dle webu Festivaltrutnoff.cz (2017), písně od slavných interpretů jako např.: Iggy Pop, Manic Street Preachers, Motörhead, Primal Scream, Julian Marley, Natacha Atlas, Soulfly.

Vladimír 518 (2016, s. 36) však poukazuje na to, že sice počáteční ročníky se daly označit jako velké neoficiální srazy undergroundu. Další pokračování v podobě otevírání se dalším žánrům se z něj stal obrovský multižánrový podnik. Na ten z protestu odmítla spousta „mániček“ jezdit.

Jak je uvedeno na webu Porta.cz (2018) tramský mezinárodní hudební festival *Porta* v roce 2017 oslavil 50 let založení. Soustřeďuje se především na country, folk a tramské písně. I když byl původně založen v Ústí nad Labem, místa se konání dle Porta.cz (2018) často měnila. V současnosti se odehrává v Řevnicích u Prahy. Hlavním cílem festivalu je, jak uvádí Ústecký kraj.cz (2018), podpora české hudební scény a rozvoj amatérských hudebníků. Jak je dále zmiňováno, účastníci zde měli možnost zaslechnout interprety jako např. Nezmaři, Spirituální Kvintet, Kamelot nebo Zelenáči. Dnes ho můžeme však spíše charakterizovat jako mezinárodní soutěž.

Podle Vladimíra 518 (2016, s. 34) existovalo v období osmdesátých let velké množství undergroundových festivalů neoficiálního charakteru. Za zmínku podle něj stojí chrudimský festival spojený s tradicí „máničkovského“ fotbalu s názvem *Underground Football Cup*, který trvá dodnes. Dále po celá devadesátá leta se konal také *Independent Rock Festival*. Jeho pořadatel organizoval události podobného rázu jako právě tři - ročníkový festival *Český Malý Woodstock*. Jako další je také zmiňován i vyloženě alternativní a undergroundový festival *Krákor*. Ten se odehrával na různých místech na Moravě.

Dle Douši (2017) se v roce 2017 se konal již 23. ročník dvoudenního festivalu *Litoměřický kořen* konající se v prostorách letního kina. Vždy se odehrával první prázdninový víkend mezi kořeny stromu a v bezprostřední blízkosti řeky Labe. Z důvodů stále se zvyšující byrokracie se organizátoři podle Douši (2017) rozhodli od roku 2018 změnit tuto akci. Na jednodenní komornější událost s názvem *Pokořen* navazující, jak dramaturgií, tak neobyčejnou atmosférou na festival *Litoměřický kořen*. Tento festival je organizován agenturou *Modrý z nebe* (Douša, 2017).

Již od roku 2008 se, jak uvádí *Atlasceska.cz* (2017), v letním měsíci červenci v centru Znojma koná dvoudenní festival *Šramlfest*. Dle *Atlasceska.cz* (2017) se jedná o jedinečný festival alternativní pouliční kultury plný performancí umělců z celého světa. V hojném zastoupení jsou i regionální soubory, divadelních představení a mnoho dalších kreativních workshopů pro návštěvníky každého věku. *Šramlfest* se také vyjímá svou kulinářskou nabídkou občerstvení a svérázným charakterem produkce zaměřující se každoročně na jiné originální téma (*Atlasceska.cz*, 2017).

Autor Vladimír 518 (2016, s. 34) silně zdůrazňuje, že:

*„Mnoho mániček označuje za nejzásadnější srazy undergroundu akce v polorozpadlém statku v Prostředním Vydří, kde společně žili Jirous a písničkářka Dáša Vokatá. Festáky nazvané Magorovo Vydří se konaly v letech 1996-2002 než je zadržela dačická radnice. Následně se fest přesunul poblíž do Meziříčka na mlýn **Miroslava „Skaláka“ Skalického**, a koná se dodnes.“ (...)*

Jako další undergroundové festivaly, které se již dnes nekonají a stojí za zmínku, jsou *Irie Beach*, *Independet Fest*, *Hřiběcí u Horní Cerekve* a *Jelení příkop* (Techno, 2008).

3.5 Vybrané alternativní kulturní akce v Královéhradeckém kraji

Stejně město i místo konání, jako tomu bylo u festivalu TrutnOFF, hostí i následující alternativní hudební festival s názvem *Obscene Extreme*.

Tato akce, jak uvádí Plecháč (2016) se koná již od roku 1999 a je velmi populární hlavně mezi zahraničními turisty. Oplývá bohatou nabídkou tuzemských i zahraničních metalových kapel. Originální doprovodný program festivalu dodává jedinečnou atmosféru trvající celých pět dní. Návštěvníci se zde mohou zúčastnit závodů v kontejnerech, soutěže v pití slané vody na čas nebo se nechat zbičovat. Plecháč (2017) dále zdůrazňuje, že jednou z hodnot festivalu je ochrana zvířat. To se projevuje i v nabídce občerstvení, které je výhradně vegetariánské. Podle Plecháče (2015) na tomto festivalu bylo možné si poslechnout např. japonskou skupinu Unholy Grave, německou formaci Blood, nebo indonéskou kapelu Jasad.

V jedinečných prostorách josefovské pevnosti se koná metalový festival *Brutal Assault*. Podle Šťastky (2017) bylo místo jeho konání často měněno. Právě vlivem atraktivnosti a ojedinělé atmosféry nynějších prostor se v minulém roce *Brutal Assault* těšil rekordní návštěvnosti 20 000 lidí. Hlavními lákadly jsou podle Hricka (2017) metalové kapely jako např. Agnostic Front, Fleshgod, Apokalypse nebo tuzemští Root. Dále zmiňuje, že ze čtyř stage hned dvě jsou určeny pro alternativní hudbu. Tento festival je dle jeho úsudku opět cílem především zahraničních návštěvníků z celého světa. Ti zde měli v minulých letech možnost návštěvy zpřístupněných prostor katakomb, zhlédnutí kultovních filmů v hororovém kině či prohlídky výstav (Hricko, 2017).

Jak je uvedeno na Najednombřehu.cz (2019) město Hradec Králové je místem konání festivalu *Na jenom břehu*, která se zde koná již od roku 2003. Festival probíhá dva dny a to vždy na přelomu května a června ve veřejných prostorách Hradce Králové. Dle Najednombřehu.cz (2019) součástí programu jsou pouliční preformace, tance a divadelní představení. V roce 2019 bude ještě navíc obohacen o FOOD & ART FESTIVAL. Dále zde zmiňují, že se jedná o mezinárodní hudební festival s nekomerční dramaturgií. Návštěvníci mají možnost si poslechnout umělce či hudební kapely z Íránu, Izraele, Polska, Španělska a samozřejmě i z Čech. Podle Mokrena (2013) pestrá žánrová nabídka zahrnuje balkánskou dechovku, elektro country, autentický blues, reggae, psychedelické tribal tance. A mnoho dalších možná i těžko uchopitelných umělců.

Jak uvádí Worldfest.cz (2018), *LODŽIE WORLD FEST* po čtyřech letech navázala na *GRABŠTEJN WORLD FEST*. Přemístila se do barokního areálu Valdštejské Lodžie u Jičina, kde se v roce 2018 konala poprvé. Dle Worldfest.cz (2018) dvoudenní akce proběhla na začátku září a to hned na několika místech v okolí Lodžie. Program zahrnoval netradiční divadelní představení, výtvarné workshopy a pestrou hudební náplň. Festival je organizován Valdštejským imagináriem, z.ú. To, řadou akcí, dle Kurzy.cz (2018a), podporuje rozvoj turismu ve formě oživení jinak nenavštěvovaných památek v Jičíně a jeho okolí. (Worldfest.cz 2018).

Podle Jaroměř-josefov.cz (2018) se již od roku 2012 v malé obci Rtyně u Jaroměře koná festival *FáMa Fest*. Ten původně vznikl jako oslava narození dcery pořadatele. Na základě osobní přítomnosti autorky na festivalu lze tvrdit, že celá akce se odehrává na jeho soukromém statku, kde je dostatek místa jak pro stanování, tak pro veškerý průběh festivalu. Tato událost je určena především pro rodiny s dětmi, pro které je tam připravena řada společenských her, divadel a vystoupení kapel různých žánrů (Jaromer-josefov.cz 2018).

Dle informuji.cz (2019) se v Královéhradeckém kraji odehrávají další alternativní festivaly jako např. metalový *Agressive muzic fest* v Pohoří u Dobrušky, *Country a folk Pecka* nebo podle fullmoonzine.cz (2018) festival *V lese* v Batňovicích.

Bakalářská práce se zabývá třemi alternativními hudebními festivaly konající se v Královéhradeckém kraji a to sice festival *Cultural Reggae Vibe* v Hořicích v Podkrkonoší, *Benefiční festival Pecka* v městysu Pecka a *Kozí mejdan* v Milkovicích u Libáně. Charakteristiky jednotlivých festivalů jsou součástí případových studií.

3.6 Management

Jak uvádí Šimková (2006, s. 25), kořeny slova management je možné nalézt již v latinském slovu „manus“, což znamená ruka. Dále lze jeho význam odvodit z anglického slova „manage“, tedy řídit (vést, ovládat). Šimková (2006, s. 26) tvrdí, že lze management charakterizovat jako činnost, kdy prostřednictvím vedení lidí je dosahováno podnikových cílů a to vede ke zdokonalení stavu dané organizace.

Slovem management je možné označit jak samotnou výkonnou činnost řízení organizační jednotky, tak řídicí pracovníky (manažery), kteří danou organizaci řídí. (Šimková, 2006, s. 25).

Jedná se o specializovanou činnost, bez které se neobejde žádný větší organizační celek. Jak již definoval Henri Fayol citovaný Bachmannem (2011, s. 61), management je tvořen pěti základními procesy, a to sice plánováním, organizováním, řízením lidských zdrojů, vedením lidí a kontrolou, jenž na sebe systematicky navazují.

Šimková (2006, s. 25) jako první manažerskou funkci označuje **plánování**, které je současně nejnáročnější a nejdůležitější funkcí. Obnáší vymezení hlavních cílů a prostředků k jejich dosažení. Postup jak lze dosáhnout stanovených cílů se nazývá plán, jenž by měl udávat čeho, a jak chce organizace dosáhnout.

Druhou fází řídicího procesu je, jak uvádí Bachmann (2011, s. 105), **organizování**. Při něm se vytváří organizační struktura a její vzájemné vazby. Výsledkem organizování je tzv. organizační pyramida, která udává vnitřní uspořádání organizace. Jak dále zmiňuje Bachmann (2011, s. 105): „*Organizování pak vytváří úroveň řízení, rozděluje práci lidem a k tomu jim přiřazuje potřebné zdroje a také všechny tyto činnosti společně koordinuje.*“ Podle něj se každá organizační struktura skládá z organizačních útvarů, které jsou potom tvořeny organizačními stupni. Tyto stupně jsou mezi sebou ve vztahu podřízenosti a nadřízenosti. V čele organizačních útvarů jsou jejich vedoucí.

Následující manažerskou funkcí je **personalistika**, či lidské zdroje. Podle Koubka (1998, s. 11): „*Mají klíčový význam pro organizaci, jsou totiž jejím největším bohatstvím.*“ Dle Šimkové (2006, s. 49) jsou dnes nejdůležitějším faktorem informace a vědomosti pracovníků. Tvrdí, že správné řízení lidských zdrojů je shledáváno jako rozhodující v boji s konkurencí. Člověk je zde posuzován podle jeho fungování v pracovním procesu. Jak dále zmiňuje, jde tedy o co nejeftivnější obsazování pozic v organizační struktuře nejspokojnějšími lidmi.

V neziskovém sektoru jsou pracovníci ochotni pracovat za nižší mzdu, jelikož vykonávají to, co chtějí a vidí naplněné potřeby cílové skupiny (Bachmann, 2011, s. 126).

Další součástí managementu označuje Šimková (2006, s. 52) **vedení**. To znamená schopnost vést, motivovat, usměrňovat a stimulovat své spolupracovníky k plnění předem stanovených cílů. Manažer by měl podle ní být schopen rozpoznat potřeby a přání svých podřízených a podle toho rozdělovat úkoly. K tomu mu dopomáhají specifické sociální dovednosti, k nimž patří umění komunikovat, spolupracovat a motivovat.

Poslední a také nezbytnou funkcí manažera je Šimkovou (2006, s. 56) popisována **kontrola**. Jak dále zmiňuje, kontrolou je zjištěn skutečný stav, který je pak následně porovnáván se stavem plánovaným. Důležité je, dle jejího názoru, včasné zjištění odchylek od plánovaného záměru, jejich rozbor a přijetí závěrů k nim. Kontrolami jsou provázány všechny předchozí řídicí procesy managementu. Zdůrazňuje, že tato poslední fáze ukáže, zdali byly prováděny správně. Kontrola plní funkci zpětné vazby pro vedoucí pracovníky, jak jimi řízený proces probíhal.

3.6.1 Management neziskového sektoru

Podle Bachmanna (2011, s. 62) je třeba neziskový management odlišit hned v několika směrech. Zdůrazňuje, že jeho zaměření se zpravidla nesoustřeďuje na tvorbu zisku pro vlastní obohacení, ale pro pomoc cílové skupině. Definice neziskového managementu je, dle Bachmanna (2011, s. 62), vymezena jako proces rozhodování o co nejlepším využití omezených organizačních zdrojů pro poskytování takových služeb, které pomohou v řešení problémů cílové skupiny.

Podle Vojtíka (2008, s. 20) lze neziskové organizace charakterizovat jako právnické osoby, jejichž hlavním účelem založení nebyla tvorba zisku, nicméně jejich působení v podnikání může určitý zisk vytvářet. Šimková (2006, s. 10) tvrdí, že bývají založeny především pro realizaci veřejné či kulturní služby nebo za účelem pokrytí určitého segmentu v oblasti kultury a umění a také pro uspokojení konkrétních potřeb občanů a komunit.

Neziskový sektor je tvořen veřejným sektorem, soukromým sektorem a sektorem domácností. (Vojtík, s. 94).

Skládá se z organizací, které lze podle Vojtíka (2008, s. 94) popsat těmito pěti společnými rysy:

- Jedná se o organizace skupiny lidí, které jsou do určité míry institucionalizovány
- Mají soukromoprávní povahu, jsou institucionálně odděleny od státní správy
- Nerozdělují si zisk
- Jsou samosprávné, autonomní – jsou schopné řídit svou vlastní činnost
- Jsou dobrovolné – zahrnují určitý významný prvek dobrovolné činnosti

Vojtík (2008, s. 83) uvádí, že neziskový sektor, a to především kultura, věda a umění tvoří důležitou roli v uspokojování potřeb veřejnosti. Poukazuje však na to, že prostředků, kterých mohou neziskové organizace plně využít, mají daleko méně na rozdíl od trhu a státu. Dále Bachmann (2011, s. 23) tvrdí, že aktivity, které jsou neziskovým sektorem provozovány, jsou neziskové, tedy zisk není hlavním cílem. Když už tedy nějaký zisk vytvoří, není dále rozdělován mezi vlastníky organizace. Musí být však vložen zpět do organizace a do tvorby jejího poslání (Bachmann, 2011, s. 23). Stále se, podle Vojtíka (2008, s. 83), nedaří vytvořit silné financování z jiných zdrojů. Častou překážku tvoří nízká motivace prostřednictvím daňových odpisů. Dále nezájem o malé neziskové projekty, u kterých se případný sponzor příliš nezviditelní vzhledem k izolovanému prostředí jejich působení.

Podpora od krajů nebo místních samosprávních rozpočtů se, jak uvádí Vojtík (2008, s. 84) zaměřuje spíše na aktivity regionálního významu.

V neziskovém prostředí hraje, dle Bachmanna (2011, s. 62), hlavní roli závazek organizace vůči veřejnosti, tak že peníze poskytnuté organizaci budou využity neefektivněji. Nehospodaří totiž s vlastními, nýbrž darovanými prostředky, které jsou použity zpravidla na obecně prospěšné účely. Efektivní využití těchto prostředků je zde tedy ještě důležitější než v ziskovém sektoru (Bachmann, 2011, s. 62).

Aktuálně v České republice existuje 6 typů neziskových organizací (Neziskovky.cz, 2018):

- *spolky*
- *obecně prospěšné společnosti*
- *ústavy*
- *nadace*
- *nadační fondy*
- *evidované právnické osoby*

Do kategorií neziskových organizací je možné také zařadit některé pořadatele alternativních hudebních festivalů, jejichž hlavním cílem většinou nebývá dosažení zisku.

Alternativní festivaly fungují převážně na základě dobrovolnické činnosti a pomoci věnovaných finančních prostředků, příspěvků, darů apod.

Důležitou metodou pro získávání zdrojů pro neziskovou organizaci je tzv. **fundraising**: „*Který se netýká jenom peněz, ale také získávání podpory formou darování služeb nebo výrobků, případně získávání dalších příznivců a dobrovolníků.*“ (Šedivý, 2009, s. 65)

Podle Vojtíka je možné (2008, s. 122) fundraising též označit za „vědu“ o tom, jak úspěšně působit na druhé lidi.

Fundraising, dle Šedivého (2009, s. 66), tvoří aktivity prováděné v běžném provozu organizace tak, aby byly zajištěny dostačující zdroje (tedy peníze, zázemí a lidé). Velký důraz klade na schopnosti vést lidi a umění je přimět, aby mysleli „fundraiserovi“. Pro fungování neziskové organizace je podle něj nezbytné zajištění vícezdrojového financování, pro snížení rizika přílišné závislosti na jednom z nich. Jak dále uvádí, pro úspěšný fundraising je klíčové zvolení metody pro získání určité podpory. Mezi nejčastější patří např. benefiční akce, veřejná sbírka, telefonické oslovení dárce, dárcovské sms – DMS apod. Důležité je především zaujmout a to vyžaduje individuální přístup ke každému potencionálnímu zdroji (Šedivý, 2009, s. 66).

Vojtík charakterizuje (2008, s. 122) činnosti organizací a institucí jako nezbytné pro rozvoj společnosti. Jejich podpora se následně vrací nejen ve formě osobního uspokojení z dárcovství, ale také i ze spokojenějšího života společnosti. Také poukazuje na to, že darování části svých příjmů k prospěšným účelům je současně značnou výhodou firmy v boji proti konkurenci. To vede k pozitivnějšímu smýšlení veřejnosti a k posílení její image. Za poskytnutí daru jsou potencionálním dárcům nabízeny různé protislužby, z nichž je nejčastější reklama. Většinou je po dárci požadováno víc, než kolik se mu může vrátit. Organizace není schopna poskytnout dárci plnohodnotnou protislužbu. Vojtík (2008, s. 124) tvrdí, že je důležité umět přesvědčit dárce o tom, že pokud poskytne žádané prostředky, sám na tom vydělá. Tak v řadě případů být může. Všichni dárce však podle něj tyto úmysly nemají. Pokud by tomu tak bylo, řada nevýdělečných organizací by neměla šanci přežít. Někteří dárce touto podporou ukazují, že chápou potřeby druhých a touto cestou mohou ukázat své morální hodnoty (Vojtík, 2008, s. 124).

Jejich potřeba po finančních, či naturálních prostředcích je pro provozování jejich „služeb“ trvalá. Úspěšný fundraising je však také doprovázen splněním celé řady podmínek, jak tedy ze strany organizace, tak i dárce (Vojtík, 2008, s. 130).

Vojtík (2008, s. 168-173) popisuje kulturu a umění jako významný ekonomický a sociální faktor podmiňující nová ekonomicky progresivní odvětví. Nepatří však podle něj v ČR zrovna k štědře dotovaným a podporovaným oblastem. Existuje tak celá řada příčin neúspěchu v podnikání neziskových a rozpočtových organizací. Jako například vlivem vysokých daní, růstu inflace, zpřísnění ekologických norem, neexistence marketingové strategie, zpřísněním přístupu ke kapitálu atd. (Vojtík, 2008, s. 168-173).

3.6.2 Pracovní síla

Fungování jak ziskové, tak neziskové organizace je vždy závislé na jejich pracovnících. Je to dá se říct ta vůbec nejdůležitější složka, jelikož pokud jsou lidé správně motivovaní a pracují ve správném kolektivu, jejich výkon se mnohonásobně zvětší a tím posouvají celou organizaci blíž ke svému cíli Koubek (1998, s. 11).

Pro bezproblémové fungování je nutné podle Šedivého (2009, s. 44), aby v neziskové organizaci byly zastoupeny čtyři kategorie pracovníků. Prvními jsou vizionáři, kteří přicházejí s novými nápady a strategií. Poté výkonní pracovníci, kteří zajišťují produkci výrobků a poskytování služeb. Dále řídicí pracovníci, kteří se zabývají řízením lidí a finančních prostředků. Nakonec zajišťovatele zdrojů, který se věnuje marketingu a fundraisingu. Jeden člověk však může zastat více funkcí najednou a zařadit se tak do více kategorií.

V neziskových organizacích bývá pracovní síla tvořena především dobrovolníky, kteří jsou často nadšenci zaujatí danou problematikou, kterou se organizace zabývá. Za odvedenou práci nebývají finančně odměňováni a ani to nedělají za tímto účelem. Spíše jim jsou poskytnuty jisté výhody spojené s problematikou, kterou se daná organizace zabývá.

Dle provedených šetření bylo zjištěno, že princip alternativních akcí je postaven na práci dobrovolníků. Ti jsou za svou práci odměňováni ve formě neomezené konzumace v průběhu festivalu. Podle pořadatelů se většina dobrovolníků ztotožňuje a daným festivalem, a proto jim často odměnou bývá to, že mohou pomoci při jeho organizaci.

4 Empirická část

V této části je popsán průběh vlastního výzkumu v závěru je pak uvedena formulace výsledů společně se shrnutím a možným doporučením na zlepšení managementu alternativních hudebních festivalů.

Empirická část je řešená formou třech případových studií alternativních hudebních festivalů, které jsou pořádány v Královéhradeckém kraji. Jedná se o festivaly Cultural Reggae Vibe, Festival Pecka a Kozí mejdan v Milkovicích u Libáně. Podkladem pro tuto část byly rozhovory s dlouholetými pořadateli festivalů a výsledky dotazníkového šetření mezi zástupci místní samosprávy v každé oblasti. Další důležité informace byly dohledány na internetových stránkách festivalů. Cílem šetření je zjištění co všechno obnáší takovou akci uspořádat a jak je řešen jejich management. Dále je zjišťován vliv akcí na cestovní ruch v dané oblasti a jejich vnímání místními obyvateli. Práce také obsahuje porovnání výše uvedených festivalů dle určitých kritérií, jako je organizace, finanční náročnost, návštěvnost, propagace a jejich vliv na cestovní ruch. Výzkumné předpoklady byly tvořeny na základě účasti autorky na zkoumaných festivalech.

4.1 Základní výzkumné otázky

Výzkumné otázky:

- 1) Co je alternativní hudba podle pořadatelů festivalů?
- 2) Jak se odlišuje původní účel festivalu od toho současného?
- 3) Jaká je hlavní motivace pořadatelů pro pořádání festivalu?
- 4) Jaké jsou největší problémy s pořádáním a celkovou organizací festivalu?
- 5) Jaké je personální zajištění festivalu?
- 6) Jakým způsobem je řešena propagace?
- 7) Z jakých zdrojů pořadatelé čerpají a jaký mají rozpočet?
- 8) Jaká je návštěvnost festivalů?
- 9) Jaké mají pořadatelé představy o budoucnosti festivalu?
- 10) Jak festivaly vnímány zástupci měst, ve kterých se odehrávají?
- 11) Je festival ovlivňuje cestovní ruch v daném místě?

Výzkumné předpoklady:

- 1) Alternativní hudba pro každého z organizátorů znamená něco jiného, což se projevuje i na odlišné dramaturgii festivalů. Tento předpoklad vychází z kapitoly 3.4.1.
- 2) Počáteční účel festivalu se neodlišuje od současného.
- 3) Hlavním motivem organizátorů není zisk, ale vlastní uspokojení, za kterým byl založen, jak je uvedeno v kapitole 3.1.4.
- 4) Největším problémem je získávání dostatku finančních prostředků na pokrytí všech nákladů festivalu. 3.1.4.
- 5) Nejvýznamnějším zdrojem pracovní síly jsou dobrovolníci, kteří nejsou finančně odměňováni. 3.1.5.
- 6) Propagace přes sociální sítě je podle organizátorů nejdůležitější.
- 7) Důležitým zdrojem financování alternativních festivalů jsou dary od sponzorů a nadšenců. 3.1.4.
- 8) Nejvíce navštěvovaný je festival Cultural Reggae Vibe, jelikož se pomalu stává komerčním, což vychází z kapitoly 3.1.3.
- 9) Organizátoři neplánují do budoucna závratným způsobem nic měnit.
- 10) Místními obyvateli jsou podle zastupitelů zkoumané festivaly vnímány spíše negativně. 3.2.2.
- 11) Na cestovní ruch nemají podle názorů zastupitelů zkoumané festivaly velký vliv.

4.2 Sběr informací a průběh šetření

Empirická část bakalářské práce se věnuje třem případovým studiím alternativních hudebních festivalů konajících se v Královéhradeckém kraji. Pro zjištění potřebných informací byla aplikována metoda řízených rozhovorů s 5 hlavními pořadateli a jedním dlouholetým návštěvníkem. Rozhovor byl řízen podle scénáře otázek, který je uveden v příloze č. 1 bakalářské práce. Pro zjištění vlivu festivalů na cestovní ruch bylo provedeno dotazníkové šetření mezi celkem 43 zastupiteli měst a obcí, kde se jednotlivé akce konají. Z celkového počtu 21 zastupitelů města Hořice v Podkrkonoší byly dotazníky vyplněny 15 zastupiteli a dvěma pracovníky informačních center. U městysu Pecka z 15 zastupitelů odpovědělo na otázky v dotazníku 9 zastupitelů. Farma pořadatele Kozího mejdanu spadá pod správu obce Staré Hrady. Tam z 5 zastupitelů vyplnil dotazník pouze jeden. Organizátoři i zastupitelé byli osloveni telefonicky nebo emailem. Na základě požadavku většiny zastupitelů byly vytvořeny online dotazníky pro jednotlivé festivaly. Dotazník je rovněž uveden v příloze č. 2 bakalářské práce. Odpovědi jsou doplněny o 3 krátké komentáře zastupitelů, kteří se v daných městech zabývají kulturním děním. Hlavním záměrem dotazníkového šetření je zjištění vlivu festivalů na cestovní ruch a na místní obyvatelé. V závěru bakalářské práce je uvedeno srovnání festivalů doplněné o možná doporučení, či změnu v jejich organizaci.

Kontakty byly dohledány přes oficiální webové stránky festivalů. Někteří z organizátorů byli kontaktováni přes sociální síť Facebook. Jelikož se jedna o menší festivaly, bylo hlavním úsilím kontaktovat alespoň dva lidi, kteří se na jejich pořádání nejvíce podílí. Dotazníkové šetření mezi zastupiteli měst a obcí bylo provedeno formou online dotazníků. Ty byly zastupitelům zasílány na emailové adresy uvedené na oficiálních stránkách měst.

Po vzájemné domluvě se rozhovory uskutečnily v prostorách kaváren, zaměstnání nebo v místě bydliště v lednu 2019. Rozhovory byly nahrávány na aplikaci Diktafon v mobilním telefonu a následně přepsány a analyzovány. Všichni aktéři souhlasili s nahrávkou záznamu rozhovoru a uvedením osobních údajů do bakalářské práce.

Scénář otázek pro organizátory byl rozdělen do čtrnácti oblastí: **Počátky festivalu, Proměny v čase, Motivace, Přípravy, Organizace a Průběh festivalu, Problémy, Personální zajištění, Propagace, Financování, Návštěvnost, Vztahy s okolím, Postoj samosprávy a Budoucnost festivalu.**

4.3 Případová studie „Cultural Reggae Vibež“

U tohoto alternativního hudebního festivalu byly provedeny dva rozhovory. Vzhledem ke změně organizátorů byl pro lepší informovanost pro rozhovor zvolen jeden počáteční zakladatel a jeden současný pořadatel. První rozhovor byl uskutečněn s počátečním spoluzakladatelem a hlavním organizátorem festivalu Vladimírem Solovjevem. Ten se na organizování festivalu nepodílí od roku 2014. Druhý rozhovor byl proveden se současným pořadatelem Martinem Sodomkem, který festival pořádá již přes 10 let spolu se svým kamarádem Martinem Skálou. Ti dřív na festival chodili jako návštěvníci a od 3. ročníku pomáhali s přípravami. Sodomek se zaměřuje spíše na propagaci, dramaturgii a administrativní povinnosti. Martin Skála má v režii dramaturgii, zajišťuje dobrovolníky a technické zázemí. Podle výpovědi Sodomka se oba podílí částečně ve všem společně. Místem konání festivalu je již od počátku město Hořice v Podkrkonoší. Pořadatelem festivalu Cultural Reggae Vibež je spolek Prove. Za hlavní cíle dle webu Kurzy.cz (2018b) si klade především podporu kulturní hodnoty lidského života prostřednictvím setkání umělců s publikem a tím rozvíjet rozhovory, jak mezi diváky, tak umělci

4.3.1 Vnímání alternativní hudby

Oba informátoři se domnívají, že alternativní hudba není vyhledávaná masou lidí. Není cílem komerčních medií, jenž se řídí určitými kritérii. Alternativní hudba je podle aktéru **vlastní a osobitý tvorba umělců, kteří nejsou ničím ovlivňovaní**, ani finančním přínosem. Reggae a spoustu dalších odnoží tohoto stylu jistě alternativní jsou. V posledních letech se dle Martina Sodomka dramaturgie festivalu **zahrnuje i komerční interprety**.

„Když někdo vytváří hudbu, tak si myslím, že každý chce být originální a tím právě alternativní.“ (Solovjev)

„Teď tam umělci poslední roky jsou taky na hraně té komerčnosti. Ozývají se nám velké agentury, a tak často program vznikne tak, co zrovna je nabídka ten rok v Evropě.“ (Sodomek)

Oba se shodují na tom, že hlavním **cílem festivalu** není peněžní přínos, **ale získání dostatku prostředků na pokrytí nákladů**. Tento cíl se po dobu konání **nezměnil** na rozdíl od nákladů, jenž v průběhu let několikanásobně vzrostly.

Dle Solovjeva festival v počátcích byl po všech stránkách alternativní.

*„Byla to **dobročinná akce** s kulturním charakterem, **nic komerčního**. Odměna bylo to, že to bylo, a že jsme viděli, že **lidé mají radost**.“* (Solovjev)

Sodomek zmiňuje, že festival je alternativní svým **přístupem**. Festival má pouze **jednoho sponzora**. Stánky si pořadatelé snaží dělat **svépomocí**. Na průběhu akce se podílejí především **přátelé pořadatelů**, kteří to dělají, **protože sami chtějí**. Dále také zmiňuje ojedinělou pohodovou **atmosféru**, která **v kombinaci s prostředím** bývalého hořického lomu vytváří něco, za čím se návštěvníci každý rok vrací.

Naprosto nezaměnitelnou součástí této události je **místo konání**, které oba aktéři pokládají za tradiční. Dle Sodomka je to jedna z předností festivalu, díky které se **odlišuje od ostatních**.

*„Bylo to **hned jasné**, tam probíhala sochařská sympozia a je to krásné místo. Zároveň je to mimo město, ale zároveň vevnitř.“* (Solovjev)

Na druhou stranu Sodomek poukazuje na to, že je toto místo se zvyšující návštěvností **omezující**. A to vzhledem k nepřítomnosti vody, nemožnosti místo zcela oplotit a také vyšší míře nebezpečí úrazu návštěvníků. Také se potýkají s problémy s povoleními k přístupu, jelikož do lomu vedou pouze cyklostezky.

4.3.2 Místo konání a počátky festivalu

Festival Cultural Reggae Vibe se odehrává ve městě Hořice v Podkrkonoší. Dle Českého statistického úřadu (2017) se město Hořice s 8636 obyvateli, nachází asi 25 km severozápadně od krajského města Hradec Králové. Za návštěvu, podle webu Podkrkonoší.cz (2018), jistě stojí náměstí Jiřího z Poděbrad s novogotickou radnicí a kašnou Čtvero ročního období. Dále pak je možné se projít po Smetanových sádkách plných plastik rovnou na vrch Gothard s novorenesančním portálem hřbitova a Galerií plastik.

Jak uvádí web Podkrkonoší.cz (2018), každoročně se v Hořicích pořádá závod 300 zataček Gustava Havla. Práci sochařů je, podle Podkrkonoší.cz (2018), možné sledovat také po celý červenec v lomu Sv. Josefa, což je také místo konání zkoumaného festivalu. Hned kousek od lomu se nachází secesní přírodní koupaliště Dachova a rozhledna Masarykova věž samostatnosti. Nadšenci rockové hudby zde mohou navštívit festival The Legends Rock Fest. Největší událostí jsou závody veteránů Česká Tourist Trophy. (Podkrkonoší.cz 2018)

Festival v prvopočátcích začínal v roce 2001 jako jednodenní akce s názvem Reggae Party pod záštitou počátečního zakladatele Vladimíra Solovjeva a jeho kamaráda. Počáteční zakladatelé byli tedy dva. Důvodem bylo to, že se v té době moc takových akcí nekonalo, a už vůbec ne právě ve stylu reggae.

„Založili jsme to kvůli tomu, aby tady v tom městě byla zábava, kterou jsme postrádali. První ročník byl jen hudební večer, kde hrál jeden DJ, přišlo 250 lidí, a ten byl právě nejlepší ze všech.“ (Solovjev)

Hlavní inspirací počátečních pořadatelů byla kulturní **undergroundové akce** s názvem Zahradní slavnost v nedalekých Dachovech.

Jelikož samotné přípravy místa pořadatelům trvaly týden, postupem času se začala tato akce konat po více dní. **První ročníky bylo vstupné pouze dobrovolné**, kdy bylo hlavním záměrem pouze to, **aby byly pokryty náklady**.

Na otázku hlavního záměru festivalu Sodomek odpověděl následovně: *„Chceme dělat kulturu v Hořicích, a to trošku jinak než všichni ostatní.“*

Původní název byl Reggae Party, který hned v druhém roce vystřídal současný název Cultural Reggae Vibeze. Název vymyslel kamarád Solovjeva a současně původní zakladatel. Jeho postoj k současnému festivalu lze označit za nepříznivý. Důvodem jeho odchodu byly rozdílné názory na dramaturgii.

Od svých počátků se festival jednoznačně vyvíjí, **největší posun** vidí Sodomek **v hudební nabídce**.

„Festival určitě roste, co se týče dramaturgie. Chceme stoupat, to nás v tom drží a naplňuje.“ (Sodomek)

I když se Solovjev zásadně kriticky nestaví proti současnému fungování festivalu, zdůrazňuje, že se vymyká jeho původnímu záměru. Nesouhlasí s některými opatřeními (bezpečnostní služba, oplocení, vysoká cena vstupného), ke kterým byli nuceni současní organizátoři přistoupit.

„Dnes už je úplně někde jinde, a tam jsem se já vůbec nikdy nechtěl dostat.“
(Solovjev)

Hlavní tematikou dle obou aktérů je jednoznačně reggae. Festival se také může chlubit tím, že je **největší svého druhu v České republice**.

4.3.3 Proměny v čase

Od roku 2001 se festival změnil téměř ve všem. Nejen v **délce akce**, ale také celkovém **rozměru**. K původnímu jednomu podiu přibylo další, kde v současné době hrají i drum and bassové skladby. Následkem **rozšíření a zkvalitnění hudební nabídky a workshopů bylo zvýšení návštěvnosti**. Tomu se muselo přizpůsobit místo konání. Aby byly potřeby návštěvníků uspokojeny, byly na festival **připuštěni i někteří stánkaři**. Už to nebylo v silách pořadatelů mít další stánky ve své režii. Dřív neohrazené a nezabezpečené **prostory** jsou v posledních pěti letech **zajištěny ploty a ochrankou**.

V průběhu let také celkové **technické zabezpečení** místa dostalo **vyšší úroveň**. Dle pořadatelů se **dříve** snažili vše dělat **svépomocí**. Postupem času na to přestali stačit, a tak začali využívat externích firem pro snadnější a kvalitnější zajištění.

*„Co se týče **zabezpečení**, třeba záchody, voda, to se všechno **ohromně posunulo**. Velký posun byl i tím, že jsme do toho zapojili i autocamp.“* (Sodomek)

Dalším významným rozdílem je **rozšíření dramaturgie**, kdy dříve bylo možné si na festivalu poslechnout jen reggae. Dnes jsou zastoupeny i **další žánry**, což přišlo až po odchodu Vladimíra Solovjeva.

*„Dřív to bylo jenom o reggae, ale teď se **snažíme lidem nabídnout co nejvíc**.“*
(Sodomek)

*„Bylo to vyloženě jenom o reggae. **Něco, co tam hrají teď, by za mě neprošlo**.“* (Solovjev)

Jelikož se mezi návštěvníky objevují i rodiny s dětmi, zařadili současní pořadatelé v posledních letech do doprovodného programu i dětský koutek. **Za velký krok** Sodomek považuje **volný vstup od 14:00 do 18:00 pro veřejnost během soboty**. Během té doby probíhají menší koncerty a workshopy a lidé se tak mohou přijít podívat a zúčastnit doprovodného programu. **Následkem jsou příznivé ohlasy a lepší renomé.**

Co se náročnosti týče, dle současného pořadatele je organizace festivalu jednodušší. Díky nasbíraným zkušenostem z předešlých let již vědí, na co se mají připravit.

Oba aktéři události podobného rázu v okolí navštěvovali, ale v současné době je již nevyhledávají. **S pořadatelem Festivalu Pecka i Kozího mejdanu se znají** a dokonce **s nimi spolupracují, či spolupracovali**. Řeší spolu kapely, pomáhají si propagačně, nebo si od sebe půjčují vybavení.

Dle obou aktérů se poslední ročník závratně neodlišoval od těch předešlých. *„Snažíme se držet ti latku na stejné úrovni. Jeden je horší, jeden je lepší, což závisí hlavně na počasí.“* (Sodomek)

Solovjev hodnotí poslední ročník následovně: *„Postrádám tam kvalitu jako takovou a vidím tam peníze, které se do toho musí nacpat. Nějak nevidím to, že by se to vracelo.“* (Solovjev)

4.3.4 Motivace

Pro původního zakladatele bylo hlavní motivací obohacení kulturního dění v Hořicích. Jak dále zmiňuje, reggae nebylo v roce 2001 rozšířené, takže šlo také o to **nabídnout lidem něco jiného. Nikdy nebyl motivován penězi**. Při této události pro něj byla důležitá **setkání s lidmi, a to, že jim to dělá radost**.

„Já jsem to nedělal kvůli penězům. Trávil jsem tam s kamarády čas a bylo mi jedno, že za to nemám nic. Odměnou bylo to, že lidé mají radost.“ (Solovjev)

Současný pořadatel je motivován **seberealizací a setkáváním se s jeho oblíbenými umělci**. Dále poukazuje na to, že to, **když se lidé baví a oceňují jeho práci**, pro něj představuje velkou hodnotu. Na druhou stranu pociťuje určitou **odpovědnost vůči návštěvníkům**. Dokud tedy nenajde za sebe úměrnou náhradu, s pořádáním neskončí.

„Hlavně mě to naplňuje. Pak si můžu pozvat umělce, ke kterému jsem vzhlížel a můžu je vidět naživo v Hořicích.“ (Sodomek)

„Když vidím před sebou plný lom lidí, kteří jsou nadšení, tak to mě to nabije na celý rok dopředu.“ (Sodomek)

4.3.5 Příprava a organizace festivalu

Pro Solovjeva organizace festivalu představovala **celoroční práci**, což bylo pro něj jak **psychicky, tak finančně velmi náročné**. Do příprav a kontaktování zapojoval své zaměstnance, což pro něj představovalo další náklady, které prý nikdo neviděl.

*„Celý rok jsem se tomu musel věnovat. Pořád jsem musel něco domluvat, a když to bylo všechno domluvené, tak přišel ten den D, kdy se to uskutečnilo. Pak už to začínalo zase nanovo. **Byl jsem z toho unavený.**“ (Solovjev)*

Poté zmiňuje, že přípravy místa probíhaly přibližně **tři týdny před konáním festivalu**. V jeho režii byla další událost s názvem **Zahradní slavnost**, na kterou poté další týden festival navázal.

Pro Sodomka představuje účetnictví **celoroční záležitost**. **Dále prakticky hned pár měsíců po skončení festivalu začínají s kontaktováním kapel**. Musejí řešit administrativu, jako jsou poplatky pro OSA (Ochranný svaz autorský), povolení o pronájmu lomu, granty, smlouvy a podmínky pro kapely. V minulosti město také žádali o grant na kulturní akce. V současné době festival **spadá do rozpočtu města**, což pořadatelům administrativně ulehčilo.

„Začínám hned potom, co ten festival skončí. Účetnictví se řeší komplexně celý rok. V září začínáme obepisovat kapely.“ (Sodomek)

Stanovat bez poplatku návštěvníci mohou ve vyhrazených prostorách lesa **v okolí festivalu**, nebo na nedaleké **louce** pod Věží. Ti náročnější mohou využít ubytování v chatkách, či ve stanech **v Autocampu** U Věže. Ten je více zabezpečený a disponuje sociálním zařízením a restaurací. Sodomek zmiňuje, že současné kapacity parkovacích míst a možnosti ubytování jsou pro festival dostačující.

Pořadatelé zajišťují **kontroly** nejen na festivalu, ale i jeho **širokého okolí**. Důvodem je do lomu vedoucí **cyklostezka**. Ačkoliv tam nemají auta vjezd povolen, tak někteří

návštěvníci tento zákaz ignorují. Aby se pořadatelé vyhnuly problémům s městskou policií, musejí kontrolovat všechny **vjezdy k lomu**. Další kontroly probíhají u dvou vstupů. Poté je potřeba zabezpečit na festivalu **voda**, kterou zajišťují tamní technické služby. Dále je přítomna **security služba**, v celkovém počtu 8 bodyguardů, která hlídá pořádek ve stanovém městečku a okolí. Pořadatelé oslovují dalších 8 místních, kteří hlídají pouze pod pódiem a mezi lidmi tak, **aby to nenarušovalo celkovou atmosféru**.

Právě bezpečnostní služba je ze strany Solovjeva kritizována.

*„Měli jsme tam kamarády Hoříčáky. Teď je tam ostraha, co **budí respekt**. Tím ale **narušují atmosféru festivalu**. Představuje to taky **velký náklad a přitom by tam vůbec nemusela být**.“* (Solovjev)

Jak zmiňuje Sodomek, security službu začali využívat poté, co **docházelo k neustálým střetům s městskou policií, která s pořadateli odmítala spolupracovat**. Za nevhodné chování návštěvníků vinila organizátory.

„Až když jsme si zajistili soukromou agenturu, kterou jsme zaplatili, tak nemáme s policií problém. Tu máme 4 roky.“ (Sodomek)

Technické zázemí zajišťují od počátku sami organizátoři za pomoci svých kamarádů a dobrovolníků. Zabezpečují jak částečně občerstvení, doprovodný program, dramaturgii, tak úklid. Externí security služba zároveň zastupuje i ošetřovatele. Dále využívají některé externí stánky, hygienické vybavení a mobilní oplocení od firmy TOI TOI s. r. o. s jejím servisem v průběhu festivalu.

Za **nejnáročnější** v posledních letech Sodomek považuje **splnění požadavků vystupujících**. Ty jsou rok od roku vyšší a představují další náklady.

Na krizové situace se pořadatelé připravují formou náhradních hudebních nástrojů, nebo přítomností elektrocentrál v případě výpadku elektřiny.

Co se týče zastoupených **žánrů, všechny** by měli dle slov Sodomka měly vycházet **ze stylu reggae**. Je tam zastoupena i **world music**. Na druhé stage hrají DJové **různé techno styly**, nesoucí se v **podobných rytmech**.

4.3.6 Průběh festivalu

V minulosti doprovodný program festivalu tvořilo především **kino**, kde se promítaly nekomerční filmy. Návštěvníci si také mohli dle Solovjeva prohlédnout různé **výstavy** a **vyzkoušet si kamenické či tesařské řemeslo**. To měli v režii **místní přátelé pořadatelů**.

Současný doprovodný program zajišťují **najatí specialisté**, za účelem lepší kvality. Snaží se co nejvíce pracovat s okolním prostorem. V nabídce jsou lanové aktivity, lezení mezi stromy, pískování skla, dětský koutek, různá cvičení, promítání filmů či přednášky cestovatelů. To **vše údajně v rámci vstupného**. Součástí jsou i stánky neziskových organizací, zaměřující se na kontroverzní témata.

Některé **stánky s jídlem a stánky s veškerým alkoholem jsou v režii pořadatelů**. Vzhledem k rastafariánství, které patří k reggae, byly **v prvních ročnících nabízeny pouze vegetariánské pokrmy**. **Také nebylo možné si na festivalu zakoupit tvrdý alkohol**. Poptávka jak po masném, tak po veganském jídle se postupem času začala zvyšovat. Pořadatelé se proto rozhodli vyhovět všem. Stejně tak tomu tak bylo i s tvrdým alkoholem.

*„Dřív žádné bio nebo vege vůbec nefrčelo, ale bylo zajímavé to tam nabídnout stejně tak i **nepálskou kuchyni**.“ (Solovjev)*

*„**Dnes jsou stánky na vysoké úrovni**. Jsou tam i různé orientální kuchyně za slušné peníze.“ (Sodomek)*

Dále jsou na festivalu zastoupeny stánky s oblečením, doplňky, knihami a dalšími upomínkovými předměty. **Prvních 8 ročníků tam žádné nebyly**. Většina současných stánkařů jsou místní a často se opakují. **Pronájem za stánky je vybírán po skončení festivalu**, kdy je na provozovateli stánku, kolik za pronájem zaplatí.

*„Stánky, co platí za pronájem, tam nebyly. **Deset let zpátky to tam začalo být, že jsme tam čas od času někoho pustili**.“ (Sojovjev)*

I když jsou na festivalu zastoupeny třídící koše, nedaří se vše, až na sklo, stoprocentně vytrídít. Většinu odpadu tvoří plastové kelímky. Organizátoři mají v brzké době v plánu **nakoupit jak plastové kelímky, tak bio kompostovatelné nádoby**. Nicméně jejich nákup pro ně představuje další vysoké náklady. Vzhledem k nedostatku vody i problému s umýváním tento výdaj prý bude mít za následek **vzrůst vstupného**.

V průběhu let spolek Prove nakoupil pro své účely spoustu festivalového vybavení. Některé si pořadatelé **půjčují i od komerčních firem** za vysoké poplatky, či od spřátelených firem za protislužby. Dle slov Solovjeva se **dříve snažili o vše postarat sami**. Vybavení bylo půjčováno **za co nejnižší náklady**. Nebylo na profesionální úrovni, jako je tomu dnes. To ani nebylo záměrem původního zakladatele.

„Za mě bylo podium zadarmo. Nebo jsme ho museli přivést za třeba 15 tisíc, ale pořád to bylo za třetinu, než jak to mají teď.“ (Solovjev)

4.3.7 Problémy

Sodomek se nechal slyšet, že díky nasbíraným zkušenostem z předešlých let **k žádným závažnějším problémům nedochází**. Nejvíce mu vadí **návštěvníci**, kteří se snaží dostat na festival **bez zaplacení vstupného**. Za problémový označil **postoj některých zastupitelů a místních obyvatel**, kteří vystupují proti této události. Pokud se něco porouchá nebo ztratí měsíc po jejím ukončení, přikládají to za vinu lidem, kteří festival navštívili.

„Problémy jsme za ty roky eliminovali. Třeba s policií nebo s bezpečnostní službou. Pět let zpátky lidé remcali, že tam je security, ale pak když je má kdo ošetřit tak jsou rádi.“ (Sodomek)

„S městem to je můj jediný problém, kdy měsíc kolem našeho festivalu za všechno viní náš festival. Lidé se toho samozřejmě chytají.“ (Sodomek)

Protože si Solovjev **nepřál využívat komerční firmy** a snažil se vše dělat svépomocí, představoval pro něj **největší problém samotné zajištění místa konání**.

„To si návštěvníci neuvědomují, co je potřeba zajistit. Na to se nabalovalo spoustu problémů, které nikdy neodhadnete.“ (Solovjev)

4.3.8 Personální zajištění

Aktéři byli dotazováni i na personální stránku festivalu. Dle jejich výpovědí je **festival založen na pomoci dobrovolníků**. Ti za odvedenou práci **nejsou finančně odměňováni**.

„Celý festival je o dobrovolnících, bez toho by to nefungovalo. Spoustu lidí bere jako srdcovou záležitost.“ (Solovjev)

Zaplacená je pouze security služba a symbolickou částku dostanou také místní „bodyguardi“. Odměnou pro ostatní je to, že se podílejí na organizaci. V průběhu akce mají zdarma občerstvení a dostanou oblečení s logem festivalu. Pro samotné přípravy je podle slov aktérů potřeba 15 lidí, kteří však pracují od rána do večera.

V průběhu akce je prý potřeba až 45 dobrovolníků. Lidé, kteří na festivalu pomáhají, se mění. Každý rok se někdo nový přidá, nebo někdo naopak nepřijde. Role mají mezi sebou rozdělené a díky zkušenostem probíhají přípravy daleko snadněji.

„Při realizaci to rozdělené máme za ty roky, tím je to jednodušší. Jádro 5 lidí je stejné, ale každý rok se nabalí pár lidí.“ (Sodomek)

4.3.9 Propagace

V počátcích byl festival propagován pouze plakáty, které pořadatelé rozesílali a vyvěšovali po celé republice za pomoci svých známých.

„Pak už se udělaly tisíce plakátů a letáků a udělali jsme si výlet po republice. Návštěvníci si říkali o plakáty a dál to šířili, takže se to hodně dělalo svépomocí.“ (Solovjev)

Jak uvádí Sodomek, jediného sponzora, kterého mají je právě na propagaci. Nevyužívají žádná komerční média. Akci propagují prostřednictvím plakátů, letáků, reklam, rozhovorů v rádiu, billboardů na hlavních tazích, webových stránek festivalu a samozřejmostí je i sociální síť Facebook. Ten současný pořadatel pokládá za nejdůležitější. Propagace festivalu je zacílena na Prahu, odkud pochází většina návštěvníků. Jelikož reggae je daleko více oblíbený styl v Polsku a Slovensku, snaží se pořadatelé festival propagovat i těchto zahraničních zemích.

„Na tohle jediné máme partnery, takže díky tomu máme i billboardy po celé republice poslední 3 roky.“ (Sodomek)

Tento partner při rozhovoru uveden nebyl. Vzhledem k největší viditelnosti loga na plakátu festivalu se lze domnívat, že propagačním partnerem je firma Growland s. r. o (Cultural Reggae Vibe, 2018).

Vzhledem k osmnáctileté tradici se tato událost dostala do podvědomí, a tak festival v regionu dále nepropagují. Do budoucna plánují propagaci více posílit po celé republice, ale tím, že se jedná o alternativní styl, neočekávají zvýšenou návštěvnost.

*„Tím, že je to 18. ročník, tak se **dostáváme víc do podvědomí.**“ (Sodomek)*

*„Snažíme se tu propagaci posilovat, ale jsme prostě **okrajový styl a špatně se to propaguje. Je to pro určitou sortu lidí.**“ (Sodomek)*

4.3.10 Financování

Festival je pořádán pod záštitou neziskové organizace Prove. O **granty** od města Hořice žádají od počátku. Do roku 2015 město na festival přispívalo 20 000 Kč. Od roku 2016 je tato událost součástí rozpočtu města a je na ní přispíváno **25 000 Kč**. Jelikož se jedná o městský pozemek v mnoha ohledech nezajištěný, pořadatelé **v podstatě tuto částku městu vrátí**. A to v podobě pronájmu lomu, zajištění vody, elektriky a zlikvidování odpadu. V minulých letech se pořadatelé pokoušeli žádat o **grant Královéhradecký kraj a Evropskou unii**.

„Město nám dá 25 000 tisíc. Já zaplatím 9000 za lom technickým službám za vodu, plus elektrika, odpady takže to co dostanu z města, tak mu vrátím.“ (Sodomek)

*„Dávali nám **grant**. Sice to byla **slza v tomhle rozpočtu**, ale byl symbolický příspěvek a zaplat' pánbůh za něj.“ (Solovjev)*

Pro financování jsou využívány prostředky získané z prodeje vstupenek, z výtěžků ze stánků a z pronájmů od stánkařů.

Podle Solovjeva se **náklady na festival každý rok zvyšovaly. Bylo náročné pokrýt všechny náklady** pouze z příjmů ze vstupného a z prodeje občerstvení, jelikož se nikdy nevědělo, kolik přijde lidí nebo jaké bude počasí.

Festival má pouze jediného sponzora, který financuje veškerý propagační materiál. Dle slov současného organizátora **čas od času někdo přispěje** na chod celé akce. Zdůrazňuje, že **mají silnou materiální podporu od místních**. Na oplátku jim pořadatelé darují vstupenky, reklamní oblečení nebo je podpoří propagačně.

Jak zmiňuje Solovjev, po dobu svého působení na festivalu **jej značně finančně podporoval**. I když jeho **záměrem nebylo to, aby byl výtěžčný**, musel do něj vždy hodně investovat. **Vložené peníze se mu nevracely.**

„Potom už to byl hrozně velký risk. A než abych se každý rok bál, jestli prodělám majetek nebo ne, tak jsem radši skončil.“ (Solovjev)

Rozpočet se, dle slov organizátorů, každý rok zvyšuje. Důvodem je zvyšující se kvalita nabízených služeb. Rozpočet se zvedl hlavně poté, co začali být oslovováni **zahraniční umělci.** S nimi se pojí náklady na přepravu, servis a jiné platové rozhraní. V prvních ročnících se **rozpočet pohyboval v řádech desetitisíců.** Do působení Solovjeva se držel **do půl milionu. V současné době se jedná o milionovou částku.**

Dle slov Sodomka, ke **ztrátě nikdy nedošlo. Zisk si ponechávají na další rok,** případně jej **vloží do potřebného vybavení.**

„Zisk je jenom díky tomu, že si nedáváme žádný honoráře.“ (Sodomek)

4.3.11 Návštěvnost

První rok festival navštívilo **250 lidí.** Současná návštěvnost se pohybuje okolo **2000 lidí,** z čehož je pouze **1000 platících návštěvníků.** Zbylou část tvoří interpreti, stánkaři a lidé, kteří na festivalu pomáhají nebo jej podpořili. **Vysoká návštěvnost je dalším předmětem kritiky původního zakladatele.**

„První akce měla asi 250 lidí a byla nejlepší. Potom se to začalo dostávat někam jinam i tou návštěvností, že mě to přestávalo zajímat.“ (Solovjev)

Nynější návštěvnost označuje Sodomek za dostačující. V **minulých letech** se festival těšil **vyšší návštěvnosti,** ale změnou přístupu a **vyššího zabezpečení došlo k její snížení.** Únosná kapacita lomu je odhadována na 3000 návštěvníků.

Publikum se dle slov organizátorů moc nemění. V posledních letech začaly **festival navštěvovat i rodiny s dětmi,** čemuž byl přízpůsoben doprovodný program.

„Dneska hodně jezdí s dětmi, jinak je to napříč generacemi. Nemůžu říct, že by se publikum měnilo.“ (Sodomek)

Ze zahraničí na festival přijíždějí hlavně umělci. Publikum se skládá především z **tuzemských návštěvníků.**

„Občas se najdou jednotlivci z Polska nebo ze Slovenska.“ (Sodomek)

První ročník bylo vstupné dobrovolné. V následujících letech se začalo postupně zvyšovat. **V současnosti se lístky dají v předprodeji koupit za 450 Kč. Na místě**

za vstupné návštěvník zaplatí **950 Kč**. Výše současného vstupného je ze strany **zakladatele festivalu kritizována**.

„Vždy to bylo jenom o tom, že jsme chtěli co nejmenší vstupné.“ (Solovjev)

„Každý rok vstupné zdražujeme. Na druhou stranu lidem za to nabízíme daleko víc, než tomu bylo dřív.“ (Sodomek)

Děti do 15 let mají na vstup zdarma. Oficiálně zvířata na festival nesmí, ale ve skutečnosti, pokud s nimi nejsou problémy, tam jsou vpuštěni.

4.3.12 Vztahy s okolím, umístění a vliv na cestovní ruch

Podle organizátorů se **pohled jak místních obyvatel, tak pracovníků města** na festival v průběhu let **výrazně zlepšil**.

„Zjistili, že nejsme banda feťáku, jako jsme tady byli prezentovaný.“ (Sodomek)

Největší problém byl vždy **s městskou policií**, která s pořadateli odmítala spolupracovat. **Kontroly** z města byly většinou uskutečněny **až po skončení akce** v průběhu úklidu, což pořadatelé označují za neslušné.

Vliv na cestovní ruch Hořic to **podle pořadatelů** má v současné době **značný**.

„Město nevidí, co pro tu reklamu městu děláme. Návštěvníkům říkám, ať se jdou podívat po městě. Myslím si, že je to ohromná podpora pro cestovní ruchu.“ (Sodomek)

S ostatními subjekty ve městě jsou pořadatelé **v úzké spolupráci**. Ať už se jedná o ubytovací a stravovací zařízení, nebo dopravce.

„Jsou vyprodány veškeré ubytovací kapacity hrozně dopředu. Je tady taxi služba, která nám vozí interprety na hotel nebo na letiště, případně i návštěvníky.“ (Sodomek)

4.3.13 Postoj samosprávy

Celkový počet členů zastupitelstva Hořic v Podkrkonoší je 21, dotazníky byly vyplněny 15 z nich a dvěma pracovníky informačního centra.

Všichni členové zastupitelstva zkoumaný festival znají, v minulosti ho však navštívilo pouze 7 z nich. Patnácti respondenty je festival vnímán kladně, zbylými dvěma

naopak záporně. Celkem 8 respondentů se domnívá, že místní obyvatelé jej vnímají negativně, 5 uvedlo, že pozitivně a 4 tuto situaci nedokáží posoudit. V další otázce ohledně negativního vlivu festivalu bylo 11 respondenty zaškrtnuto místní obyvatelstvo, a 7x životní prostředí, 3x byly uvedeny jiné důvody, a to sice hluk, nepořádek, drogy a rušení zvíře.

Pozitivně festival podle 14 respondentů kulturně obohacuje dění ve městě. Hned 12x bylo uvedeno, že festival příznivě přispívá k rozvoji cestovního ruchu. Dle 7 respondentů festival oživuje málo navštěvované místo, po 6 hlasech pak získaly ekonomické přínosy místních podnikatelů a věhlas města. Největší vliv na subjekty ve městě má festival údajně na policii. Tu téměř všichni označili za nejvíce vytíženou v době festivalu. Za ní následují stravovací, poté ubytovací zařízení, místní obchodníci a jako poslední dopravci.

Podle 14 respondentů pořadatelé festivalu s městem spolupracují, ostatní 4 neví. Jejich přístup k městu je dle 12 z dotazovaných ohodnocen kladně, ostatní na tuto otázku nedokáží odpovědět. Dle 10 respondentů zastupitelé s pořadateli vychází dobře, zbylých 7 neví.

Jak uvedlo 12 dotazovaných, festival je městem podporován finančně, 4 uvedli reklamní podporu. Jednou bylo také zaškrtnuto zvýhodnění některých služeb. Co se týče příprav a průběhu festivalu, dle 13 respondentů dochází hlavně k kontrolování policií. Dále bylo 8x uvedeno značení, 7x vytváření dočasných parkovacích míst, 5x úprava místa konání. Po jednom hlasu získalo omezení dopravy a uzavření některých částí města. Další otázka se zabývala vlivem festivalu na cestovní ruch ve městě. Podle osmi respondentů je jeho vliv slabý, naopak zbylých 9 se domnívá, že jeho vliv na cestovní ruch je silný.

S žádostí o rozhovor byl za město Hořice v Podkrkonoší osloven bývalý starosta a místostarosta pro kulturu Ivan Doležal. Rozhovor byl uskutečněn po domluvě emailem v kavárně v Hořicích.

Na otázku, jak je festival vnímán ze stany města, bylo odpovězeno, že postoje lidí na městě jsou různorodé. Někteří proti festivalu nic nemají, jiní se staví vyloženě proti, jelikož takovou kulturu považují za „nekulturní“. Tento názor opodstatňují odlišným vzhledem návštěvníků, kteří inklinují k užívání lehkých drog. To se odráží také na přístupu městské policie, která je tak pečlivá, že se v minulosti objevilo město Hořice na prvním místě v žebříčku policejní mapky výskytu drog. Ivan Doležal však uvedl, že nikdy nemusel řešit

závratné stížnosti a organizátoři vždy odevzdávali místo konání uklizené. Dále se nechal slyšet, že je festival v současné době pořádán na světové úrovni a jednoznačně stojí za tím, tuto akci zachovat.

Na cestovní ruch to má podle bývalého starosty vliv následovný:

„Všichni z toho zcela určitě něco mají, ale když to člověk lidí kolik lidí prochází celkově po městě, tak si myslím, že to velký vliv určitě má. Je tady ta osmnáctiletá tradice. Lidé už to znají a spojují si to s Hořicemi.“ (Doležal)

Slova Doležala potvrzují výpověď Sodomka. A to sice tak, že byl festival podporován již od počátku. Finanční podpora nejprve v podobě grantu činila 20.000 Kč. Od roku 2015 festival spadá do rozpočtu města. Od té doby příspěvek činí 25.000 Kč. Co se týče podpory propagace, se pan Doležal vyjádřil následovně:

„Na stránkách to je, ale město festivalu nedává to, co by tomu mělo dávat.“ (Doležal)

Z výsledků provedeného dotazníkového šetření v kombinaci s výpověďmi dotazovaných vyplývá, že ačkoliv tomu tak v minulosti nebylo, v současnosti je festival **vnímán zastupiteli kladně**. Dle názoru většiny zastupitelů **má festival negativní vliv na místní obyvatelé**. A to i přes to, že z výpovědi pana Doležala je zřejmé, že se **nesetkal s žádnými závažnějšími stížnostmi**. Stejně tak se změnil **vliv festivalu na cestovní ruch**, který většina dotazovaných označila **za významný**.

4.3.14 Budoucnost festivalu

Sodomek uvedl, že **plánuje s organizací festivalu pokračovat**, protože ho to baví a prostřednictvím organizování se učí novým věcem. Ty mu pomáhají i v osobním životě. **Druhý organizátor Martin Skala údajně plánuje s pořádáním skončit po uskutečnění 20. ročníku**.

*„Dělám to, protože **mě to baví a hodně mě to posouvá dál**.“* (Sodomek)

Mezi **silné stránky** Sodomek jednoznačně zařazuje neobyčejnou **atmosféru, dobrovolníky, osobitý přístup pořadatelů**. **Místo konání** je zároveň označováno za silnou i **slabou stránku**. Důvodem je zvýšená možnost **nebezpečí úrazu** návštěvníků nebo **nemožné stoprocentní oplocení areálu**.

*„Jsme výjimeční jednoznačně **atmosférou, činností dobrovolníků potom lomem**, ale s tím máme taky dost **problémů**.“* (Sodomek)

Další **slabou stránkou** je podle něj **vztah s městem a místní policií**. Největší **hrozbu** pro něj představují stále rostoucí náklady a na to navazující **nedostatek financí**.

4.4 Případová studie „Benefiční festival Pecka“

Z Benefičního festivalu Pecka byl proveden skupinový rozhovor se dvěma hlavními organizátory, a to sice s Janem Murdychem a Michalem Kosem. Tito hlavní organizátoři jsou zároveň i jeho počátečními zakladateli. Zastávají tedy všechny organizační funkce již od počátku. V minulých letech se na pořádání festivalu podílel i Jan Zvěrec, který ze soukromých důvodů musel s pořádáním skončit. Jan Murdych zároveň pracuje jako kastelán hradu Pecka. Řeší především administrativní záležitosti, jako jsou granty a účetnictví spolku Bezdužic z. s., pod kterým je festival pořádán. Významně také přispívá do dramaturgie. Michal Kos má na starosti propagaci, dramaturgii a veškeré občerstvení na festivalu. Na většině organizačních úkonech se však podílejí společně.

4.4.1 Vnímání alternativní hudby

Na otázku, jakým způsobem pořadatelé vnímají alternativní hudbu, bylo odpovězeno následovně:

*„Je to **muzika, která není slyšet v rádiu**. Autor má **vyšší morální záměr** se svou tvorbou, kdy to nemá být jen zábava, ale má to nosnou myšlenku.“* (Murdych)

*„Pro mě alternativní hudba znamená, že se **nesnažím někam zaškatulkovat**. Je to **osobitý styl** a inspiraci si беру z vícero hudebních žánrů. Mě hlavní rozdíl přijde v tom, že lidé **tvorí svobodně** a ne za účelem obohacování.“* (Kos)

Jan Murdych uvedl, že spatřuje nekomerčnost festivalu v tom, že **nemá za cíl vydělávat**. Jedná se o benefiční festival, kdy jsou výtěžky darovány různým charitám v okolí. Dále v tom, že každý rok jsou zvány jiné kapely často neznámých jmen právě za účelem nabídnout návštěvníkům něco nového.

V porovnání s komerčními festivaly vidí Kos rozdíl v tom, že **není limitován komerčními cíli**. Poté, že jejich **přístup** ke všemu co na festivalu dělají je daleko **osobitější**. Kdy se snaží, aby to **pro lidi mělo hodnotu**.

Tradičně se podle obou organizátorů festival koná poslední víkend v červnu na oslavu konce školního roku.

4.4.2 Místo konání a počátky festivalu

Hrad Pecka se, jak je uvedeno na Hradpecka.eu (2012) nachází přibližně 6 km východně od Nové Paky. Dále je zde popisováno, že hrad byl postaven ve 13. až 14. století.

Jelikož si místní obyvatelé na hrad chodili lámat kámen, během 19. století se proměnil v zříceninu. V druhé polovině 20. století došlo k řadě restaurátorských prací. Současné expozice jsou věnované známému majiteli Pecky – Kryštofu Harantovi z Polžic a Bezdržic. V současné době, dle webu Hradpecka.eu (2012), jsou v interiéru hradu k prohlédnutí expozice lidového a sakrálního umění. V exteriéru jsou k vidění zbytky příkopů a opevnění.

Během letních prázdnin se, dle webu Hradpecka.eu (2012) na Hradě Pecka konají různá divadelní představení a šermířská vystoupení.

Spolek Bezdržic, z. s. je tedy nezisková organizace pořádající festival Pecka, která byla založena v roce 2003. Jejím hlavním účelem, jak je uvedeno v Kurzy.cz (2018c):

„Oživení kulturního prostředí v Podkrkonoší a zachování kulturních a společenských tradic v obci Pecka a celém mikroregionu Podkrkonoší.“

Hlavní inspirací pro pořadatele festivalu byl bývalý kastelán Pecky. Ten za totality a i po revoluci pořádal zakázané **koncerty undergroundových muzikantů**, jako byl Sváťa Karásek, Karel Vepřek nebo Vladimír Merta. Když na Pecke skončil, přišlo pořadatelům líto, že se tu nic takového neděje, a tak **v tom chtěli pokračovat**.

Festivalu předcházely dva neoficiální „nulté ročníky“, kdy Michal Kos uspořádal pod záminkou oslavy narozenin své přítelkyně koncert na peckovské sjezdovce. To byl první impuls pro uspořádání festivalu na hradě. Další rok proběhla jednodenní akce s názvem New Beat přímo na hradě. Dopadla velice úspěšně až na to, že se organizátorům nepodařilo hrad včas uklidit a městys zatřhl pořádání dalších ročníků.

„Ale my jsme je převezli a přišli jsme za nimi, že bychom rádi udělali benefiční festival na povodně, konkrétně na vesničku Kly, což bylo v roce 2002. Udělalo se sdružení Bezdržic a započalo se oficiální pořádání festivalu, takže až třetí ročník byl dvoudenní.“
(Michal Kos)

Až tedy v roce 2003 došlo k prvnímu oficiálnímu uskutečnění festivalu Pecka.

Hlavní myšlenku festivalu rozděluje Jan Murdych na dvě zásadní části: *„První je ta **kulturně umělecká**, kdy se snažíme nabídnout nejrůznější žánry. Ta druhá je **benefiční záměr**. Vedlejším produktem festivalu je často výtěžek, který pomáhá v charitativních organizacích.“*

Pro Michala Kose hlavní myšlenka festivalu představuje **setkávání** začínajících **umělců** s umělci, kteří už nějakou dobu působí. Tím jim dávají možnost spolu sdílet své zkušenosti a poté **samotné setkávání návštěvníků**.

Na otázku historického vývoje festivalu Jan Murdych uvedl:

*„V tom relativně malém množství návštěvníků, si furt myslím, že **mírně roste**.“*

Michal Kos dodal, že: *„Shodli jsme se na tom, že **nebudeme festival rozvíjet tak, že bychom zvali extra velké umělce a museli kvůli tomu do toho rozpočtu shánět spoustu peněz**. Proto jsme si nastavili, že v tomhle budeme „líni“, tak se festival **udržuje v malém měřítku**.“*

Dle sdělení organizátorů je dalším důvodem to, že se festival koná na hradě. Jsou tedy omezení místem, který mají k dispozici. Jak dále zmiňují, tak takto, jak festival probíhá má tu **správnou atmosféru**. Lidé se na sebe nemačkají a díky tomu mají možnost si festival užít o to víc.

Na otázku původu názvu festivalu Murdych odpověděl: *„Pecka jako jméno obce, hradu a atmosféry, že to byla prostě pecka.“*

Kos zmínil, že původní název New Beat se jmenoval podle jeho bubínků a také symbolicky proto, že přebírali štafetu po předešlých organizátorech. Název Pecka poté údajně vznikl v rámci brainstormingu.

Hlavní tematikou festivalu je dle organizátorů **multižánrovost, propojení hudby s divadlem** a doprovodným programem.

4.4.3 Proměny v čase

Největší změnou podle Murdycha bylo: *„Ten první rok byl v září a všechny ostatní ročníky byly v červnu na dva dny.“*

Důvodem změny podle obou organizátorů bylo, že **první ročník se konal po srpnových povodních pro vesnici Kly**. Další ročníky probíhaly **na konci června**. Hlavním důvodem změny byla oslava konce školního roku, ale také teplejší počasí. Jednotlivé ročníky se od sebe značně **neodlišují**. Až na to, že pořadatelé mají více organizátorských zkušeností z předchozích let, a že už se tolik nestresují. Stejně tak účel festivalu zůstává stále benefičního charakteru. Oba pořadatelé se shodují na tom, že festival

je náročnější pouze z důvodu, že na jeho pořádání **mají méně času**, než na počátku, kdy **chodili do škol**.

Oba pořadatelé podle svých slov další alternativní hudební festivaly moc nenavštěvují.

„Podle mě je velmi důležitý faktor to, aby aspoň tady v regionu spolu ti pořadatelé spolupracovali. Díky tomu, že děláme i jiné akce, tak dobrá spolupráce je s MKS (Městské kulturní středisko) v Nové Pace, s Valdštejnskou Lodží. Když řešíme dobrovolníky, tak si myslím, že je to stejná skupina lidí, která se pohybuje na těchto festivalech.“ (Kos)

Kos uvedl, že při 15. ročníku došlo ke spolupráci s festivalem **Improfest**, jenž je pořádán ředitelkou základní umělecké školy v Nové Pace. Je určen pro **hráče na historické nástroje**. Díky shodnému termínu konání festivalů došlo ke koncertu těchto hráčů ve vnitřních prostorách hradu Pecka. Jak zmínil Murdych, vnitřní prostory jsou pro pořádání festivalu přístupny jen výjimečně, jelikož i **v průběhu festivalu neustává turistický provoz**.

Na otázku, jak by zhodnotili poslední ročník v porovnání s těmi předchozími, bylo odpovězeno:

„Výjimečnost minulého festivalu bylo peckovské pivo. Místní nám sládek uvařil várku piva s výhradní recepturou pro náš festival.“ (Murdych)

„Za mě byl ten 16 ročník. Hodně výjimečný v té dramaturgii, kdy jsem si opravdu dělal, co jsem chtěl. Řekl bych, že pár lidí to úplně nevydýchalo.“ (Kos)

4.4.4 Motivace

Podle slov pořadatelů se jejich motivace pro pořádání festivalu v průběhu let změnila. V počátcích to byla hlavně **zábava**. Dnes je motivuje **spokojenost návštěvníků**. Důležité je pro ně **setkávání s lidmi**, se kterými se potkávají pouze na Pecce. Jeden z dalších důležitých bodů je **uspokojení**, i když podle slov Kose by se bez festivalu dokázal obejít.

„Za mě dává smysl, že se tady dlouhodobě potkávají lidé, kteří se nepotkají se na jiných akcích. Ze začátku to bylo udělat akci a užít si to. Dnes bych si přál, aby si návštěvníci odnesli dobrý pocit. Celkově mě ta organizace baví i se těmi problémy.“ (Murdych)

*„Za mě hlavně radost z toho, že člověk to udělá pro druhé a lidi to kvitují. Vnímám to jako akci, která má tradici a jméno a **nemám odvahu s tím seknout.**“*
(Michal Kos)

4.4.5 Příprava a organizace festivalu

Přípravy festivalu začínají **hned po skončení** toho předešlého. Nejdříve ze všeho řeší administrativní záležitosti v podobě grantu. Poté oslovují umělce, vytváří program, řeší propagaci, shánějí dobrovolníky. Končí to tím, že dávají do kupy technické vybavení. Spoustu věcí již organizátoři provádějí automaticky, kdy čerpají ze zkušeností z minulých let. Mimo placení autorských poplatků OSA (Ochranný svaz autorský) další starosti ohledně povolení nemají.

„Tím, že jsem se dostal na hrad, se dost administrativních věcí zjednodušilo.“
(Murdych)

„Na obci jsme vše dohadovali na začátku. Na obci se lidé moc nemění, tak dohoda běží dál.“ (Kos)

Co se týče otázky, jak je řešeno stanování, parkování a kontroly u vstupu, bylo odpovězeno následovně:

*„Stanuje se kolem hradu. Pro parkování se využívá parkoviště u hradu plus přilehlou komunikaci. Na hrad vede jeden vstup a tam sedí 2 – 3 lidé, co prodávají vstupenky. **Zavedli jsme nalepovací pásky na ruku, čemuž jsme se také dlouho bránili.** Dávali jsme razítka nebo čmárali na ruku. V sobotu chodí lidé i na **turistické prohlídky**, ale vstupují do prostoru festivalu. Po nich **nechceme vstupné na festival.**“* (Murdych)

*„U vstupu máme „bodyguardy“, kteří jsou schopní vyhodnotit situaci a dělají **individuální vstupné.** To mi přijde jako **hlavní rozdíl oproti komerčním festivalům.**“* (Kos)

Dle Kose individuální vstupné spočívá v tom, že se příchozí návštěvník domluví s lidmi stojící u vstupu na výši vstupného. At už se jedná o maminku s dětmi, která přišla jenom na pár hodin, nebo o starší pár, který šel okolo a chce se pouze podívat, co se tam děje. Nemusejí platit plné vstupné, ale na jeho výši se mohou domluvit.

Veškeré technické zajištění zajišťují podle Murdycha sami organizátoři včetně veškerého občerstvení, doprovodného programu a úklidu. Security služba není třeba díky přítomnosti hradeb. **Ošetřovatele zastává dlouholetý návštěvník, který má kurz první pomoci.**

Kontaktování kapel začíná půl roku dopředu a někdy při náhodném setkání. Kos uvedl, že kritéria jsou, aby jejich členové byli hodní, a aby si přijeli **zahrát pro radost**. Ze zkušenosti Murdych dodává, že když se kapely hlásí sami, je jejich hraní upřímnější. Zas profesionální muzikant ví, co má na pódiu předvést.

Na festivalu je jedno pódium. Organizátoři se snaží využít kulisy hradu pro věci, které vyniknou více v menším měřítku, jako např. recitace nebo loutková divadla.

Nejsou nijak kontrolováni jak **návštěvníci**, tak **dobrovolníci**, se kterými organizátoři zakládají spolupráci na **vzájemné důvěře**.

Na krizové situace se organizátoři nějak nepřipravují. V případě, že nějaké vznikla, vyřešili ji vždy operativně.

4.4.6 Průběh festivalu

V rámci doprovodného programu si návštěvníci mohou vyzkoušet různé **kreativní dílničky**, jak pro děti, tak pro dospělé. Ty často vznikají spontánně. Dále **hlavolamy a deskové hry**. Po celou dobu festivalu je k dispozici kavárna a **čajovna**, kde návštěvníci mohou shlédnout promítání **edukativních filmů**. Nepostradatelnou součástí doprovodného programu je hlavně **divadlo**, ale také **slam poetry** nebo **storytelling**. Všechny doprovodné aktivity jsou zahrnuty v ceně vstupného.

„Snažíme se dělat bloky filmů, které mají edukativní přesah a nutí lidi se zamyslet. Dělali jsme různé výstavy angažované na ekologickou tematiku a lidská práva.“ (Kos)

Již od počátku mají organizátoři ve své režii stánek s jídlem. Jejich nabídka zahrnuje jak masné, tak **vegetariánské i veganské pokrmy**.

*„Od začátku máme jídlo v režii, je to pro nás značný finanční přínos. Už co je tradice festivalová, tak je **veganský guláš**. To je také osvěta, aby si lidé dělali bezmasá jídla.“* (Kos)

Stánky s různými předměty organizátoři na festival nezvou. Nebrání však svým návštěvníkům v prezentaci či prodeji svých výtvorů.

Co se odpadu týče, organizátoři již **několik let** využívají **vratné kelímky**, kdy tak téměř eliminují produkci plastového odpadu.

*„Snažíme se být **zelený festival**, praktiky jsme zrušili **jednorázový nádobí**.“* (Kos)

*„Z prvního roku se odváželo asi **30 pytlů odpadu**. Což teď jsme na třetině, ale to množství lidí je **trojnásobné**.“* (Murdych)

Většinu festivalového vybavení mají organizátoři ve vlastním majetku. Spoustu věcí si půjčují od různých spolků nebo od svých známých.

4.4.7 Problémy

Jak dále uvádějí, s žádnými organizačními **problémy se nepotýkají**. Co jim ale na celém tom pořádání přijde **nejnáročnější** je **příprava občerstvení** a poté **závěrečný úklid**.

„S občerstvením je nejvíce starostí, protože to děláme komplet sami. Potom ten úklid.“ (Murdych)

4.4.8 Personální zajištění

Další část rozhovoru se věnovala personalistice festivalu. Zde je třeba zdůraznit, že všichni, včetně samotných organizátorů, pracují na festivalu jako **dobrovolníci**. **Nejsou** za svou práci **finančně ohodnocováni**. Mají po dobu festivalu **jídlo a pití zdarma**. Pro samotnou realizaci festivalu je podle slov organizátorů potřeba okolo **dvaceti** dobrovolníků, kteří zastávají **stejně pozice už po několik let**.

*„Všichni, i my jsme dobrovolníci, i my z toho nemáme **finanční příjem**, dáváme ho na nadace.“* (Murdych)

Dle sdělení pořadatelů je zřejmé, že jsou **tolerantní vůči chování dobrovolníků**. Přestože se v minulosti občas stalo, že po požití alkoholu nemohli zastávat své pozice, s nimi pořadatelé stále spolupracují. A nemají jim to za zlé.

4.4.9 Propagace

Organizátoři umisťují **plakáty na předcházející akce podobného rázu** a v prostorách po **okolí**, kde se pohybuje **cílová skupina**. Nevyužívají žádnou placenou reklamu, ale v rámci kulturního přehledu se o festivalu zmiňují **regionální média**. V současné době je nejdůležitějším propagačním kanálem Facebook. Propagace festivalu

podle slov pořadatelů **není důležitá**, jelikož tuto akci mají už lidé v **povědomí**, a proto **nemají v plánu** na ní cokoli **měnit**.

„Asi je nejdůležitější Facebook. Je tvárný v tom, že se tam dá nahrát muzika, video z předcházejících ročníků, že supluje skoro všechny média.“ (Murdych)

*„Ideálně fungují plakáty prostorách kaváren, cukráren a čajoven, kde je **velká fluktuace naší cílové skupiny lidí**, tak tam si myslím, že to má smysl dávat.“ (Kos)*

4.4.10 Financování

Hlavními zdroji příjmu je příjem ze **vstupného**, z **vlastního stánku** s občerstvením. Pak z **dotací**, které dostávají od Královéhradeckého **kraje**. **Obecní úřad** na festival také přispívá nemalou částkou. K tomu za prostory hradu a spotřebovanou elektřinu nepožadují pronájem. Festival je dále podporován několika **dárci a místními obyvateli**. **Příjmy ze stánků žádné nemají**.

„Město nám pomáhá. Pomoc roste, výrazně. Důvodem bude asi důvěra, která přerostla už ve spokojenost, že se to dělá dlouho.“ (Murdych)

Organizátoři začali žádat o dotace až poté, co založili spolek Bezdružic, což bylo **v roce 2003**. Do té doby obcházeli místní podnikatele a snažili barterovým obchodem směnit lístky na festival za jejich služby. Důvodem změny je podle slov organizátorů **nárůst množství akcí a také časová náročnost**.

„Dřív dobře fungoval Barter mezi organizátory a firmami. To se změnilo, protože akcí je v současné době strašně moc.“ (Kos)

Na otázku jaké jsou náklady na festivalu a zda se v průběhu času mění, bylo odpovězeno takto:

*„Výdaje byly **103 000**, což z většiny 2/3 jsou náklady na interprety a zbytek na služby. Já myslím, že je to **stejně**, a možná se to **zmenšuje**.“ (Jan Murdych)*

Podle slov organizátorů je festival ve většině případech **ziskový**, kdy je zisk **darován** na různé charitativní účely, či zvelebení okolí Pecky.

4.4.11 Návštěvnost

Na festival každoročně přijíždí okolo **300 návštěvníků**, což je podle pořadatelů **optimální**. V průběhu let návštěvnost **stagnuje**, nebo mírně kolísá v závislosti na počasí a pořádání jiné akce v okolí.

Festival navštěvují především **známí** organizátorů, ale i **rodiny a dětmi** i prvotní návštěvníci. Ohlas z blízkého **zahraníčí** mají pořadatelé od **umělců**, kteří na festivalu vystupují.

Vstupenku si návštěvníci mohou zakoupit **až na místě**. Cenu vstupného organizátoři v posledních 5 letech **nezměnili**. **Děti, důchodci a zvířata** mají vstup na festival **zdarma**.

4.4.12 Vztahy s okolím, umístění a vliv na cestovní ruch

V **počátcích** bylo místními na festival nahlíženo **nepříliš příznivě**. **Dnes je** tomu jinak. Festival je pořádán **za podpory města**. Organizátoři místní nějak nezvýhodňují, nemají problémy jak s chováním návštěvníků, tak s případnými kontrolami.

„Nebylo vnímané pozitivně a myslím si, že se to mění a v současné době strach místní nemají.“ (Kos)

Současné **místo** konání je od počátku stejné a pořadatelé **neuvažují o jeho změně**. Konání festivalu podle organizátorů **nemá velký vliv na cestovní ruch v okolí**. Trvá celý víkend, tudíž **nezbývá další prostor na výlety v okolí**. Jednoznačně podle jejich názoru **vzrůstají tržby místním** obchodníkům a cukrárně.

4.4.13 Postoj samosprávy

Online dotazníky byly odeslány všem 15 členům zastupitelstva, vyplněny byly však pouze devíti. Všichni dotazovaní znají festival Pecka a 2/3 z nich jsou zároveň jeho návštěvníky. Všichni vyjádřili svůj kladný postoj k festivalu. Na otázku, jak je podle jejich **názoru nahlíženo na festival místními obyvateli 3 z nich odpověděli, že spíše pozitivně, další 3 uvedli, že spíše negativně a zbylí 3 neumí posoudit**.

Na otázku v čem může mít festival **negativní dopad, odpověděli 4 z 9 respondentů, že na místní obyvatelé**. Ostatní si myslí, že zkoumaný festival žádný negativní vliv na místní lokalitu nemá. Pozitivní vliv festivalu naopak všichni respondenti vidí v kulturním obohacení. Dále 6 z nich vnímají festival tak, že pozitivně **přispívá k věhlasu městyse**.

Poté bylo 3x uvedeno **oživení málo navštěvovaného místa**, 2x **rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti** a jednou **ekonomické přínosy** místních podnikatelů.

Největší vliv na **subjekty v městysu** má festival dle názoru zastupitelů na **místní obchodníky**. Poté na stravovací zařízení, pak na ubytovací zařízení, potom na dopravce. Na posledním místě je policie.

Všichni až na jednoho respondenta uvedli, že s pořadateli festivalu spolupracují. Ve stejném počtu takto zastupitelé hodnotí i kladný přístup pořadatelů k městysu. Podle 7 respondentů město vychází s pořadateli dobře, zbylí 2 neumí posoudit. Festival je podle 5 zastupitelů podporován především zvýhodněním některých služeb a také finančním příspěvkem. Jeden respondent uvedl, že reklamou, 2 respondenti potom uvedli, že nedokáží posoudit. Podle pěti respondentů dochází před začátkem festivalu pouze k úpravám místa konání. Dle jednoho respondenta pak probíhají bezpečnostní kontroly, zbylí 3 neumí posoudit.

Podle 4 zastupitelů má festival na cestovní ruch v jejich lokalitě vliv velmi slabý. Podle 3 silný a 2 zastupitelé nedokáží posoudit odpověď na tuto otázku.

Rozhovor byl uskutečněn se starostkou městysu Hanou Štěrbovou. Vzhledem k současné vytíženosti, byl rozhovor proveden po telefonu.

Na otázku, jak je festival vnímán ze strany městysu, bylo odpovězeno:

„Ohlasy jsou dobré. Festival se za ty roky opravdu velmi zlepšil. Ze začátku to kluci dělali tak jako na koleni, ale teď už je to takové poloprofesionální. Máme k tomu jako městys pozitivní náhled, a to i od místních.“ (Hana Štěrbová)

Co se týče propagace, starostka Hana Štěrbová potvrzuje, jak výpovědi organizátorů, tak výsledky dotazníkového šetření. Spolku Bezdužic přispívá městys z nadačního fondu pro neziskové organizace. Dále je ze strany obce podporován ve více směrech.

„Poskytujeme prostory hradu zdarma. Spolupracujeme s pořadateli, a festival zveřejňujeme na Facebooku městysu.“ (Hana Štěrbová)

Paní Štěrbová popisuje vliv na cestovní ruch na Pecce a v okolí následovně:

„Vliv to má rozhodně na zdejší cukrárnu a prodejce, kteří potvrzují zvýšený nárůst lidí, hotely nám teď skomírají, ale dřív určitě to mělo nějaký vliv.“ (Hana Štěrbová)

Na základě provedeného šetření je zřejmé, že festival **nemá velký vliv na cestovní ruch** v okolí městyse Pecka. Určitě jeho konání zaznamenávají uvedené subjekty cestovního ruchu. Je nutné brát v potaz, že samotné místo konání je kulturní památkou, a při návštěvě festivalu jeho účastník zároveň navštíví goticko-renesanční hrad. Dle výsledků průzkumu v kombinaci s výpověďmi pořadatelů a starostky se lze domnívat, že festival **není místními obyvateli ani zastupiteli vnímán negativně**.

4.4.14 Budoucnost festivalu

Oba organizátoři hodlají v pořádání festivalu pokračovat. Podle svých slov by do budoucna rádi získali **někoho, kdo by jim pomáhal**. Organizace festivalu i dalších akcí, jim zabírá velkou část volného času.

Pro Kose představují silné stránky zároveň slabé stránky. Příkladem podle něj může být nízký rozpočet kvůli tomu, že nečerpají peníze více z dotací. Na druhou jim nevyužívání dotací dává svobodu a nemusí se zabývat byrokracií s tím spojenou.

*„Silná stránka je určitě to, že je to osobitý festival, **na místě, které je neopakovatelné**. Potom kulisy hradu, díky kterým **nemusíme řešit security**, což je pro atmosféru festivalu velký plus.“* (Kos)

*Za mě tím, že se na dramaturgii podělíme sami dva, tak **nedáváme dostatečný důraz na výběr kvalitních divadel**.“* (Kos)

Podle Jana Murdycha představuje největší hrozbu to, že jim dojde síla na pořádání festivalu. Dále, že **nenajdou nikoho, kdo by jim organizaci do budoucna chtěl pomoci**.

4.5 Případová studie „Kozí mejdan“

Tuto událost vzhledem ke svému názvu, jenž neobsahuje slovo festival, a celkovému průběhu lze označit za **nejvíce alternativní**. Rozhovor byl uskutečněn s hlavním pořadatelem Stanislavem Pencem a s dlouholetým návštěvníkem (pan X), který si nepřeje být zveřejněn. Stanislav Penc mejdan založil v roce 2000 na svém soukromém pozemku v prostorách osamocené statku mezi městem Libáň a Staré Hrady. Dle jeho slov, každý **návštěvník** se podílí na organizaci festivalu natolik, že ho lze **označit za organizátora**. Pořadatelem festivalu je nezisková organizace Spolek přátel koz.

4.5.1 Vnímání alternativní hudby

Oba aktéři označují alternativní hudbu za něco, co se jakýmkoliv způsobem **odlišuje a vyjímá se svou jedinečností**. Nelze ji zaslechnout v komerčních médiích. Často **vyzývá** posluchače **k zamyšlení**, jak o svém chování, tak o chování celé společnosti.

*„Alternativa znamená **vybočení od normy**. Je to tedy to, co **nepotřebuje** kolem sebe peníze a manažery. Nezáleží na stylu muziky, ale na **stylu chování**.“* (Penc)

Pro pana X představuje alternativní hudba následující: *„**Apeluje na politickou či společenskou kritiku**. **Není plytká a schématická** v tom smyslu, že mě **může překvapit**.“* (pan X)

Zkoumaný festival je dle obou aktérů alternativní po všech stránkách. Již jeho název je alternativou ke slovu festival. Na Kozím mejdanu je vstupné dobrovolné, nejsou tam žádné ploty, ochranka, stánky ani samotný program.

Dle pana X se jedná o alternativní akci, připomínající **60. léta**, hlavně svým svobodomyšlným přístupem. **Návštěvníci se zároveň** mohou stát **účinkujícími**, i když s tím nemají žádnou zkušenost. Ačkoliv se jedná o amatérskou dramaturgickou nabídku, pan X na ní oceňuje to, že mu to **připomíná tehdejší underground**. Mimo již zmiňované odlišnosti dále uvádí **nízké ceny, svobodu tvorby a moment překvapení**, kdy nikdy neví, co má čekat.

*„Mě to tam **asociovalo 60. léta** někde na louce, jak když **amatéři** hrají nějaký **big beat**. Bylo to tam **svobodomyšlné**, **hudební nástroje** byly k dispozici, a kdo chtěl, mohl hrát.“* (pan X)

Pro zajištění pořádku v průběhu mejdanu jsou **na ceduli** (příloha č. 3) uvedena jednoduchá **pravidla slušného chování**. V případě, že návštěvníci pravidla nedodržují, jsou majitelem z festivalu vykázáni. Jinak si na festivalu může každý dělat, co chce.

Oba aktéři se domnívají, že je tato akce tradiční svou dlouholetou existencí. Dle Pence se Kozí mejdan koná **tradičně v době srpnového úplňku**. Dále uvedl, že **první rok** byl **věnován Milanu Hlavsovi** (Plastic People of the Universe), kdy mu tato akce byla v době jeho nemoci uspořádána **pro radost**. **Hlavní myšlenkou** dalších let je **svobodomyšlný způsob života a úcta ke zvířatům**.

4.5.2 Místo konání a počátky festivalu

Obec Milkovice u Libáně se, jak uvádí web Místopis.eu (2015) nachází v okrese Jičín mezi Kopidlnem, Sobotkou a zámky Dětenice a Staré Hrady.

Jak je uvedeno na Místopis.eu (2015), první zmínka o vsi se datuje k roku 1323 v souvislosti s Albínem z Milkovic. Po husitských válkách zde zůstala jen tvrz s dvorem, kterou v roce 1437 koupil Procek z Kolomut. Další změna nastala v roce 1551, kdy byly Milkovice připojeny k panství Staré Hrady (Místopis.eu, 2015).

Jak je uvedeno na webu Kozy.cz (2018) Stanislav Penc na své osadě chová osly a kozy, které nezabíjí. Několik let poskytuje školám či různým kroužkům možnost přijet a podívat se, jaký je **život na statku**. Dětem jsou tak, podle webu Kozy.cz (2018), představeny jednotlivá zvířata a dokonce se mohou naučit, jak kozy správně dojit. Součástí je také Kozí muzeum a ukázka zemědělské techniky. Navštívit ho mohou i jednotlivci pod záminkou **odreagování od měst a stresu** (Kozy.cz, 2018).

Web Milkovice.cz (2018) uvádí, že Spolek přátel koz, který je stejně jako pozemkový Spolek Milkovického údolí součástí Milkovického přírodně společenského kroužku. Ten každoročně pořádá Kozí mejdan. Účelem spolku je ochrana životního prostředí v Královéhradeckém a Středočeském kraji.

Stanislav Penc je zakladatel a zároveň **jediný organizátor** Kozího mejdanu, a to po celou dobu jeho existence. Pan Penc v minulosti **působil v politice**. Podílel

se na organizaci koncertů, setkání a mnoha událostí zaměřující se na aktuální **aktivistická témata**.

Při těchto příležitostech přišel do styku s mnoha zajímavými lidmi. Podle svých slov se pak logickým vývojem rozhodl odstěhovat z města na samotu. Jeho **obydlí** vybíral tak, aby splňovalo kritéria **pro** pořádání **mejdánů**. Od roku 2000 tam začal organizovat zkoumaný Kozí mejdan.

*„Veškeré věci, **přestavby a technické záležitosti navazují na Kozí mejdan.**“ (Penc)*

Jeho hlavním **záměrem** bylo **setkávání lidí**. Dalším aspektem byla **práce** spojená s životem na venkově a vlastnictvím zvířat. Tato **práce je** právě tou **nejdůležitější** součástí programu, který v nějaké podrobné podobě neexistuje.

*„V momentu kdy se do toho dá **pracovní aktivita** a lidí se z **velký částí zapojí**, věřím, že je to pro ně příjemně strávený čas.“ (Penc)*

Pan X začal mejdan **navštěvovat asi od roku 2002**, kdy se v té době také aktivně **zapojoval** do **pracovní náplně** mejdanu: *„Zapojil jsem se tím, že jsem hrabal seno. Pak jsem pochopil, že to nemá smysl. **Majitel nemá zázemí pro práci, například dostatek nářadí.**“ (pan X)*

Zároveň je tato akce určena lidem, kteří **nepotřebují mít k zábavě program**. Dle obou aktérů smyslem **není přilákat velké množství lidí**, ale to, aby se lidé bavili. Z toho důvodu není místo konání vyznačené na mapě ani nikde po okolí.

*„Smyslem není organizovat lidem zábavu, ale **kvalita zábavy.**“ (Penc)*

Dle pana X si pan Penc udělal svou akci doma, protože ho neuspokojovala tehdejší nabídka kulturních akcí.

Pro návštěvníky je **zajištěné vybavení a hudební nástroje** proto, aby se sami mohli **stát součástí programu**, jak pro sebe tak pro ostatní.

*„Mě se na tom líbilo to, že se to neslo v duchu jeho hesla, že **jaký si to uděláme, takový to budeme mít.**“ (pan X)*

Penc dále zmiňuje, že povětšinu festivalu v rámci organizace improvizuje, což je podle něj daleko náročnější.

Vývoj mejdanu jak pořadatel, tak návštěvník shledávají tak, že na něj jezdí **ti samí lidé, i mladí zastánci alternativní kultury.**

*„To, co je zajímavé, je že se mi po 19 letech sem jezdí pořád mladí lidé. **Mladí sem jezdí za jiným druhem zábavy.**“ (Penc)*

*„**Hodně návštěvníků jsou tzv. „staré máničky. A pak mladí alternativci.**“ (pan X)*

Pořadatel klade velký **důraz na udržování pořádku**, což někteří návštěvníci nerespektují. Pokud je někdo přistižen, jak hází nedopalky od cigaret na zem, je buď donucen ho sebrat, nebo opustit mejdan. **Následkem** tohoto přístupu bylo **snížení návštěvnosti.**

*„**Buď to on šel a sebral to a vyhodil to. Nebo těm lidem, když je viděl tak jim vynadal a už si to tam nikdo nedovolil.**“ (pan X)*

Důvodem proč mejdan **nemá program**, pořadatel opodstatňuje tím, že dává **prostor kapelám**, které **nemají možnost si nikde zahrát**. Dále také uvádí, že **pokud** by byly **uvedeny** na programu např. festivalu TrutnOff, tak by byly **znevýhodněni**, protože nejsou známé. Tudíž by si je návštěvníci záměrně nepřišli poslechnout.

*„**Otevrou program a řeknou si: „Pší vojáci“ Hrají ve 2 hodiny, a tak se seberou a jedeme se vykoupat a vrátíme se na ně. A tak jsem si řekl, jak je to nefér vůči těm kapelám, který tyhle lidi nikdy neslyšeli. Třeba jsou lepší než kapela, která se jim líbí.**“ (Penc)*

Na mejdanu **nejsou žádné reklamy**, ani plakáty, petice či jiné agitační materiály. Ty by tam pořadatel mohl umístit v době, kdy byl politicky více aktivní. Na základě vlastní zkušenosti autorky lze říci, že na komerčních akcích je propagace politických stran, či účast politiků běžnou záležitostí.

*„**V životě jsem neudělal to, že bych tady vyvěsil plakátech a řekl bych lidem: „Když sem jezdíte, tak mě zvolte.**“ Tím se rozdělují lidi. **Při zábavě musím nechat lidi dohromady, a ne je rozdělovat.**“ (Penc)*

Název byl dle pořadatele od začátku naprosto jasný. **Kozy** vnímá jako **svobodomyslná zvířata**, kdy každá je svým způsobem individuální. Jako zásadní **tématika** mejdanu byl označen **odlišný pohled na svět a vztah k přírodě.**

4.5.3 Proměny v čase

Na místě konání došlo během 19 let k několika změnám. Například ke **stavbě venkovního pódia** na louce, **TOI TOI záchody** byly nahrazeny **vlastními**. **Tvrký alkohol** od 2. ročníku **zmizel** z nabídky stánku.

Pan X se nechal slyšet, že: *„LSD, houby, konopí bych viděl jako oblíbené drogy návštěvníků.* (pan X)

„Nepamatuju si, že by se něco změnilo. Vždycky tak trošku punk.“ (pan X)

V minulosti byl součástí mejdanu **stánek s čajovnou**, což pan X **postrádá** v současném programu nejvíce.

Za **nejvýznamnější změnu** pořadatel považuje **délku mejdanu**. **Prvních 10 let** probíhal **8 dní**. Po **roční pauze**, v roce 2010 z důvodu **onemocnění** pořadatele, se koná **pouze 4 dny**. V posledních 4 letech už **nejsou zvířata volně** vpuštěna mezi návštěvníky.

„Několikátý rok už nejsou zvířata mezi lidmi, důvodem je má únava.“ (Penc)

Za **nejnáročnější** pořadatel pokládá **počáteční roky** pořádání. V prvních letech **zkoušel domlouvat kapely**, ale poté se rozhodl žádné přímo neoslovovat.

„Pokoušel jsem se domlouvat s kapelami a zjistil jsem, že to velký problém. Muzikanti sem jezdí sami od sebe, bez toho aby věděli, jestli vůbec budou hrát. To je podle mě velké specifikum.“ (Penc)

V minulosti pořadatel navštěvoval akce **Ivana Martina Jirouse** zvaného „Magora“ a **Miroslava Skalického**, zvaného „Skaláka“. Dle svých slov se **zná se** spousty **pořadatelů** akcí různých druhů, ale **nespolupracuje s nimi**.

Dle pana X Stanislav Penc v minulosti spolupracoval s pořadatelem **Cultural Reggae Vibeze a FÁMa Festu**. Ti v současnosti Kozí mejdan **nenavštěvují z osobních důvodů**.

Poslední ročník se dle obou aktérů odlišoval hlavně v tom, že po celou dobu mejdanu **pršelo**. Pořadatel v tom vidí specifikum, a to sice že přijeli jen ti, kteří chtěli přijet do deště.

Pan X zmiňuje, že **množství lidí**, kteří se v minulosti **aktivně podíleli na programu, značně ubylo**. To se odráží na tom současném, který začíná až v pozdních večerních hodinách. Hlavním **důvodem** úbytku návštěvníků je dle pana X **chování pořadatele**.

„Řada věcí a aktivit se neděje. Už tam ti lidé nejsou, kteří byli kreativní. Spoustu lidí už tam nejezdí kvůli chování pořadatele. Pořadatel by měl být víc iniciativní a nenechávat to na lidech.“ (pan X)

Další změnu, kterou pan X vnímá jako nepříznivou je **změna hudební nabídky**. Dle jeho názoru se muzika změnila **k tvrdšímu**, což už ho tolik neoslovuje.

*„Dřív to bylo **hippisácká muzika**, teď už to je **punk a hardcore**. To je posun, který mě **odrazuje**.“* (pan X)

Dále dle pana X dochází k úpadku Kozího mejdanu proto, že se **zvyšuje podíl silně opilých návštěvníků**.

4.5.4 Motivace

Stanislav Penc se nechal slyšet, že jeho **motivací** pro pořádání tohoto setkání je to, **aby se lidé bavili**. Tak tomu je již od počátku. Jeho plánem nikdy nebylo tuto akci nijak zkomercializovat. Kozí mejdan je součástí jeho života, na kterou se každý rok těší. Jeho návštěvníci by si z něj měli odnést **pocit odpočinku**.

Na pořádání mejdanu pana Pence údajně **baví úplně všechno**. Na druhou stranu se špatně vypořádává s **pomluvami okolí** a **aktivitou policie** v průběhu akce.

Pana X údajně před první návštěvou **motivovala zvědavost**. Po první návštěvě byl nadšen, jak z muziky, tak ze svobodomyšlného programu. To ho přimělo se mejdanu účastnit i v dalších letech. Nevíce je motivován **sekáním s dalšími návštěvníky**.

*„Baví tam sedět na trávě, **pozorovat a seznamovat se s lidmi**.“* (pan X)

4.5.5 Příprava a organizace festivalu

Dle slov Pence **přípravy** na mejdan začínají až **po příchodu prvního návštěvníka**. Jediné, co je zajištěné dopředu jsou lidé do polní kuchyně, zvukař, dodavatelé piva a pečiva.

Další **úkony** spojené s úpravou místa konání a přípravami na různá představení pořadatel ponechává **na účastnících**. Ti pokud chtějí, aby koncert či divadlo začalo, musejí nejprve vykonat práci, kterou jim pořadatel zadá.

Pan X tento přístup vidí následovně: „*Návštěvníci jsou motivováni nebo přesvědčováni, aby tam pracovali. Když to nebude hotové, tak nebude pivo, nebo muzika ve stodole.*“ (pan X)

Pořadatel **nemá téměř žádné administrativní povinnosti**. Jediné, co oznamuje obci, je **ohlášení kulturní akce**, stejně tak i policii.

Jak na parkování, tak na stanování má pořadatel vyhrazená místa. **Parkuje se na loukách** pod statkem pořadatele. Dle pana X vzhledem k dostupnosti a celkovému stavu komunikace k louce, je parkování pro návštěvníky **problematické**.

Stanovat je možné **pod stromy** ve vzdálenějším sadu od místa, kde probíhají koncerty. **Kontroly u vstupu nejsou, stejně tak oplocení**. **Ochranku** na Kozím mejdanu zajišťuje **pořadatel**.

„*Když někoho při něčem přistihnu, tak ho vyveču a křičím na něj a vytvářím paniku a na základě toho eliminuju podobný. Tak upozorním ostatní na princip chování tady. Který je jednoduchý: „Nedělej bordel a nikomu neškod“.*“ (Penc)

Ošetřovatelé přítomni **nejsou**. V případě, že by se něco stalo, je k dispozici **lékárníčka**.

Technicky náročné přípravy nejsou. Nevíce starostí dělají pořadatelům návštěvníci, na které musí neustále dohlížet a vysvětlovat jim, jak se co dělá.

„*Nejdůležitější je mít zvukaře, bez něj to není schopen udělat. Elektřinu, kabely, a potom nějaké záchody a vodu.*“ (pan X)

Žánrově je možné na mejdanu zaslechnout hudební styly **od folku po metal**. Jediné **kritérium** je to, aby to byla **vlastní tvorba hudebníků**. Potom, aby se nejednalo o elektronickou hudbu. Koncerty se konají na několika místech. Pořadatel zajistí aparaturu ve stodole a na pódiu na louce, ale nebrání nikomu si zahrát kdekoliv.

Jediný **příjem peněz** probíhá **u stánku** pořadatele, kde je prodáváno občerstvení za lidové ceny. **Kontrola** však žádná **neprobíhá**. Přes den **obsluhují** provoz stánku

povětšinou **děti**, což má pro ně podle slov pořadatele sociální podtext. Případně někdo, kdo nabídne svou pomoc. Dle pana X je vše na festivalu založené na vzájemné důvěře.

4.5.6 Průběh festivalu

Hlavním programem je dle pořadatele **práce na statku**, zatímco doprovodným programem jsou koncerty, divadla a různé přednášky.

„Pomáhání je ten hlavní program. Doprovodný program bych řekl, že je právě ta muzika. Jsou tady divadla, cestovatelé, chlápek z hvězdárny s dalekohledem. Je to zase založené, na tom, kdo přijede.“ (Penc)

Pořadatel si zakládá na tom, že na mejdanu nejsou **žádné stánky**. Nachází se tam pouze **jeden**, který je v režii pořadatele. Nabídka jídla **již od počátku** zahrnuje **pouze vegetariánské pokrmy**.

„Maso se kazí, když je horko a když člověk pije, tak je těžký.“ (Penc)

„Stánkaři jsou pro něj nepřijatelní. Ani ti, kteří mají specifické zboží, které není komerčního charakteru.“ (pan X)

Množství vyprodukovaného **odpadu** na mejdanu oba označují za **minimální**. Třídí se pouze sklo a bioodpad. Místo plastového nádobí je používáno klasické. Dle pořadatele si každý návštěvník odpadky, které vyprodukoval, při odchodu vezme s sebou.

„Co jsem ocenil, že tam kladl důraz na třídění odpadů. Tam byl fakt pořádek, na zemi nic. Také tam používá talíře, hrnky, klasické nádobí.“ (pan X)

Většina **vybavení** je **ve vlastnictví pořadatele**, případně si lavice či slunečníky vypůjčí **od pivovaru**.

4.5.7 Problémy

Problémy při organizaci pořadatel **žádné** neshledává. Největší starost mu dělají někteří **návštěvníci**. Naproti tomu pan X zmiňuje, že v posledních letech **postrádá** na mejdanu **jeho náplň**. Tím tedy dochází k odlišným pohledům pořadatele a návštěvníka na program festivalu.

„Program začíná pozdě. Tohle je selhání pořadatele. Na druhou stranu můžeme být rádi, že to dělá dál.“ (pan X)

Další **problém** spatřuje v nedostatečném **hygienickém zabezpečení**. Uvádí, že pro něj samotného je dostačující, **pro děti** mejdan však dle jeho názoru **vhodný není**.

4.5.8 Personální zajištění

Počet pracovníků se odvíjí od počtu návštěvníků. Až na lidi v kuchyni, a zvukaře nikdo dopředu oslovován není.

*„Většina lidí, co tady pomáhá, vůbec netuší, že budou pomáhat. **Domluvení jsou jenom lidi do kuchyně a zvukař. Potom jsou motivované děti, aby si stouply za bar a ukázaly, co v nich je.**“* (Penc)

Pan X **odhaduje počet pracovníků** nutných pro realizaci, pokud nepočítá vystupující, **na 10 lidí** do kuchyně a zvukaře.

Většina dobrovolníků jsou tedy sami **návštěvníci**, jejich **počet je každý rok jiný** v závislosti na návštěvnosti. **Nikdo** za odvedenou práci není **finančně odměňován**. Ti co na statku pracují, **dostávají** od pořadatele **občerstvení**.

Po zkušenostech z minulých let pořadatel **nesvěřuje dobrovolníkům pokladu**. Dále je žádá, aby **nekomunikovali s policií**. Dále, aby případě **konfliktu nic neřešili sami**, ale oslovili přímo jeho.

4.5.9 Propagace

Již od počátku pořadatel mejdan propaguje prostřednictvím **letáčků a plakátů**, které pořadatel **umísťuje na „máničkovské akce“**.

*„Dbám ale na to, aby **na všech těch „máničkovskéjch“ akcích byly plakáty**. Taky se to tam snažím dávat proto, že tam chodí **mladí lidé**. Stejně si myslím, že **většina lidí to ví, jen potřebují znát to datum.**“* (Penc)

V současné době využívá řadu komunikačních kanálů. **Smyslem** propagace není přilákat masu lidí ale to, aby **cílová skupina lidí věděla**, že se Kozí mejdan stále **koná**.

*„**Facebook** asi 12 let. Potom jsou k tomu internetové stránky jako **Kozy.cz, Mikovice.cz, Kozímejdan.cz.**“* (Penc)

Pan X se o existenci Kozího mejdanu **dozvěděl porodnictvím letáku**, na který narazil v alternativní galerii v Hradci Králové. Dále se v minulých letech jak s letáky, tak s plakáty na Kozí mejdan setkal **na mnoha alternativních akcích**. Dnes tuto událost **sleduje na sociální síti Facebook**.

Pan Penc na jaře pouze rozesílá **hromadné emaily** svým známým. V nich zdůrazňuje, že pokud si budou chtít přijet zahrát, tak mají dveře otevřené.

Propagace není označována za **nutnost**, jejím záměrem je pouze informovat o datu. Vzhledem k tomu, že rok 2019 vychází na 50. výročí Woodstocku, má pořadatel v **plánu celorepublikovou objížďku s plakáty**. V okolí je pořadatel dle svých slov **nevyvěšuje**.

Lístky se na mejdan koupit nedají. Na plakátech jsou vždy uvedeny informace ohledně dobrovolném vstupném a výši cen, **pro ujasnění charakteru akce**. Dle jeho slov však nikdy pokladnu na dobrovolné vstupné na mejdanu neumíšťoval.

4.5.10 Financování

Rozpočet je každý rok odlišný. Odvíjí se se **od množství návštěvníků**. Pořadatel nikdy neví, kolik peněz bude potřebovat, takže **rozpočet nedělá**. Během mejdanu platí pouze za suroviny a pečivo. Pivo platí zpětně.

„Smyslem je, aby se to vyrovnalo a bylo to na 0.“ (Penc)

Pod záštitou **Milkovického přírodně – společenského kroužku** dosáhl Kozí mejdan **2x příspěvku v hodnotě 10. 000 Kč od Královéhradeckého kraje**. Jelikož pak **musel** pořadatel **uvádět kraj jako sponzora**, tak v tom v dalších letech nepokračoval. **Sponzory ani dárce Kozí mejdan žádné nemá**. Občas se někdo z řad návštěvníků najde, kdo si přeje přispět chod této události.

Ve většině případech **výdělek** na mejdanu **odpovídá nákladům**. Během druhého ročníku byl ukraden veškerý výtěžek. Pořadatele se tak dostal do finančních problémů.

„Zisk většinou nebývá, ale když je, tak to slouží pro fungování Kozích mejdanů. Ztrátu vykrývám z vlastních zdrojů.“ (Penc)

Problematiku komerčních festivalů pořadatel spatřuje v tom, že jsou **založeny na zisku a nedostatku „lidského přístupu.“**

„Není tam ten altruismus, protože to není smyslem, což je škoda.“ (Penc)

Pan X se domnívá, že největším přínosem pro pořadatele je odvedená práce návštěvníků.

„Jediné na čem vydělá je, že mu tam lidé udělají spoustu práce.“ (pan X)

4.5.11 Návštěvnost

Dle slov pořadatele se v průběhu 19 let mejdan navštívilo přes 50 000 lidí a zahrálo si na něm více než 400 hudebních seskupení.

„Průměrně na jeden ročník přijede tak 1000 lidí.“ (Penc)

Jak uvádí pan X, během posledních let se počet návštěvníků rapidně snížil.

Na základě účasti autorky na Kozím mejdanu v roce 2018 lze uvést, že návštěvnost posledního ročníku je odhadována na 400 lidí za 4 dny. Důvodem bylo déšť a zima po celou dobu mejdanu.

„Mnohem nižší teď, výrazně až překvapivě. Určitě je to faktor toho, že přestávají jezdit ty staré tváře.“ (pan X)

Nejvíce lidí přijíždí v pátek v noci a během soboty. Největší návštěvnosti se mejdan těšil první 4 ročníky, poté docházelo k postupnému snižování, což pořadatel předvídal.

„To mělo proběhnout, aby se vykrystalizovali jen ti, kterým se to líbí. Od té doby bych řekl, že je to zhruba stejné. Záleží to na počasí.“ (Penc)

Vzhledem k rozsáhlému prostoru, který má pořadatel k dispozici, není stanoven žádný limit návštěvníků, který by neměl být překročen. Dle sdělení pořadatele na mejdan jezdí pořád ti stejní lidé. V posledních letech zaznamenal větší počet maminek s dětmi. Dle tvrzení pana X je však Kozí mejdan z hygienických důvodů pro děti nevhodný. Dále také uvedl, že dlouholeté návštěvníci na mejdan přestávají jezdit, což je v rozporu s tvrzením pořadatele.

Cizinci mejdan také navštěvují. Podle Pence se většinou jedná o emigranty žijící alternativním způsobem života.

Mejdan je také otevřen zvířatům, za podmínky, že se neprojevují agresivně.

„Jezdí lidé se psy, občas někdo s koněm a s kozami.“ (Penc)

Na otázku, jakým způsobem pan X vnímá volně běhající zvířata v průběhu mejdanu, bylo odpovězeno následovně: *„Oslové a kozy nejsou agresivní a nikdy jsem neviděl, že by se něco stalo. Psi, to je horší.“* (pan X)

4.5.12 Vztahy s okolím, umístění a vliv na cestovní ruch

Pořadatel **neprojevuje zájem o názory okolí**. Jelikož se akce koná na samotě, je přesvědčený, že tam nikomu **nemůže škodit**. Zmiňuje, že **odlišným zevnějškem** návštěvníků bývají návštěvníci **místními odsuzováni**.

„Lidé, co sem jezdili, tak pro některé lidi v Libáni mohli představovat něco, co nikdy v životě neviděli.“ (Penc)

Jako v průběhu každé akce se objevily **problémy s chováním návštěvníků pod vlivem alkoholu** v nedaleké Libáni. Nejednalo se prý o **nic vážného**. Lidé, kteří mejdan navštěvují, označuje za **nekonfliktní**.

Vztah mezi pořadatelem a **zástupci města** lze označit za **nepříznivý, až nepřátelský**. Dle slov pořadatele Kozí mejdan nikdy **město nepodporovalo**, ani podporovat **nebude**, jelikož o jeho pomoc **nestojí**.

Místo konání se od počátku **nezměnilo**. Dle obou aktéru je v kombinaci rozlehlé krajiny se svitem srpnového úplňku bezkonkurenční. Jeho změna nepřipadá v úvahu.

Oba aktéři se domnívají, že tato událost ovlivňuje především **stravovací zařízení a místní obchodníky** v okolí. Ubytovat se v nejbližší Libáni nelze.

„Určitě jsou plné hospody ten víkend, cukrárna a koupaliště. Kdyby tam byl hotel, tak bych vzal děti a večer bychom šli spát a umýt se do hotelu.“ (pan X)

Dle názoru pořadatele **návštěvnost turisticky navštěvovaných pamětihodností** se v průběhu mejdanu **nijak nezvyšuje**.

„Na návštěvnost místních hospod a obchodů v době konání to určitě vliv má. Ale že by se tady navýšila návštěvnost na zámku v Dětenicích nebo Starých Hradech, to se podle mě neděje.“ (Penc)

„. A myslím si, že kdyby o tom turisté nebo cizinci o tom věděli, tak by je to zaujalo, protože to nemá obdoby.“ (pan X)

4.5.13 Postoj samosprávy

Po předchozím telefonickém domluvě se starostou obce, byly otázky odeslány na emailovou adresu obecního úřadu Staré Hradky. Z celkového počtu 5 zastupitelů dotazník vyplnil pouze jeden. Po opětovné žádosti o vyplnění dotazníků se situace

nezměnila. Vzhledem k rozhovoru s pořadatelem a počtu vyplněných dotazníků se lze domnívat, že se jedná o subjektivní postoj vůči pořadateli.

Dotazovaný zná Kozí mejdan, ale nikdy se ho nezúčastnil. Tuto akci vnímá negativně. Stejně tak si myslí, že je vnímána místními obyvateli. Podle názoru respondenta má tato událost negativní dopad jak na místní obyvatelé, tak na životní prostředí. Pozitivní naopak žádný. Největší a zároveň jediný vliv na subjekty v obci má mejdan údajně na policii. Jak uvedl respondent, obec s pořadatelem nijak nespolupracuje. Přístup pořadatele k městu byl ohodnocen záporně. Dále bylo uvedeno, že obec se na přípravách akce nepodílí. Vliv na cestovní ruch byl označen za velmi slabý.

O vyjádření ke Kozímu mejdanu byl požádán starosta města Libáň Jaromír Příbyl. Ačkoliv Milkovice spadají pod obec Staré Hrady, Libáň je tranzitním místem návštěvníků zkoumaného festivalu, takže se tohoto města tato událost dotýká více.

Pan starosta hned na počátku rozhovoru uvedl, že vztah mezi ním a Stanislavem Pencem není vřelý. Důvodem jsou předešlé spory, což vyústilo k vzájemnou zášť.

Pan Příbyl dále zmiňuje, že akci nehaní: *„Pokud se lidé chovají slušně a nemá to negativní dopady na to okolí, tak proč bych měl vystupovat proti.“* (Příbyl)

Dále však pan Příbyl podotknul, že místními obyvateli je tato událost vnímána negativně. Během festivalu mu občané volají se stížnostmi. Nic vážného se podle starosty nikdy nestalo. Pouze menší problémy spojené s nadměrným požitím alkoholu. Dále pan Příbyl věří, že někteří mladší občané Libáně se této akce účastní.

Podle Jaromíra Příbyla Kozí mejdan nebyl podporován ze strany města ani spolu s pořadatelem město nikdy nespolupracovalo. *„Pro pana Pence je Libáň odepsané město. Tady je ta averze z obou stran prostě silná.“* (Příbyl)

Vliv na subjekty ve městě to podle Jaromíra Příbyla určitě má. Projevuje se to zvýšenou koncentrací lidí ve městě, kteří poté zamíří do restaurací, obchodů a na místní koupaliště.

„Jdou si sem nakoupit, do restaurace na jídlo a na pivo. Tam to asi není zabezpečené, co se týče hygieny, takže to využívají tady na koupališti.“ (Příbyl)

„Policie to určitě vnímá. Jsou připraveni na to, že v případě, že budou problémy tak občané volají.“ (Příbyl)

Vliv na cestovní ruch v okolí to dle pana starosty nemá téměř žádný. Kozí mejdan se sice odehrává mezi zámky Staré Hrady a Dětenice, ale jejich návštěvníci kolem Milkovic ani neprojíždí.

„Není tak, že lidé co by jeli na zámek, jeli kolem toho.“ (Příbyl)

Na základě provedeného šetření je zřejmé, že Kozí mejdan probíhá bez jakékoliv podpory okolí. Z výpovědí jak pořadatele, tak starosty města Libáň, lze usoudit, že **není** místními zastupiteli **vnímaná pozitivně**. Dle názoru zastupitelů ho **takto vnímají i místní**. **Vliv této akce na cestovní ruch byl označen jako velmi slabý**. Na základě rozhovoru s pořadatelem a starostou Libáně je nutné zmínit, místní podnikatelé a stravovací zařízení průběh mejdanu pocítují. Pořadatel také uvedl, že při propagaci Kozího mejdanu, dochází k nepřímé **propagaci turisticky zajímavých obcí, jako jsou Staré Hrady a Dětenice, dle kterých udává svou polohu**.

4.5.14 Budoucnost festivalu

Stanislav Penc si přeje **pořádání mejdanu udržet**. Dle jeho názoru **nejsou nutné žádné změny**. Takový jaký mejdan je, jej dělá jedinečný.

„Ta akce je celou dobu v podstatě skoro stejná a není důvod něco měnit.“ (Penc)

Pořadatel má **v roce 2019** v plánu věnovat Kozí mejdan **památce Woodstocku**. Poté také **lidem**, kteří už nejsou mezi námi, ale zasloužili se o českou **big beatovou muziku**.

Do budoucna by pan X mejdan rád navštěvoval. Z rodinných důvodů to není možné.

„Bez dětí určitě, s dětmi ne.“ (pan X)

Slabou stránku pro pana X představuje nedostatečná **hygienická základna**, zatímco **silnou stránkou** pro něj jsou **zajímaví lidé** a místo konání. Jako **hrozbu** pan X označuje **zdravotní stav** pořadatele a pokročilý **alkoholismus** návštěvníků.

„Dali se tam potkat staří příslušníci protikomunistického undergroundu, což mě vždycky zajímalo. Místo je skvělé.“ (pan X)

5 Shrnutí výsledků

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím uskutečněných rozhovorů zjistit, jakým způsobem funguje management tří zkoumaných alternativní hudebních festivalů. Všechny 3 festivaly jsou pořádané neziskovými organizacemi, takže jejich záměrem není dosažení zisku, což vyplývá z teoretické části bakalářské práce.

Pojem alternativní se vyznačuje odklonem od masově vyhledávaných záležitostí. Alternativu je možné nelézt u čehokoliv, tedy i u všech hudebních stylů či žánrů. I ty se postupem času neustále vyvíjí a mění. V některých případech se stanou součástí mainstreamu. Zásadním zvratem pro alternativní hudbu i alternativní společnost v České republice byla změna politického režimu, proti kterému se vymezovala. Neznamenal to vytracení její existence, ale její transformaci s jediným záměrem, a to sice se projevit. Nejznámějším alternativním hudebním festivalem byl Open Air Music festival Trutnov.

Královéhradecký kraj je rozhodně krajem festivalů. Za účelem návštěvy alternativních, či komerčních festivalů jej každoročně navštíví tisíce lidí. To jednoznačně přispívá k rozvoji cestovního ruchu.

Součástí této kapitoly jsou odpovědi na výzkumné otázky, se kterými bakalářská práce seznamuje již v její metodické části.

1) Co je alternativní hudba podle pořadatelů festivalů?

Podle uskutečněných rozhovorů se nenaplnil výzkumný předpoklad v tom smyslu, že všichni vyzpovídání označili alternativní hudbu ve svém obecném pojetí stejně. Ačkoliv jsou všechny festivaly alternativní, neznamená to, že fanoušek jednoho festivalu se ztotožňuje i s těmi dalšími. Ať už dramaturgií, místem, nebo charakterem se od sebe tyto festivaly diametrálně odlišují. Jsou tedy alternativní každý svým způsobem. Obecné znaky alternativy se u zkoumaných festivalů projevují například individuálním vstupným u festivalu Pecka. Dále tím, že si účastníci Kozího mejdanu si tvoří program sami. Sdílí společně hudební nástroje a mohou se stát účinkujícími. A u festivalu Cultural Reggae Vibez je na stánkařích kolik zaplatí za pronájem místa.

2) Jak se odlišuje původní účel festivalu od toho současného?

Tento výzkumný předpoklad lze potvrdit u všech zkoumaných festivalů, a to sice že se původní záměr neodlišuje od toho současného. Pro pořadatele festivalu

Pecka je od počátku hlavním účelem setkávání návštěvníků a umělců. Podobně tomu tak je i u Kozího mejdanu, kde je důraz kladen spíše na vztah člověka k přírodě a práci na venkově. Hořícký reggae festival byl a je pořádán pro kulturní obohacení Hořic a okolí.

3) Jaká je hlavní motivace pořadatelů pro pořádání festivalu?

Dle uskutečněných rozhovorů se naplnil výzkumný předpoklad, že žádný z organizátorů není a nikdy nebyl motivován finančním obohacením. Jako nejčastější motiv byla uvedena seberealizace, radost z radosti ostatních, zábava a setkávání. Vzhledem k tomu, že všichni organizátoři nejsou za svou práci finančně odměňováni, se tudíž nemůže jednat o hlavní motiv.

4) Jaké jsou největší problémy s pořádáním a celkovou organizací festivalu?

Na základě výpovědí organizátorů lze říci, že se tento předpoklad nepotvrdil u dvou festivalů. Pořadatelé festivalu Pecka a Kozího mejdanu nemají problémy se získáváním financí.

U Kozího mejdanu se nevytváří rozpočet, takže pořadatel nikdy neví, kolik peněz bude potřeba pro jeho realizaci. Největším problémem pro něj představuje chování některých návštěvníků. Pro dlouholetého návštěvníka to je nedostatečné hygienické zabezpečení.

Organizátoři festivalu Pecka taktéž neshledávají největší problém ve shánění finančních prostředků. Více starostí jim dělá časová náročnost příprav.

Největší problém s financemi má hořícký reggae festival. Vzhledem k stále rostoucímu rozpočtu je ve velké míře závislý na vysoké návštěvnosti a průběhu každého ročníku, který rozhoduje o existenci toho následujícího.

5) Jaké je personální zajištění festivalu?

Výzkumným předpokladem bylo, že většinu pracovníků tvoří dobrovolníci, jenž se jednoznačně potvrdil u všech festivalů. Jejich pracovníci či pomocníci při organizaci nejsou finančně odměňováni. Nejčastěji se jedná o dlouholeté návštěvníky a přátele hlavních organizátorů. Jejich odměnu tvoří konzumace jídla a pití v průběhu festivalu a upomínkové předměty. Výjimku tvoří festival Cultural Reggae Vibe, kde je finančně odměňována externě najatá bezpečnostní služba. Symbolicky také místní „bodyguardi“.

6) Jakým způsobem je řešena propagace?

Dle výpovědí se výzkumný předpoklad, že propagace přes Facebook organizátoři sledávají za nejdůležitější, naplnil. Ačkoliv tomu tak v počátcích nebylo, dnes díky multifunkčnosti, dostupnosti a možnosti sledování zpětné vazby na Facebooku jej všichni organizátoři označili za nejdůležitější. I přesto však využívají jiné propagační kanály.

7) Z jakých zdrojů pořadatelé čerpají a jaký mají rozpočet?

Podle uskutečněných rozhovorů se výzkumný předpoklad nenaplnil. Přestože všichni pořadatelé uvedli, že jim občas někdo přispěje, jedná se o zanedbatelné částky. Zanedbatelná je však materiální podpora, díky které ušetří některé náklady. Nejdůležitějšími zdroji jsou v případě hořického a peckovského festivalu příjmy z prodeje vstupenek a ze stánků pořadatelů. U Kozího mejdanu pořadatel čerpá z vlastních zdrojů.

8) Jaká je návštěvnost festivalů?

Dle získaných informací lze potvrdit výzkumný předpoklad, že je festival Cultural Reggae Vibeze se svými 1000 platícími návštěvníky nejvíce navštěvovaným festivalem. I když se dříve těšil vyšší návštěvnosti, současná výše je dle hlediska správné atmosféry dostačující.

Organizátoři všech festivalů se shodli na tom, že jejich záměrem není, aby jejich festivaly navštívilo co nejvíce lidí. Návštěvnost by měla být taková, aby prostory festivalů nebyly přeplněné, a aby příjem ze vstupného pokryl náklady.

9) Jaké mají pořadatelé představy o budoucnosti festivalu?

Tento výzkumný předpoklad lze potvrdit pouze u Kozího mejdanu, kde je pořadatel se současným průběhem festivalu se vším spokojen. Na druhou stranu dle názoru návštěvníka je nutné zajistit hygienickou základnu.

U festivalu Pecka pořadatelé plánují posílit divadelní nabídku.

U festivalu Cultural Reggae Vibeze se organizátoři chystají více zaměřit na doprovodný program, přejít na ekologické nádoby a posílit propagaci i do sousedních zemí.

10) Jak jsou festivaly vnímány zástupci měst, ve kterých se odehrávají?

Za základě dotazníkového šetření a rozhovorů se starosty lze výzkumný předpoklad o negativním vnímání festivalu potvrdit pouze u Kozího mejdanu. Jak starosta Libáně, tak Starých Hradů uvedli, že se v průběhu akce setkávají se stížnostmi od místních obyvatel.

U festivalu Cultural Reggae VibeZ je závěr z provedeného šetření sporný. Dle většiny zastupitelů jej místní vnímají negativně. Na druhou stranu bývalý starosta uvedl, že se v průběhu let setkal pouze s několika nepříliš významnými stížnostmi. Podle výpovědi pořadatele festival místní negativně vnímali v počátcích. Dnes se domnívá, že k festivalu místní přistupují pozitivněji.

U festivalu Pecka se tento předpoklad nepotvrdil, je tedy místními vnímán kladně.

11) Jak festival ovlivňuje cestovní ruch v daném místě?

Pořádání festivalů má dle zastupitelů příznivý dopad na cestovní ruch pouze v jednom případě. Nejvýznamněji je tomu tak v Hořicích v Podkrkonoší. Díky festivalu dochází k vyprodání ubytovacích kapacit i v okolí města. Příznivě také ovlivňuje místní stravovací zařízení, dopravce a podnikatele. Dále dochází k oživení málo navštěvovaného místa Hořic, a to sice bývalého lomu. Díky festivalu jsou Hořice propagovány, jak po celé republice, tak v zahraničí. Tudíž má festival velký vliv na propagaci a věhlas města.

Ačkoliv dle zastupitelů městyse Pecka, nemá festival Pecka velký vliv na cestovní ruch v okolí, je nutné poukázat na fakt, že se odehrává na hradě. Festival nepřímo ovlivňuje návštěvnost této turistické zajímavosti a přispívá k jeho propagaci. Během festivalu neustává turistický provoz, takže návštěvníci hradu mají možnost se částečně zapojit do průběhu festivalu. V průběhu konání jsou také hojně využívány místní subjekty cestovního ruchu.

U Kozího mejdanu lze tento výzkumný předpoklad vyvrátit pouze v případě vlivu mejdanu na subjekty cestovního ruchu v okolí. Hlavně tedy na stravovacích zařízení a koupaliště, které se v průběhu akce těší z vysoké návštěvnosti. Dle názorů zastupitelů i samotného pořadatele a návštěvníka průběh akce nemá vliv na návštěvnost památek v okolí.

6 Závěry a doporučení

Cílem bakalářské práce v její teoretické části je objasnění pojmů alternativa, alternativní hudba alternativní kultura a hudební festivaly. Dále jsou charakterizovány pojmy, jako management a management neziskového sektoru. Pro jejich vymezení je využita dostupná literatura, která je doplněna informacemi z internetových zdrojů.

Záměrem empirické části je zjištění fungování managementu zkoumaných alternativních hudebních festivalů a to na základě primárního šetření prostřednictvím uskutečněných rozhovorů s pořadateli, bývalým pořadatelem a dlouholetým návštěvníkem. Bylo zjištěno, jak náročná je organizace, personální stránka, zázemí festivalu, jaké jsou způsoby financování, jaká je návštěvnost a na čem všem je závislá. Dále jaký dopad mají festivaly na cestovní ruch a na místní obyvatelé.

Velmi si vážím spolupráce a vstřícnosti všech informátorů a lidí, kteří byli ochotní vyplnit dotazníky. Co se týče srovnání festivalů na základě výzkumných otázek, bylo zjištěno následující:

Nejnáročnější, jak organizačně, tak finančně je festival Cultural Reggae Vibe, jehož návštěvnost je zároveň nejvyšší. Důvodem finanční náročnosti je účast zahraničních umělců. Další v pořadí je festival Pecka, jehož organizace je více jak půlroční záležitostí. Organizačně náročný je jistě i Kozí mejdan, nicméně pořadatel dopředu téměř nic nezajišťuje. Lze však předpokládat, že o to náročnější musí být organizace v průběhu akce.

Z pohledu návštěvnosti je opět na prvním místě s tisíci návštěvníky festival Cultural Reggae Vibe. Festival Pecka za víkend navštíví okolo 300 návštěvníků, zatímco Kozí mejdan okolo 400. Jelikož na mejdan nejsou žádné vstupenky ani ohraničení je počet návštěvníků těžko měřitelný.

Co se týče kritéria zisku, záměrem všech festivalů je pokrytí nákladů. Nejvyšší rozpočet má festival Cultural Reggae Vibe, jehož výše se pohybuje okolo milionu korun. Veškerý zisk si pořadatelé nechávají na pokrytí nákladů dalšího ročníku. Nicméně výše rozpočtu neustále roste. Rozpočet benefičního festivalu Pecka se pohybuje okolo 100 000 Kč, avšak jak již název naznačuje veškerý vyprodukovaný zisk je darován na charitativní účely. Kozí mejdan funguje bez stanoveného rozpočtu, kdy je tedy ve většině případech ztrátový, což pořadatel vykrývá z vlastních zdrojů. Pořadatelé se to vrátí

v odvedené práci účastníků mejdanu. To závisí na množství odvedené práce a výše ztráty, popř. zisku.

Vliv na cestovní ruch v okolí má jednoznačně největší festival Cultural Reggae Vibez, který má ohlas i v zahraničních zemích. Město Hořice si také lidé často pojí právě s tímto přívlastkem. Vliv na subjekty ve městě i v okolí lze označit jako významný. Festival Pecka se odehrává v prostorách hradu Pecka, kdy v průběhu akce neustává turistický provoz. Díky průběhu festivalu v historické památce dochází ke zvyšování povědomí. Dalším aspektem je to, že i běžný turista, který přijel se záměrem prohlídky hradu, se může účastnit festivalu bez toho, aby platil plné festivalové vstupné. Vliv Kozího mejdanu nejvíce zaznamenávají stravovací subjekty v nedaleké Libáni a místní koupaliště.

Všichni organizátoři se shodli na tom, že festival nebyl, ani není pořádán za účelem dosažení zisku. Nejčastěji uvedenými motivy bylo setkání, seberealizace a vlastní uspokojení.

Dalším srovnávacím kritériem je vliv festivalů na místní obyvatele očima zastupitelů měst a obcí. Na základě dotazníkových šetření je zřejmé, že negativně jsou místními vnímány jak festival Cultural Reggae Vibez, tak Kozí mejdan. Z výpovědí starostů měst je možné potvrdit negativní postoj místních vůči Kozímu mejdanu. Dle starosty Hořic nemá zkoumaný festival na místní negativní dopad. Festival Pecka lze označit za příznivě vnímaný jak zastupiteli města, tak místními obyvateli.

Na prvním místě z hlediska alternativy stojí jednoznačně **Kozí mejdan**, který se vzhledem ke své celkové koncepci **vyjímá** snad **ve všech směrech**. Následuje festival Pecka, jenž se vyznačuje alternativní dramaturgií, osobitým přístupem pořadatelů a také benefičním charakterem. Ačkoliv v minulosti byl festival Cultural Reggae Vibez alternativní v mnoha ohledech, v současné době v něm lze nalézt prvky komerčnosti. K těm byly pořadatelé nuceni přistoupit v důsledku vnějších vlivů. Důležitý je také fakt, že i samotný hudební styl reggae přestává být alternativní, jelikož je možné jej běžně zaslechnout v komerčních médiích. Alternativní festival zůstal díky přístupu pořadatelů a jednoznačně kvůli místu konání.

Všechny zkoumané festivaly mají dlouholetou tradici. V roce 2000 se odehrál první ročník Kozího mejdanu, jehož jedenáctý ročník (v roce 2010) se však neuskutečnil.

Vzhledem i k neoficiální minulosti lze označit za druhý nejdéle trvající festival Pecka, jehož počátky spadají do roku 2001. Následující rok 2002 byl první pro festival Cultural Reggae Vibe, který tehdy nesl název Reggae Party. Místa konání zkoumaných festivalů se v průběhu let nezměnila. Při pohledu na další změny, které za uplynulé roky proběhly je zřejmé, že zatímco festival Pecka a Kozí mejdan si udrželi svůj alternativní ráz a probíhají téměř beze změny, hořický reggae festival se změnil téměř k nepoznání. Právě udržení festivalu beze změny se nese i neměnným managementem. V případě festivalu Cultural Reggae Vibe ke změně však došlo, což lze označit za její příčinu.

Co se týče samotného managementu, je třeba nejlépe ohodnotit pořadatele festivalu Cultural Reggae Vibe, kteří celou událost organizují pouze ve 2 a díky nasbíraným zkušenostem z minulých ročníků jsou připraveni na cokoliv. Organizátoři festivalu Pecka lze též ohodnotit velmi kladně. Organizaci festivalu zvládají na výbornou, nicméně se nedá říct, že by vycházeli z manažerských procesů. Management Kozího mejdanu snad ani nelze označit za management, ale i tak festival funguje a existuje skoro 20 let.

Návrhem na zlepšení managementu těchto festivalů by mohlo být několik maličkostí. Vzhledem k výpovědi návštěvníka Kozího mejdanu lze doporučit vyšší iniciativnost pořadatele při tvorbě „doprovodného“ programu. Dalším by byla lepší propagace, a to po celé republice. V neposlední řadě je i zabezpečení hygienické základny, aby bylo možné se mejdanu účastnit i s dětmi. Zajištění lepších hygienických podmínek by jistě ocenili i místní obyvatelé a zastupitelé, jelikož by návštěvníci mejdanu přestali pro tyto účely využívat místní koupaliště.

Vzhledem k stále rostoucímu rozpočtu lze festivalu Cultural Reggae Vibe doporučit zlepšení finančního zabezpečení tak, že pořadatelé stanoví vyšší nájemného pro stánkaře. Tímto opatřením si pořadatelé zajistí přísun finančních prostředků. Zlepšení přístupu lidí z řad zastupitelů města a vyšší podpora festivalu z jejich strany, (v podobě např. odpuštění nájemného lomu) nebo městské policie by jistě ušetřilo pořadatelům nemalé náklady. Případná spolupráce pořadatelů s městem by se jistě do budoucna příznivě projevila na obou stranách.

U festivalu Pecka lze doporučit větší zapojení městysu v podobě prohlídky města, případně přemístit část programu do jiných zajímavých míst v nedalekém okolí. Dalším

návrhem je např. příprava programů pro pěší turisty či cyklisty, které by následně končily na hradě Pecka, kde by byl návštěvník odměněn např. peckovským pivem.

Jediným a zásadním problémem, se kterým se všechny zkoumané festivaly potýkají, je nezajištění generační kontinuity. V případě, že by tedy s pořádáním skončili, znamenalo by to konec i pro jejich festivaly. Důvodem je nejspíš to, že za svou ve většině případech celoroční práci nejsou finančně odměňováni. Možným východiskem je motivace nově příchozích pomocí finančních prostředků.

Bakalářská práce může být přínosem pro organizaci podobného typu akcí, popřípadě návodem k zvládnutí managementu. Dále upozorňuje, čemu je třeba se vyhnout, a na co při organizaci kulturních akcí brát zřetel. I když je jedná o festivaly menšího rázu, dle autorky významně přispívají ke kulturnímu cestovnímu ruchu a k regionálnímu rozvoji.

7 Seznam použitých zdrojů

- [1] ALAN, Josef a Tomáš BITRICH. Alternativní kultura: Příběh české společnosti 1945-1989. Praha: Lidové noviny, 2001, 610 s., [48] s. obr. příl. ISBN 80-7106-449-1.
- [2] ATLAS ČESKA: *ŠRAMLFEST - ZNOJMO* [online]. 2017 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.atlasceska.cz/kalendar-akci/sramlfest-znojmo-65170>
- [3] BACHMANN, Pavel. Management neziskové organizace. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 280 s. ISBN 978-80-7435-130-3.
- [4] CULTURAL REGGAE VIBEZ: *Kořeny* [online]. 2018 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: <http://www.culturalreggaevibez.cz/s/1/5/koreny/>
- [5] ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: *Bilance obyvatelstva* [online]. 2017 [cit. 2019-04-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/bilance_obyvatelstva_ve_mestech
- [6] DALY, Steven a Nathaniel WICE. Encyklopedie kulturních trendů devadesátých let: Alt culture - encyklopedie alternativní kultury. Brno: JotaNové obzory, 1999. ISBN 80-7242-065-8
- [7] DENČEVOVÁ, Ivana, František STÁREK a Michal STEHLÍK, NOVOTNÁ, Anna (ed.). Tváře undergroundu. V Praze: Radioservis, 2012. ISBN 978-80-87530-17-7.
- [8] DOUŠA, Marek. *Výběžek.eu: Litoměřický kořen po triadvacáté! Naposledy?* [online]. 2017 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.vybezek.eu/8933-litomericky-koren-po-triadvacate-naposledy>
- [9] FESTIVALY.POSLEUCHEJ.NET: *Portugalské eso: Boom Festival* [online]. 2008 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <http://festivaly.poslouchej.net/7695-Portugalske-eso-Boom-Festival.html>
- [10] FULLMOONZINE.CZ: *Festival V lese* [online]. 2018 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <http://www.fullmoonzine.cz/festival-v-lese-s-vypecenou-sestavou?id=12009>
- [11] HRADPECKA.EU: *Historie* [online]. 2012 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.hradpecka.eu/historie/>
- [12] HRICKO, Ondřej. *Musicserver.cz: Brutal Assault* [online]. 2017 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <http://musicserver.cz/clanek/56302/brutal-assault-pevnost-josefov-jaromer-9-10-8-2017/>
- [13] CHADIMA, Mikoláš. Alternativa. Svědectví o českém rock&rollu sedmdesátých let. Brno: Host, 1992

- [14] INFORMUJI. CZ: *Královehradecký kraj - Festivaly* [online]. 2019 [cit. 2019-01-06].
Dostupné z: <https://www.informuji.cz/akce/kr/festival/>
- [15] JANDOUREK, Jan. Sociologický slovník. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-269-0
- [16] JAROMĚŘ – OFICIÁLNÍ STRÁNKY MĚSTA: *FáMa Fest* [online]. 2018 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: https://www.jaromer-josefov.cz/volny-cas/akce/akce-v-okoli/fama-fest-1408_799cs.html?ftresult=f%C3%A1ma+fest
- [17] JOHNOVÁ, Radka. Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]. Praha: Grada, 2008. Manažer. ISBN 978-80-247-2724-0.
- [18] JONSSONOVÁ, Pavla. Mýty české hudební alternativy osmdesátých let. Praha: Karlova univerzita, Fakulta humanitních studií, 2013. 247 s. a 8 s. příloh. Vedoucí dizertační práce Doc. PhDr. Zuzana Jurková, PhD.
- [19] KOTÍKOVÁ, Halina. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [20] KOUBEK, Josef. Řízení lidských zdrojů: základy moderní personalistiky. 3. vyd. Praha: Management Press, 2002. ISBN 80-7261-033-3.
- [21] KOZY.CZ: *Milkovice* [online]. 2017 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.kozy.cz/>
- [22] MADEROVÁ, Blanka, Zuzana JURKOVÁ a Karel VESELÝ. Dotknout se světa. Praha: Fakulta humanitních studií University Karlovy, 2013. ISBN 978-80-87398-38-8.
- [23] MILKOVICE.CZ: *Milkovický přírodně společenský kroužek* [online]. 2012 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.milkovice.cz/o-nas/>
- [24] MILOŠ HLÁVKA – *Člověk na okraji: Milkovice - Koží mejdan - Pravidla chování* [online]. 2013 [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://miloshlavka.wordpress.com/2013/08/31/cas-setkavani-aneb-kozi-mejdan-2013/10-milkovice-2013-08-24-kozimejdan-pravidla/>
- [25] MÍSTOPIS.EU: *Milkovice* [online]. 2015 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: http://www.mistopis.eu/mistopiscr/cesky_raj/kopidlno/milkovice.htm
- [26] NAJEDNOMBŘEHU.CZ: *O festivalu* [online]. 2019 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <http://www.najednombrehu.cz/-1.html>
- [27] OPEN AIR FESTIVAL TRUTNOFF [online]. 2017 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.festivaltrutnoff.cz/home/detail/123>

- [28] PLECHÁČ, Tomáš. *IDnes.cz: Bičování, závody v kontejnerech a metal, Trutnov hostí obscénní festival* [online]. 2016 [cit. 2018-02-26]. Dostupné z: https://hradec.idnes.cz/na-bojisti-v-trutnove-zacal-festival-obscene-extreme-p0g-/hradec-zpravy.aspx?c=A160713_170308_hradec-zpravy_pos
- [29] PLECHÁČ, Tomáš. *IDnes.cz: Hardcore a punk je hudba s názorem, říká zakladatel Obscene Extreme* [online]. 2017 [cit. 2018-02-26]. Dostupné z: <https://hradec.idnes.cz/na-bojisti-v-trutnove-zacal-festival-obscene-extreme-p0g-/hradec->
- [30] PLECHÁČ, Tomáš. *IDnes.cz: Z pódia číší zlo, ale na nejtvrdějším festivalu vládne pohoda* [online]. 2015 [cit. 2018-02-26]. Dostupné z: https://hradec.idnes.cz/reportaz-z-festivalu-obscene-extreme-d8d-/hradec-zpravy.aspx?c=A150710_141951_hradec-zpravy_pos
- [31] PODKRKONOŠÍ.CZ: *Hořice město kamenné krásy* [online]. 2018 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.podkrkonosi.eu/cs/podkrkonosi/tipy-na-vylety/horice.html>
- [32] KURZY. CZ: *Spolek Bezdržic* [online]. 2018c [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/26643405/spolek-bezdruzic-zs/>
- [33] KURZY. CZ: *Spolek Prove* [online]. 2018b [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/26633965/spolek-prove/>
- [34] KURZY. CZ: *Valdštejnské imaginárium, z.ú.* [online]. 2018a [cit. 2018-09-16]. Dostupné z: <https://rejstrik-firem.kurzy.cz/02346915/valdstejske-imaginarium-ops/>
- [35] RODINNÉ STRÍBRO ÚSTECKÉHO KRAJE: *Mezinárodní festival PORTA* [online]. 2017 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: https://www.kr-ustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018
 HYPERLINK"https://www.krustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1708965"&HYPERLINK"https://www.krustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=1708965"id_dokumenty=1708965
- [36] LANG, Michael. *Woodstock: příběh zrodu legendárního festivalu míru a hudby.* Přeložil Milan LŽIČKA. Praha: Mladá fronta, 2011, 243 s., [24] s. obr. příl. ISBN 978-80-204-2315-3.
- [37] MOKREN, Aleš. *Hradeckralove.org* [online]. 2013 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: <https://www.hradeckralove.org/festival-na-jednom-brehu-se-presouva-do-adalbertina/d-49501>

- [38] NEZISKOVKY.CZ: *Neziskové organizace* [online]. 2018 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: https://www.neziskovky.cz/clanky/511_691/fakta_co-je-neziskovy-sektor/
- [39] PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. *Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-80-7357-347-8.
- [40] PORTA-FESTIVAL: *Historie Porty* [online]. 2018 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.porta-festival.cz/historie-porty>
- [41] SOUKUP, Petr. *Česká televize: Co je hudba* [online]. 2010 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10121359557-port/tema/531-co-je-hudba/>
- [42] ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. *Úspěšná nezisková organizace*. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 155 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4041-6.
- [43] ŠIMKOVÁ, Eva. *Management a marketing v praxi neziskových organizací*. 2., rozš. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006, ISBN 80-7041- 859-1.
- [44] ŠTEFEK, Jiří. *Reflex: Festival, který pohnul planetou. Před 47 vypukl legendární Woodstock* [online]. 2016 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.reflex.cz/clanek/kultura/74158/festival-ktery-pohnul-planetou-pred-47-vypukl-legendarni-woodstock.html>
- [45] ŠŤASTKA, Tomáš. *IDnes: Brutal Assault hlásí rekordní návštěvu, metalisté udělili lepší dvojku* [online]. 2017 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: https://kultura.zpravy.idnes.cz/brutal-assault-2017-znamkovani-djf-/hudba.aspx?c=A170817_145056_hudba_ts
- [46] TECHNO: *Festivaly v Česku III.* [online]. 2008 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.techno.cz/clanek/27202/festivaly-v-cesku-iii>.
- [47] TECHNO: *Začátky festivalů a hippies* [online]. 2008 [cit. 2018-06-11]. Dostupné z: <http://www.techno.cz/clanek/26384/zacatky-festivalu-a-hippies>
- [48] TÝDEN.CZ: *Hudební festivaly má v oblibě dvě třetina Čechů* [online]. 2018 [cit. 2019-01-06]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/kultura/hudba/letni-festivaly/hudebni-festivaly-ma-v-oblibe-dve-tretina-cechu_487574.html
- [49] UPRISING.sk: *O nás* [online]. 2018 [cit. 2018-02-27]. Dostupné z: <https://www.uprising.sk/o-nas>
- [50] VLADIMÍR 518 A KAREL VESELÝ. *Kmeny: [současné městské subkultury. V Praze: Bigg Boss & Yinachi, 2011, 517 s. ISBN 978-80-903973-2-3.*

- [51] VLADIMÍR 518 A KOL. Kmeny. Praha: BiggBoss, Yinachi, 2016. ISBN 978-80-906019-9-4.
- [52] VLADIMÍR 518. Kmeny 0: městské subkultury a nezávislé společenské proudy před rokem 1989. V Praze: Bigg Boss, 2013, 739 s. ISBN 978-80-903973-8-5.
- [53] VANĚK, Miroslav. Byl to jenom Rock 'n' roll?: Hudební alternativa v komunistickém Československu 1956 – 1989. Praha: Academia, 2010. ISBN 978-80-200-1870-0.
- [54] VOJÍK, Vladimír. Podnikání v kultuře a umění: Arts management. Praha: ASPI, 2008. ISBN 978-80-7357-402-4
- [55] WORLDFFEST: *O festivalu* [online]. 2018 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <http://www.worldfest.cz/worldfest-2018/o-festivalu-wf18.ht>

8 Přílohy

PŘÍLOHA 1: Scénář otázek pro rozhovor a organizátory

1. Charakteristika informátora

- Kolik je Vám let?
- Jaké máte vzdělání? (studijní obor)

2. Vnímání alternativy (výzkumná otázka č. 1)

- Co je podle Vás alternativní hudba? Jaké jsou její obecné hlavní rysy, kterými se odlišuje od masové?
- Je podle Vás Váš festival alternativní? Jaké v něm vidíte prvky alternativy?
- Jaké vidíte největší rozdíly Vámi pořádaného festivalu v porovnání s komerčním festivalem?
- Je Vámi pořádaný festival spojený s nějakými tradicemi?

3. Počátky k uskutečnění festivalu (výzkumná otázka č. 2)

- Kdy a za jakým účelem byl festival založen a proč?
- Jaká byla a je hlavní idea festivalu?
- Podílejí se na festivalu stále jeho zakladatelé?
- Pokud ne, jaký je jejich současný postoj k festivalu? (Stali se z nich jeho stálí návštěvníci, kteří ho podporují, nebo ho s příchodem nějaké změny přestali navštěvovat a začali ho spíše kritizovat.)
- Kolik bylo počátečních zakladatelů? Proč s jeho organizováním přestali?
- Kolik jich je dnes?
- Jaký je historický vývoj festivalu? Festival spíše roste, upadá? Proč si myslíte, že tomu tak je?

Co s tím lze dělat?

- Proč jste zvolili zrovna takový název festivalu?
- Jak byste označil jeho hlavní tematiku?

4. Změny v čase (výzkumná otázka č. 2)

- Byly provedeny nějaké výrazné změny během existence festivalu?
- Jaké změny proběhly? Proč?
- V čem se současný festival nejvíce odlišuje od toho počátečního?
- Mění se postupem času náročnost na pořádání festivalu? Jak?
- Vy jako pořadatel jezdíte na podobné festivaly? Na jaké?
- Znáte se s jejich pořadateli?

- Přemýšleli jste o spolupráci? Jak spolu spolupracujete?
- Jak hodnotíte letošní ročník festivalu v porovnání s těmi předchozími?
- Co bylo podle Vás důvodem odlišností?

5. Motivace pořadatelů (výzkumná otázka č. 3)

- Jaká je Vaše hlavní motivace pro pořádání festivalu?
- Motivuje Vás pořád to samé nebo se motivace změnila?
- Jak a kdy jste se k pořádání festivalu dostal?
- Co Vás přimělo festival založit/začít organizovat? Naplňuje Vás to?
- Co pro Vás Vámi pořádaný festival představuje a co byste si přál, aby si lidé z něho odnesli?
- Co Vás na pořádání festivalu nejvíce baví? A proč?
- Co Vám na pořádání festivalu nejvíce vadí? A proč?

6. Příprava a organizace festivalu (výzkumná otázka č. 4)

- Kdy začínáte s přípravami na festival? Co musíte zajistit nejdříve?
- Jaké administrativní podmínky musíte všechny splnit, abyste vůbec festival mohli pořádat? (povolení, daně, smlouvy, honoráře, podmínky města) S čím máte nejvíce starostí?
- Jak řešíte stanování, parkování, kontroly u vstupu?
- Máte nějak rozděleny role mezi pořadateli?
- Co všechno musíte zajistit z technického hlediska? (pití, jídlo, toalety, úklid, lidí u vstupu, ochrana, ošetření, sprchy doprovodný program). S čím máte nejvíce starostí?
- Co považujete za největší problém při pořádání festivalu?
- Kdo má u Vás na starosti dramaturgii?
- Podle jakých kritérií si kapely vybíráte? Kdy začíná jejich kontaktování?
- Je Váš festival zaměřen pouze na jeden žánr nebo je jich zde zastoupeno více?
- Konají se všechna představení na jednom místě, nebo se odehrávají na více místech? V čem je to výhodné/nevýhodné?
- Jak se připravujete na krizové situace, které by mohly nastat nějak dopředu, např. v případě, že by vypadla elektrika, že by nedorazila kapela, že by došlo výrazné změně počasí, že by se stal někomu z účastníků nějaký závažný úraz, který by vedl k ukončení festivalu?

7. Průběh festivalu (výzkumná otázka č. 4)

- Jaké doprovodné aktivity jsou nabízeny během programu festivalu?
- Jsou placené zvlášť nebo jsou již zahrnuty v ceně vstupného?
- Jaký máte na doprovodný program ohlas? Nastaly nějaké změny v čase? Proč?
- Jaký druh stravování je zde nejobvyklejší?

- Nabízejí tedy místní stánkaři masné/vegetariánské/veganské pokrmy?
- Změnila se nabídka stánkařů v průběhu let na základě požadavků klientely? Jak?
- Jaké stánky jsou součástí festivalu a podle čeho je vybíráte?
- Jsou stánky na festivalu v průběhu let pořád stejné? Ne? Proč? Jak řešíte vzniklé problémy?
- Jak nakládáte s odpadem? Třídíte? Problémy? Změnilo se to v průběhu let?
- Kde a jak získáváte festivalové vybavení? Změnilo se to v průběhu času?
- Je na festivalu zdravotní služba?
- Mají návštěvníci možnost využít stanové městečko či jiné ubytování? Zdarma či za poplatek?

8. Problémy (výzkumná otázka č. 4)

- S jakými problémy se při organizaci potýkáte a jak tyto problémy řešíte?
- Měli jste někdy problém s nějakými povoleními? Jak si to vysvětlujete?

9. Personální zajištění (výzkumná otázka č. 5)

- Jakou pozici zastáváte?
- Kolik je potřeba pracovníků na realizaci? Jak je práce rozdělena?
- Pracují na festivalu pořád ti samí lidé? Ne? Proč? Jsou za práci odměňováni? Jak?
- Pomáhají Vám při pořádání festivalu dobrovolníci? Hlásí se sami? Jakým způsobem je motivujete?

10. Marketing (výzkumná otázka č. 6)

- Jakým způsobem je řešena propagace? Kdo vytváří „reklamní značku“ festivalu?
- Používáte pro propagaci festivalu také sociální sítě? Myslíte si, že jsou pro propagaci festivalu stěžejní?
- Využíváte reklamy v televizi/rádiu/na billboardech? Co je podle Vás nejdůležitější? Nastaly nějaké změny v čase? Proč?
- Máte v plánu do budoucna propagaci posílit/oslabit? Proč? Kdy vyvěšujete plakáty?
- Jak moc dopředu se dají koupit lístky?
- Proč festival pojmenován takto? Byl název festivalu někdy změněn?
- Myslíte si, že je Váš festival komerční? Ne? Proč?
- Je hlavním účelem festivalu přilákat co nejvíce lidí, nebo je účel jiný? Jaký?

11. Financování a fundrasing (výzkumná otázka č. 7)

- Z jakých finančních prostředků je festival financován a jak velký je jeho rozpočet?
- Žádáte nějaké dotace či granty? Od koho? Změny v čase? Proč?
- Jaké jsou průměrné náklady na festival? Jak se mění v průběhu času?
- Je festival ziskový nebo ztrátový?
- Na co využíváte případný zisk, popř. jakými zdroji vykrýváte případnou ztrátu? Mění se to v průběhu let? Jaké jsou podle Vás důvody?
- Co je nejdražší položkou na seznamu?

- Pomáhala vám finančně město v minulosti? Proč se to změnilo?
- Spolupracujete s firmami, které Vám poskytují výhodnější služby?
- Máte nějaké sponzory? Jakým způsobem Vás podporují? Co požadují na oplátku?
- Máte nějaké dárcce, kteří pouze chtějí podpořit festival?

12. Návštěvnost (výzkumná otázka č. 8)

- Je vybíráno vstupné? Jakým způsobem? Bylo v posledních letech změněno? Proč?
- Ovlivnilo zlevnění/zdražení vstupného návštěvnost festivalu?
- Jaká je návštěvnost festivalu? Spíše roste nebo se snižuje? Jak se mění v čase? Jak si to vysvětlujete?
- Máte limit počtu návštěvníků, který by neměl být překročen? Proč?
- Mění se složení návštěvníků? Jak si to vysvětlujete?
- Navštěvují festival i cizinci? Jací? Jak si to vysvětlujete?
- Mohou na festival děti a zvířata? Proč ano? Proč ne? Platí se za ně vstupné?

13. Vztahy s okolím (výzkumná otázka č. 9)

- Jak vnímají tento festival místní obyvatelé? Změnil jejich postoj v průběhu času? Jak si to vysvětlujete?
- Objevily se někdy nějaké problémy s chováním návštěvníků? Jaké?
- Chodí k Vám nějaké kontroly? Měli jste s nimi nějaké problémy?
- Podporuje Vás město/obec nějakým způsobem? Myslíte si, že je současná podpora dostačující?
- Co po Vás město/obec požaduje? Máte mezi sebou dobré vztahy?

14. Umístění festivalu a vliv na cestovní ruch (výzkumná otázka č. 10)

- Je místo festivalu pořád stejné? (Proč ne?)
- Proč jste si zvolili právě toto místo? Bylo někdy změno? Co změna místa přinesla?
- Jak moc je náročné zajistit místo festivalu, aby se tam nedostal nikdo bez vstupenky?
- Jaký vliv má pořádání festivalu na cestovní ruch ve městech (obcích), ve kterých jsou uspořádány?
- Propagujete mezi návštěvníky zajímavá místa v okolí? Jaká? Jak?
- Jak na zvýšenou návštěvnost města (obce) reagují ostatní subjekty cestovního ruchu?
- Podporují Vás? Které a jak? Došlo k nějakým změnám v čase?

15. Budoucnost a zhodnocení festivalu (výzkumná otázka č. 11)

- Hodláte s pořádáním festivalu pokračovat i do budoucna?
- Co je podle Vás nutné změnit? Proč a jak?
- Jaké jsou silné a slabé stránky festivalu?
- V čem naopak vidíte hrozbu? Proč? Co s tím lze dělat?

PŘÍLOHA 2: Dotazník pro členy zastupitelstva

Město/obec: _____

1) Znáte festival?

Ano

Ne

2) Navštívil jste někdy festival?

Ano

Ne – Dále nevyplňujte! Děkuji Vám za spolupráci.

3) Jak vnímáte festival?

Určitě kladně

Spíše kladně

Určitě záporně

Spíše záporně

4) Jaký podle Vás mají postoj místní obyvatelé k tomuto festivalu?

Rozhodně pozitivní

Spíše pozitivní

Rozhodně negativní

Spíše negativní

Neumím posoudit

5) V čem může mít festival negativní dopad na lokalitu?

Na životní prostředí

Na místní obyvatele

Věhlas města/obce

Jiné:

6) V čem může mít dopad pozitivní?

- Rozvoj cestovního ruchu v oblasti
- Oživení málo navštěvovaného místa
- Kulturní obohacení
- Věhlas města/obce
- Ekonomické přínosy místních podnikatelů
- Jiné:

7) Obodujte podle síly vlivu na subjekty ve městě. (od 0 do 5)

Ubytovací zařízení	Stravovací zařízení	Dopravci	Místní obchodníci	Policie	Jiné

8) Spolupracuje město/obec s pořadateli?

- Ano
- Ne
- Nevím

9) Jak hodnotíte přístup pořadatelů k městu/obci?

- Určitě kladně
- Spíše kladně
- Určitě záporně
- Spíše záporně
- Neumím posoudit

10) Vycházíte spolu dobře?

- Určitě ano
- Spíše ano
- Určitě ne
- Spíše ne
- nevím

11) Jak město/obec festival podporuje?

- Finančně
- Reklamou
- Zvýhodněním některých služeb
- Nepodporuje
- Nevím
- Jinak:

12) Probíhají přípravy/ úpravy města před začátkem festivalu?

- Značení
- Doprava
- Parkování (vytváření nových parkovacích míst na přechodnou dobu)
- Úprava místa konání festivalu (v případě, že je ve vlastnictví města)
- Bezpečnost (kontroly)
- Vyšší počet pracovníků informačního centra
- Uzavření některých částí města/obce
- Neumím posoudit

13) Jaký má podle Vás festival vliv na cestovní ruch ve Vašem městě?

- Velmi silný
- Silný
- Slabý
- Velmi slabý
- Neumím posoudit

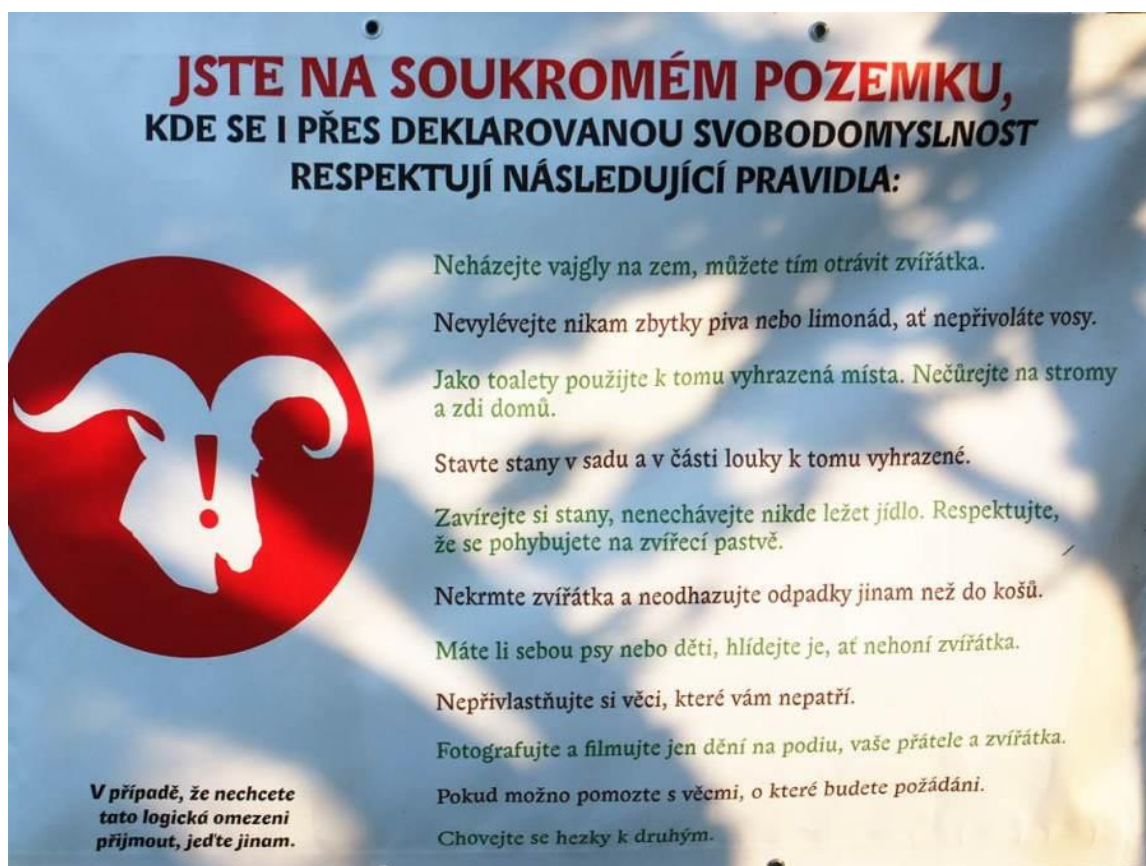
14) Do jaké věkové kategorie patříte?

- Do 30 let
- 31 – 40 let
- 41 – 50 let
- 51 – 60 let
- 61 a více

15) Jak dlouho ve městě/obci žijete?

- do 5 let
- 6 – 10 let
- 11 – 15 let
- 16 – 20 let
- Více než 20 let
- Celý život

PŘÍLOHA 3: Pravidla slušného chování Kozí mejdan

**JSTE NA SOUKROMÉM POZEMKU,
KDE SE I PŘES DEKLAROVANOU SVOBODOMYSLNOST
RESPEKTUJÍ NÁSLEDUJÍCÍ PRAVIDLA:**

Neházejte vajgly na zem, můžete tím otrávit zvířátka.
Nevylévejte nikam zbytky piva nebo limonád, ať nepřivoláte vosy.
Jako toalety použijte k tomu vyhrazená místa. Nečůrejte na stromy a zdi domů.
Stavte stany v sadu a v části louky k tomu vyhrazené.
Zavírejte si stany, nenechávejte nikde ležet jídlo. Respektujte, že se pohybujete na zvířecí pastvě.
Nekrmte zvířátka a neodhazujte odpadky jinam než do košů.
Máte li sebou psy nebo děti, hlídejte je, ať nehoní zvířátka.
Nepřivlastňujte si věci, které vám nepatří.
Fotografujte a filmujte jen dění na podiu, vaše přátele a zvířátka.
Pokud možno pomozte s věcmi, o které budete požádáni.
Chovejte se hezky k druhým.

V případě, že nechcete tato logická omezení přijmout, jedte jinam.

Obr. č. 1 – Pravidla chování Kozí mejdan

Zdroj: Miloslavka. wordpress.com

PŘÍLOHA 4 – Zadání práce

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2017/2018

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-p-a)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Tobolková Kateřina	Cerekvice nad Bystřicí 159 159, Cerekvice nad Bystřicí	I1600382

TÉMA ČESKY:

Management alternativních hudebních festivalů v Královéhradeckém kraji

TÉMA ANGLICKY:

The management of alternative music festivals in Hradec Králové region.

VEDOUcí PRÁCE:

Mgr. Michal Troušil, Ph.D. - KRCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Cílem práce je analýza a komparace společných prvků, největších odlišností a problémů v managementu zkoumaných festivalů. Dále práce řeší jejich vliv na cestovní ruch v dané oblasti a postoj územní samosprávy k těmto akcím.

OSNOVA:

1. Úvod
2. Cíl a metodika zpracování
3. Teoretická východiska
  - vymezení alternativy
  - hudební festivaly a jejich význam v cestovním ruchu
  - management neziskových organizací
4. Empirická část
  - základní výzkumné otázky a předpoklady
  - sběr informací a průběh šetření
  - výsledky šetření
5. Shrnutí výsledků
6. Závěry a doporučení
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

ALAN, Josef a Tomáš BITRICH. Alternativní kultura: příběh české společnosti 1945- 1989. Praha: Lidové noviny, 2001, 610 s., [48] s. obr. příl. ISBN 80-7106-449-1.

BACHMANN, Pavel. Management neziskové organizace. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 280 s. ISBN 978-80-7435-130-3.

DALY, Steven a Nathaniel WICE. Encyklopedie kulturních trendů devadesátých let: Alt culture - encyklopedie alternativní kultury. Brno: JotaNové obzory, 1999. ISBN 80-7242-065-8

DENČEVOVÁ, Ivana, František STÁREK a Michal STEHLÍK, NOVOTNÁ, Anna (ed.). Tváře undergroundu. V Praze: Radioservis, 2012. ISBN 978-80-87530-17-7.

EVANS, Nigel. Strategic management for tourism, hospitality and events. Second edition. London: Routledge Taylor & Francis Group, 2015, xx, 708. ISBN 978-0-415-83724-8.

CHADIMA, Miroslav. Alternativa. Svědectví o českém rock&rollu sedmdesátých let. Brno: Host, 1992

JANDOUREK, Jan. Sociologický slovník. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-269-0

JOHNOVÁ, Radka. Marketing kulturního dědictví a umění: [art marketing v praxi]. Praha: Grada, 2008. Manažer. ISBN 978-80-247-2724-0.

JONSSONOVÁ, Pavla. Mýty české hudební alternativy osmdesátých let. Praha: Universita Karlova, Fakulta humanitních studií, 2013. 247 s. a 8 s. příloh. Vedoucí dizertační práce Doc. PhDr. Zuzana Jurková, PhD.

KOTÍKOVÁ, Halina. Nové trendy v nabídce cestovního ruchu. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 207 s. ISBN 978-80-247-4603-6.

KOUBEK, Josef. Řízení lidských zdrojů: základy moderní personalistiky. 3. vyd. Praha: Management Press, 2002. ISBN 80-7261-033-3.

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2008, 199 s. ISBN 978-80-7357-347-8.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Úspěšná nezisková organizace. 2., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2011, 155 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4041-6.

ŠIMKOVÁ, Eva. Management a marketing v praxi neziskových organizací. 2., rozš. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2006, ISBN 80-7041-859-1.

Podpis studenta:

Tobolko

Datum: *11. 10. 2018*

Podpis vedoucího práce:

Michal Janič

Datum: *11. 10. 2018*